

157422

T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

SPORUN TOPLUMA YAYGINLAŞTIRILMASI AÇISINDAN
OKUL SPORLARI
(Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma)

DOKTORA TEZİ

HAZIRLAYAN
TEKİN ÇOLAKOĞLU

DANIŞMAN
PROF. DR. SUAT KARAKÜÇÜK

ANKARA - 2004

ÖNSÖZ

Ülke sporunun kalkınmasında, topluma yaygınlaştırılmasında, tanıtılmasında, beden eğitimi ve spor yoluyla öğrencinin akademik başarısının artırılmasında önemli görevler üstlenen beden eğitimi öğretmenlerinin önemi maalesef pek fazla farkına varılan bir konu değildir. Olimpiyatları düzenlemeye talip olan ülkemizde halen beden eğitimi öğretmeni olmayan çok sayıda okul mevcuttur.

Türk sporun da piramidin tabanını oluşturan okul sporları, günümüz de kamunun ve özel sektörün ilgisizliği yüzünden çok fazla ilerleyememiştir. Bazı sporcularımızın kişisel başarıları ile övünmeye çalışanlar, okul sporlarına biraz daha ilgi göstermiş olsalar Türk sporu daha nice başarıları görebileceklerdir.

Sporun topluma yaygınlaştırılması açısından okul sporları ve okul sporlarında önemli bir rol oynayan beden eğitimi öğretmenleri araştırma kapsamına alınmış ve beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel özellikleri, okullardaki mevcut durum tespiti ve bazı konulara ilişkin görüşlerini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada, beni böyle bir konuya yönlendiren ve çalışmanın her aşamasında destek veren hocam Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK'e, yine çalışmanın her safhasında olumlu eleştirileri ile yönlendiren ve destek veren hocam Yard. Doç. Dr. Fatih YENEL'e, araştırmanın istatistiki boyutunda yardımlarını esirgemeyen Dr. Bülent AKSOY'a, anketlerin dağıtılması ve toplanmasında emeği geçenlere, özellikle beni sabır ve anlayışla destekleyen eşim Dr. Filiz Çolakoğlu'na, oğlum Alptekin, kızlarım Göksu ve Aysu'ya teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER.....	II
TABLolar LİSTESİ.....	IV
KISALTMALAR LİSTESİ.....	X
1. GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. Türk Milli Eğitim Sistemi.....	4
2.1.1. Türk Milli Eğitiminin Amaçları.....	4
2.1.2. Türk Milli Eğitim Sisteminin Genel Yapısı.....	5
2.1.3. Milli Eğitim İle İlgili Sayısal İstatistikler.....	11
2.2. Milli Eğitim Bakanlığının Okul Sporlarındaki Görevleri.....	15
2.2.1. Okul içi Beden Eğitimi ve Spor İzcilik Dairesi Başkanlığı...15	
2.2.2. Okul Sporları.....	32
2.2.2.1. Cumhuriyet Dönemi Okul Sporlarında	
Bazı İstatistikleri.....	37
2.3. Türk Milli Eğitim Sistemi İçerisinde Beden Eğitimin ve	
Sporun Yeri.....	42
2.3.1. Beden Eğitimi ve Sporun Eğitime Olan Katkısı.....	48
2.3.2. Sayısal Veriler.....	51
2.3.2.1. Beden Eğitimi Öğretmenleri ve	
Okul Spor Tesisleri.....	51
2.4. Sporda Başarıya Okul Sporlarının Etkisi.....	54
2.5. Sporun Topluma Yaygınlaştırılmasında	
Okul Sporlarının Etkisi.....	55
2.6. Türk Spor Sistemi.....	65
2.6.1. Tarihi Süreç İçerisinde Beden Eğitimi ve Sporun Gelişimi..65	
2.6.2. Tarihi Süreç İçerisinde Beden Eğitimi ve Sporun	
Gelişimine Engel Olan Nedenler.....	74

2.6.3. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün	
Okul Sporlarındaki Görevleri.....	77
2.6.3.1. Spor Faaliyetleri Daire Başkanlığı.....	80
2.7. Uluslararası Okul Sporları Federasyonları.....	82
2.7.1. Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu (FİSU).....	82
2.7.2. Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu (TÜSF).....	83
2.7.3. Uluslararası Okul Sporları Federasyonu (ISF).....	87
2.8. Bazı Avrupa Ülkelerinde Spor Teşkilatlanması	
ve Okul Sporları.....	88
2.8.1. Fransa’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	89
2.8.2. Almanya’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	92
2.8.3. Yunanistan’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	94
2.8.4. İsveç’te Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	95
2.8.5. Hollanda’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	97
2.8.6. Portekiz’de Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	99
2.8.7. İtalya’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	102
2.8.8. İspanya’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	103
2.8.9. Danimarka’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	103
2.8.10. Türkiye’de Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları	
(AB-ADAY).....	104
2.8.11. Finlandiya’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	106
2.8.12. İrlanda’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları.....	107
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	110
4. BULGULAR.....	112
5. TARTIŞMA SONUÇ.....	157
ÖZET.....	173
SUMMARY.....	174
KAYNAKLAR.....	175
ÖZ GEÇMİŞ.....	186
EKLER.....	187

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1. Eğitim Kademelerine Göre Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayılarında Artış (1923 - 1924 / 2002 - 2003).....	11
Tablo 2. Eğitim Kurumlarının Kademelere Göre Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayısı (2002-2003 Öğretim Yılı).....	12
Tablo 3. Öğretim Şekline Göre Okul Sayısı(2002-2003 Öğretim Yılı).....	13
Tablo 4. Eğitim Kademelerine Göre Okullaşma Oranı (1996-1997 Öğretim Yılı).....	13
Tablo 5. Eğitim Kademelerine Göre Sayısal Gelişmeler (1923-1924 / 2002-2003).....	14
Tablo 6. Spor ve İzcilik Okulu Tesisleri.....	30
Tablo 7. İzcilik Eğitim Kampları ve Katılan Öğrenci Sayıları.....	31
Tablo 8. (2000-2001) Öğretim Yılında Halk Dansları Yarışmalarına Katılan Öğrenci Sayıları.....	32
Tablo 9. Okul içi Beden Eğitimi ve Spor Genel Müdürlüğünün Her Dereceli Öğretim Kurumlarında Sportif Çalışmalara Katılan Öğrenci Sayılarının Yıllara Göre Dağıtımı.....	38
Tablo 10. Bazı Batılı Ülkelerde İlk ve Ortaöğretimde Öğrencilerin Gördükleri Beden Eğitimi Dersleri (Yıllık/Saat Azami)	39
Tablo 11. (1986-1987) Öğretim Yılı Ortaokullar Arası Spor Faaliyetlerine Katılan Sporcu-Öğrenci Sayıları.....	40
Tablo 12. (1986-1987) Öğretim Yılı Ortaöğretim Kurumlar Arası Spor Faaliyetlerine Katılan Sporcu-Öğrenci Sayıları.....	40
Tablo 13. (1999-2000) Öğretim Yılında Yerel Spor Faaliyetleri (MEB).....	41
Tablo 14. Okul Sporlarında(ISF) Yurt Dışı Yarışmalara Katılan Sporcu Sayıları (2002-2001-2000-1999-1998)(MEB).....	41
Tablo 15. Yıllara Göre Eğitim Enstitüleri Beden Eğitimi Bölümü Mezunları.....	53

Tablo 16. Üniversiteler Yurt İçi Faaliyetlere Katılan Sporcu Sayıları (2002- 2001-2000-1999-1998-1997).....	85
Tablo 17. Üniversiteler Yurt Dışı Faaliyetlere Katılan Sporcu Sayıları (2002-2001-2000-1999-1998-1997-1996).....	86
Tablo 18. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri.....	112
Tablo 19. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mevcut Durumlarına İlişkin Bazı Değişkenler.....	113
Tablo 20. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mevcut Durumlarına İlişkin Bazı Değişkenler.....	114
Tablo 21. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Spor Uzmanlık Alanlarına Göre Dağılımları.....	115
Tablo 22. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İşleme Yöntemlerine İlişkin Dağılımları.....	116
Tablo 23. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okul Dışında Kulüp Veya Organizasyonda Ne Tür Görev Aldığına İlişkin Dağılım.....	116
Tablo 24. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptığı Okuldaki Mevcut Spor Tesislerine İlişkin Dağılım.....	117
Tablo 25. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Çalıştırdıkları Okul Takımlarının Branşlarına Göre Dağılımı.....	117
Tablo 26. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Haftalık Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Kaç Saat Olmasına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	118
Tablo 27. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullar Arası Yapılan Spor Organizasyonlarında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	118
Tablo 28. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders Dışı Sportif Etkinliklere Haftada Kaç Saat Ayırdıklarına İlişkin Dağılım.....	119

Tablo 29. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullarda Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara ve Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Frekans, Yüzde, Ortalama Değerleri.....	120
Tablo 30. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullarda Karşılaştıkları Soruna İlişkin Görüşlerinin Frekans, Yüzde, Ortalama Değerleri.....	123
Tablo 31. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Milli Sporcu Olma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	124
Tablo 32. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Aktif Sporcu Olma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	124
Tablo 33. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Okul Takımı Çalıştırma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	125
Tablo 34. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Öğrencilerini Çeşitli Spor Branşına Yönlendirmelerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	125
Tablo 35. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Haftada Kaç Saat Olmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	126
Tablo 36. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Öğrencileri İçin Spor Kulüpleriyle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	127
Tablo 37. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Öğrencileri İçin Gençlik ve Spor İl veya İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	128
Tablo 38. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Cinsiyetlerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	128

Tablo 39. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Yaşlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	129
Tablo 40. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Lisans Üstü Eğitim Durumlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	130
Tablo 41. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Haftada Kaç Saat Olmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	130
Tablo 42. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Ders Dışı Sportif Etkinliklere Haftada Kaç Saat Ayırdıklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	131
Tablo 43. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Öğrencileri İçin Spor Kulüpleriyle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	132
Tablo 44. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Öğrencileri İçin Gençlik ve Spor İl veya İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	133
Tablo 45. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitim Yapma Durumlarına Göre, Öğrencilerini Çeşitli Spor Branşına Yönlendirmelerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	133
Tablo 46. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitim Yapma Durumlarına Göre, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Haftada Kaç Saat Olmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	134

Tablo 47. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitim Yapma Durumlarına Göre, Ders Dışı Sportif Etkinliklere Haftada Kaç Saat Ayırdıklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	135
Tablo 48. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Aktif Spor Yapma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	136
Tablo 49. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Derslerini Daha Çok Hangi Yöntemle Yaptıklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	137
Tablo 50. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Okul Takımı Çalıştırma Durumlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	138
Tablo 51. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Haftada Kaç Saat Olmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	139
Tablo 52. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Öğrencileri İçin Spor Kulüpleriyle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	140
Tablo 53. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Öğrencileri İçin Gençlik ve Spor İl veya İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları.....	141
Tablo 54. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarında Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara İlişkin Görüşlerinin Cinsiyete Göre Farklılığı İçin t-testi Sonuçları.....	142
Tablo 55. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarında Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara İlişkin Görüşlerinin İdari Görev Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-testi Sonuçları.....	145
Tablo 56. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarında Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumuna Göre Farklılığı İçin t-testi Sonuçları.....	149

Tablo 57. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarında Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları.....	152
Tablo 58. Yaş Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler.....	156

KISALTMALAR LİSTESİ

M.E.B	: Milli Eğitim Bakanlığı
I.S.F	: International School Sport Federation (Uluslar arası Okul Sporları Federasyonu)
G.S.G.M	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
T.İ.C.İ	: Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
T.S.K	: Türk Spor Kurumu
B.T.G.M	: Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
F.I.S.U	: International University Sports Federation (Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu)
T.Ü.S.F	: Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu
A.B	: Avrupa Birliği

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Spor, çağımızın modern toplumlarında kültürel ve refah düzeylerinin bir göstergesi olarak anlam kazanan ve sosyal hayatın tüm yönlerini etkileyen önemli bir sosyal olgudur.³¹

Farklı bir boyutuyla, spor, barışçı bir toplumun yaratılmasında en önemli rollerden birini oynayan bir faktördür. Milli düzeyde birleştirici, birlik beraberliği sağlayıcı, sosyal ve toplumsal rollerinin yanında, milletlerarası düzeyde ülkeleri birbirine yaklaştıracı ve barışı sağlayıcı roller üstlenmiştir.³⁴

Çocukların ve gençlerin içindeki saldırganlığın ve geçimsizliğin törpülenmesi, yetişkinlerin günlük hayattaki sıkıntı, yorgunluk ve tek düzeliliğin verdiği gerginliklerin giderilmesi beden eğitimi ve spor etkinlikleriyle gerçekleştirilmektedir. Çocuğun oyun içinde, oyun kurallarına göre hareket etmesini öğrenmesi, kuralları ve yasaları kolay tanınmasına ve daha uyumlu bir kişi olarak toplumda yerini almasına ortam hazırlar. Spor yapan birey, kendine, takımına, taraftarına ve temsil ettiği kesime zararlı olabilecek davranışlardan kaçınır, öz denetimle disipline olur, Sporda sağladığı üstün başarısı, kişiliği ve zekasıyla arkadaşlarına ve çevresine sağladığı üstünlük, onun zamanla Liderlik özelliklerini ortaya çıkarır,⁶⁵ şeklinde ifade edilmiştir.

Bu noktadan hareketle, beden Eğitimi öğretmenleri, ders içi ve ders dışı beden eğitimi spor etkinlikleriyle, hem Ülke sporuna hem de genel eğitime önemli katkılar sağlamaktadır. Genel eğitime yönelik faaliyetleri içindeki etkinlik alanlarını sosyal, eğitim, sportif, politik ve bilimsel etkinlikler olarak birbirleriyle yakın ilişkili beş faktör oluşturmaktadır. Bu faktörlerin merkezini ise ders içi ve ders dışı etkinlikler oluşturmaktadır. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ülke sporuna yönelik etkinlikleri de potansiyel yaratma, yetenek seçimi ve okul dışındaki spor eğitimcileri olmaktadır. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin karşı karşıya bulunduğu büyük öğrenci potansiyeli ve bu kesimin spora başlama yaşındaki çabalarda bulunması, bu öğretmenlerin sorumluluklarını ve önemini

artırmaktadır. Bu potansiyel içinde çeşitli spor branşlarına yetenekli öğrencilerin farkına varılması ve onları bu yetenekleri doğrultusunda ülke sporu için yönlendirebilmesi de beden eğitimi öğretmenlerinin önemli sorumlulukları ve görevleri içine girmektedir.³³

Türkiye genelinde, 2003 yılı başı itibarıyla, anayasal bir sorumluluk olarak devletin yönlendirdiği spordan sorumlu kuruluş olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün verilerine göre 66.357'si kadın, 211.690'ı erkek olmak üzere toplam 278.046 lisanslı sporcu bulunmaktadır. Spor yapanların Türkiye nüfusuna oranı binde 4'dür. Bununla birlikte, organik ve teknik anlamda sportif fonksiyonların gelişmesi, spora olan toplumsal talebin artması ve uluslar arası spor yarışlarının önemi ve medyanın spora olan büyük ilgisi nedeniyle spor alanına yapılan yatırımların artışı son dönemlerde önemli başarıları da beraberinde getirmiştir.

2003 yılı başında, Türkiye'de 45 stadyum, 229 stad, 1540 futbol tesisi, 59 açık ve kapalı olmak üzere yüzme havuzu, 6.199 semt spor sahaları (basketbol-voleybol-hentbol-tenis) ve 642 diğer çeşitli spor tesisleri bulunmaktadır. Türkiye'de spor tesisleri ortalama yüzde 15 kapasite ile kullanılmaktadır. Kapasite artırımı için gerekli düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Türkiye'de sporun bugüne kadar yeterince yaygınlaştırılamamasındaki temel faktörlerden birisi, spor tesislerindeki dağılım ve kalite noksanlığı ile bunların optimal ölçülerde kullanılamamasıdır.

Dünyada spor örgütlenmeleri ve spor hizmetlerinin çok çeşitlilik göstermesine rağmen genel ortak yanları, devletin denetleyici, destekleyici ve özendirici rol oynamasıdır. Türkiye'de ise spor tesislerinin inşası, işletilmesi, spor organizasyonlarının koordinasyonu, futbol hariç bütün federasyonların yönetimi devlet eliyle yapılmaktadır. Bu itibarla spor teşkilat yapısında Avrupa Birliği üyelerine uyumlu hale getirilmesi konusunda değişiklikler öngörülmektedir. Yerel yönetimler, özel teşebbüs ve spor kulüpleri bu yeni yapılanma kapsamında spor hizmet birimleri oluşturmak durumunda kalacaklardır. Böylece, hem hizmet konusundaki arz-talep dengelenebilecek, hem de yöresel düzeyde ihtiyaca dönük

yapılanma ve hizmet üretimi sağlanabilecektir. Türkiye’de gelecekte sporu Dünya ve Avrupa standartlarına uygun hale getirebilmek için bürokratik engelleri kaldırmayı, spor kulüplerine ve federasyonlara özerklik sağlamayı amaçlayan bir kanun tasarısı üzerinde çalışmalar sürdürülmektedir. Kanun tasarısı, tahkim kurulunun kurulması, spor müsabakalarında şiddetin önlenmesi, ödül yönetmeliği, eğitim kurumlarının spor politikalarını belirlemek, federasyonlara kaynak temini gibi çok geniş alanları kapsamaktadır.

AB sporun eğitim üzerindeki olumlu etkisine olan güven paralelinde, Avrupa Konseyi ve Parlamentosunun 291/2003/EC sayılı kararı ile 2004 yılı **“Avrupa’da Eğitimin Sporun Aracılığıyla Gerçekleştirilmesi Yılı”** olarak kabul edilmiştir.²⁰

Bu bilgiler doğrultusunda çalışmanın amacı, Türkiye’de sporun topluma yaygınlaştırılması açısından okul sporları ve okul sporlarında önemli görevler üstlenmiş olan beden eğitimi öğretmenlerinin bu yöndeki görüşlerini değerlendirmek olarak belirlenmiş ve aşağıda belirlenen alt problemler sorgulanmıştır ;

- Okullarda öğrenciler ders dışı spor faaliyetlerine yeterince yönlendiriliyor mu ?
- Okullarda beden eğitimi ders saatleri yeterlimi ?
- Okullarda spor tesisi var mı ?
- Beden eğitimi öğretmeni okul spor organizasyonlarını önemli buluyor mu ?
- Okul sporları organizasyonlarında sorunlar yaşanıyor mu ?
- Okul sporları organizasyonlarında kurumlar arası koordinasyon sağlanıyor mu?
- Okullardaki spor, araç gereç ve malzemeleri yeterlimi ?
- Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporları etkilimi ?
- Okul sporları ülke sporuna katkı sağlıyor mu

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Türk Milli Eğitim Sistemi

Eğitim kavramı, günümüzde toplumları etkileyen en önemli kavramlardan biridir. Gelişen teknoloji hızla artan bilgi, ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda meydana gelen değişimler eğitimin anlamını ve önemini daha da artırmaktadır. Eğitim genel olarak “Yeni kuşakların toplum yaşantısında yerlerini almak için hazırlanırken, gerekli bilgi, beceri ve anlayışlar elde etmemelerine yardım etme etkinliği olarak tanımlanmaktadır¹².

Yönetim yapımız içinde en büyük örgüt olan Milli Eğitim Bakanlığı gerek yapısal gerekse yönetsel bir çok sorunla iç içedir. Diğer yandan ekonomik, sosyal, siyasal ve diğer kurumların sorunları da eğitim kurumlarına yansımaktadır. Toplumsal sistemler birbirleri ile doğrudan etki-tepki ilişkisi içindedir. Bu nedenle eğitim kurumlarında meydana gelebilecek iyileşme hem sistemin kendisini hem de diğer toplumsal sistemleri olumlu etkileyecektir. Bir anlamda eğitim sistemi diğer sistemler için öncü rolünü üstlenmek durumundadır¹².

2.1.1. Türk Milli Eğitiminin Amaçları

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Yasası

Milli Eğitim Temel Yasası’nda;

- a. Türk Milli Eğitim Sisteminin genel ve özel amaçları,
- b. Temel ilkeleri,
- c. Eğitim sisteminin genel yapısı, her derece ve türdeki kurum ve kuruluşları,
- d. Öğretmenlik mesleği,
- e. Okul bina tesisleri,
- f. Eğitim araç ve gereçleri,
- g. Eğitim ve öğretim alanındaki görev ve sorumluluklar

yer almaktadır. Bu yasaya göre; Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün bireylerini;

1. Atatürk ilke ve devrimlerine Anayasada ifade edilen Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin milli, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;
2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe, karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;
3. İlgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda geliştirmek gerekli bilgi, beceri, davranış ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırma yoluyla hayata hazırlamak, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır.

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek, hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmak hedeflenmektedir⁷⁰.

2.1.2. Türk Millî Eğitim Sisteminin Genel Yapısı

Türk Millî Eğitim Sistemi

Türk Millî Eğitim Sistemi Türkiye'de eğitim devletin denetimi ve gözetimi altında yapılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 42. maddesine göre, herkes eğitim görme hakkına sahiptir. Bireyler eğitimleri süresince ilgi ve

yetenekleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara, okullara yöneltilerek yetiştirilirler. Eğitim sisteminin her bakımından bu yönelimi gerçekleştirmesi esastır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Yasası'na göre eğitimin amacı; bireyleri, Türk ulusunun değerlerini benimsemiş, ülkesine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş, bilgi üreten, üretilen bilgi ve teknolojiyi kullanabilen, insan haklarına saygılı demokratik yurttaşlar olarak yetiştirmektir. Ayrıca bireyleri geleceğe hazırlamak, kendilerinin ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır.

Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar okul, öğrenci ve öğretmen sayılarında büyük artışlar sağlanmış, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine yönelik çalışmalar yapılarak geniş bir kitleye ulaşılmıştır. Ülkede eğitim ekonomik, teknolojik ve sosyal gelişmenin en önemli unsuru olarak kabul edildiğinden, hükümet ve kalkınma planlarında da eğitime büyük önem verilmektedir. Nitekim 1996-2000 yıllarını kapsayan 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda eğitim birinci öncelikli sektör olarak yer almaktadır.

2000'li yıllara doğru Türkiye, eğitim sistemi ve programlarını, öğretmenlerini, altyapı ve eğitim malzemelerini, dünya kültürü ve teknolojisine katkıda bulunacak Türk insanını yetiştirmek üzere geliştirmeye devam etmektedir. Nüfusun eğitim talebini karşılamak için sürekli kaynak artırımı yapılmakta ve eğitimdeki hedef ve beklentileri karşılayacak altyapının oluşturulması için çaba sarf edilmektedir. Bu amaçla 1996-2010 yıllarını kapsayan Eğitim Ana Planı hazırlıkları yapılarak; eğitimin bireysel, ulusal ve küresel istemlerine cevap verecek şekilde esnekleştirilmesi ve sisteme giriş çıkış rahatlıklarının artırılması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir⁷².

Eğitim Sistemini Düzenleyen Esaslar :

Türk eğitim sistemi;

- T.C. Anayasası,
- Eğitim ve Öğretimi Düzenleyen Yasalar,
- Hükümet Programları,
- Kalkınma Plânları,
- Millî Eğitim Şûraları,
- Ulusal Program esas alınarak düzenlenmektedir.

Bu esaslara göre eğitimin ilkeleri;

- Eğitim millî olacaktır,
- Eğitim cumhuriyetçi olacaktır,
- Eğitim lâiklik esasına dayanacaktır,
- Eğitim bilimsel temellere dayalı olacaktır,
- Eğitimde genellik ve eşitlik olacaktır,
- Eğitim fonksiyonel ve çağdaş olacaktır.

şeklinde belirlenmiştir.

Eğitim Sisteminin Genel Karakteri

Eğitim Sistemi; demokratik, çağdaş, bilimsel, laik ve karma bir eğitim özelliği taşımaktadır. Türk Eğitim Sisteminin amacı; Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak, milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek, hızlandırmak ve Türk Ulusunu çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapmaktır⁷⁰.

EĞİTİM SİSTEMİNİN GENEL YAPISI

Örgün Eğitim

Örgün eğitim, amaca göre hazırlanmış programlarla okul çatısı altında, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireyler için yapılan düzenli eğitimidir.

Örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsamaktadır.

Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim; isteğe bağlı olarak zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 36-72 ay grubundaki çocukların eğitimini kapsar. Okul öncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokulları fiziki kapasitesi uygun örgün ve yaygın eğitim kurumları bünyesinde ana sınıfları ve uygulama sınıfları olarak açılmaktadır.

Okul öncesi eğitimin amacı; çocukların bedensel, zihinsel, duygusal gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını, onların ilköğretime hazırlanmasını, koşulları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratılmasını, Türkçe'nin doğru ve güzel konuşulmasını sağlamaktır.

İlköğretim

İlköğretimin amacı; her Türk çocuğunun iyi birer yurttaş olabilmesi için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlık kazanmasını, millî ahlak anlayışına uygun olarak yetişmesini, ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda hayata, bir üst öğrenime hazırlanmasını sağlamaktır.

İlköğretim, kız-erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur, kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

Ortaöğretim

Ortaöğretimin amacı; öğrencilere asgarî ortak bir genel kültür vermek, birey ve toplum sorunlarını tanıtmak, çözüm yolları aramak, ülkenin sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak bilinci kazandırarak, öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda, yükseköğretime, mesleğe, hayata, iş alanlarına hazırlamaktır.

Yükseköğretim

Yükseköğretim kurumları; üniversite, fakülte, enstitü, yüksek okul, konservatuar, meslek yüksekokulu ile uygulama-araştırma merkezlerinden oluşmaktadır.

Yükseköğretimin amacı; ülkenin bilim politikasına uygun, toplumun yüksek düzeyde ve çeşitli kademelerdeki insan gücü gereksinimine göre, öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirmek, bilimsel alanlarda araştırmalar yapmak, araştırma-inceleme sonuçlarını gösteren bilim-teknik ilerlemesini sağlayan her türlü yayını yapmak, hükümet tarafından istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşünce bildirmek, Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici, kamuoyunu aydınlatıcı bilimsel verileri sözle ve yazı ile halka yaymak, yaygın eğitim hizmetinde bulunmaktır.

Yaygın Eğitim

Yaygın eğitimin sunduğu bu hizmetler;

- Okuma-yazma öğretmek, öğrencilerin eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim olanağı hazırlamak,
- Öğrencilerin bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelere uyumlarını kolaylaştırıcı eğitim olanağı sağlamak,
- Millî kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı ve benimsetici nitelikte eğitim yapmak,

- Toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma, örgütlenme anlayışı ve alışkanlıkları kazandırmak,
- Ekonominin gelişimi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslek edinilmesini sağlayıcı olanaklar hazırlamak,
- Sağlıklı beslenme ve yaşam tarzını benimsetmek,
- Çeşitli mesleklerde çalışanlara, gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak,
- Boş zamanları, yararlı bir biçimde değerlendirme ve kullanma alışkanlığı kazandırmaktır⁷¹.

2.1.3. Milli Eğitim İle İlgili Sayısal İstatistikler

Tablo 1. EĞİTİM KADEMELERİNE GÖRE OKUL, ÖĞRENCİ ve ÖĞRETMEN SAYILARINDA ARTIŞ (1923 - 1924 / 2002 - 2003)

Eğitim Kademesi	Okul/Sınıf/Kurum Sayısı			Öğrenci Sayısı			Öğretmen Sayısı		
	1923 1924	2002 2003	Artış Kat	1923 1924	2002 2003	Artış (Kat)	1923 1924	2002 2003	Artış (Kat)
Okulöncesi Eğitimi	80	11.134	140	5.880	320.038	53	136	18.921	138
İlköğretim	5.010	35.168*	6	351.835	10.331.619	28	11.282	390.275	34
İlkokul	4.894	-	-	341.941	-	-	10.238	-	-
Ortaokul	116	-	-	9.894	-	-	1.054	-	-
Ortaöğretim	43	6.134	142	3.799	3.034.959	798	838	148.563	176
Genel Ortaöğretim	23	2.559	110	1.241	2.053.735	1.654	513	76.735	149
Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim	20	3.575	178	2.558	981.224	383	325	71.828	220
Örgün Eğitim Toplamı	5.133	52.616	9	361.514	13.686.616	37	12.266	557.759	44
Yaygın Eğitim	-	7.181	-	-	3.038.982	-	-	46.247	-
Yükseköğretim	1	76	75	75	1.894.079	649	307	74.134	240
Genel Toplam	5.134	59.873	11	11	18.619.677	50	12.573	678.140	53

Not : Yaygın Eğitim Kurumlarına ait öğrenci sayısı bilgileri 2001-2002 öğretim yılı sonu itibarıyla verilmiştir.

(*) Taşınalı İlköğretim uygulaması yapılan okullar sayıya dahil değildir. ⁵³

Tablo 2. EĞİTİM KURUMLARININ KADEMELERE GÖRE OKUL, ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN SAYISI (2002-2003 Öğretim Yılı)

Eğitim Kademesi	OKUL/ SINIF/ KURUM SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI			ÖĞRETMEN SAYISI
		TOPLAM	ERKEK	KIZ	
Okul Öncesi Eğitimi	11.314	320.038	167.421	152.617	18.921
Okulöncesi (Resmi)	9.225	273.595	143.031	130.564	12.762
Okulöncesi (Özel)	432	9.759	5.211	4.548	626
Diğer Kurumlar	1.657	36.684	19.179	17.505	5.533
İlköğretim	35.168	10.331.619	5.503.343	4.828.276	390.275
İlköğretim (Resmi)	34.553	9.956.022	5.292.462	4.663.560	375.369
İlköğretim (Özel)	614	155.868	84.844	71.024	14.740
Açık İlköğretim	1	219.729	126.037	93.692	166
Ortaöğretim	6.134	3.034.959	1.800.417	1.234.542	148.563
Ortaöğretim (Resmi)	5.459	2.379.221	1.384.241	994.980	136.119
Ortaöğretim (Özel)	353	57.365	31.496	25.869	6.375
Açık Öğretmen Lisesi	1	562.056	374.723	187.333	277
Diğer Bakanlık Ve Kurumlara Bağlı Meslek Lisesi	321	36.317	9.957	26.360	5.792
Genel Ortaöğretim	2.559	2.053.735	1.177.131	876.604	76.735
Genel Ortaöğretim (Resmi)	2216	1.532.371	833.887	698.484	70.140
Genel Ortaöğretim (Özel)	342	56.429	30.876	25.553	6.318
Açık Öğretmen Lisesi (Genel Ortaöğretim)	1	464.935	312.368	152.567	277
Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim	3.575	981.224	623.286	357.938	71.828
Mesleki Teknik Lise (Resmi)	3.243	846.850	550.354	296.496	65.979
Mesleki Teknik Lise (Özel)	11	936	620	316	57
Açık Öğretmen Lisesi (Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim)	0	97.121	62.355	34.766	*
Diğer Bakanlık Ve Kurumlara Bağlı Meslek Lisesi	321	36.317	9.957	26.360	5.792
Yaygın Eğitim	7.181	3.038.982	1.689.404	1.349.578	46.247
Resmi	1.965	1.563.492	730.678	832.814	13.163
Özel	5.216	1.475.490	958.726	516.764	33.084
Toplam	59.797	16.725.598	9.160.585	7.565.013	604.006

(*) Öğretmenleri Genel Ortaöğretim İçerisinde Gösterilmiştir.

NOT: 1- Açık Öğretim Lisesi Kayıtlı Öğrenci Sayılarıdır.

2- Yaygın Eğitim Kurumlarına Ait Öğrenci Sayısı Bilgileri 1998-1999 Öğretim Yılı Sonu

İtibariyle Verilmiştir.

3-Okul Öncesinde 9882 Okul,Sınıf Ve Kurum Sayısının 506'sı Anaokulu,8065'i Anasınıfı,1311'i Kurum Sayısıdır. ⁵³

**Tablo 3. ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI
(2002-2003 Öğretim Yılı)**

Eğitim Kademesi	Toplam			Şehir		Köy	
	Toplam	Normal	İkili	Normal	İkili	Normal	İkili
Okulöncesi	11.314	10.243	1.071	4.169	757	6.074	314
İlköğretim	35.168	26.636	8.532	5.500	4.410	21.136	4.122
Ortaöğretim(*)	6.134	5.675	459	4.951	428	724	31
Genel Ortaöğretim	2.559	2.203	356	1.820	340	383	16
Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim	3.575	3.472	103	3.131	88	341	15
Toplam	52.616	42.554	10.062	14.620	5.595	27.934	4.467

(*) Diğer bakanlıklara bağlı meslek liseleri dahil değildir ⁵³.

**Tablo 4. EĞİTİM KADEMELERİNE GÖRE OKULLAŞMA ORANI
(1996-1997 ÖĞRETİM YILI) ⁽⁶⁹⁾**

Eğitim Kademesi	OKULLAŞMA ORANI (%)	
	PLAN HEDEFİ (2000' Yılı)	GERÇEKLEŞME (1996-1997 Öğretim yılı)
Okulöncesi	16,0	8,9
İlköğretim	100,0	88,9
İlkokul	-	99,8
Ortaokul	-	69,6
Ortaöğretim	75,0	54,7
Genel Ortaöğretim	40,5	30,8
Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim	34,5	23,9
Yükseköğretim	31,0	22,4

**Tablo 5. EĞİTİM KADEMELERİNE GÖRE SAYISAL GELİŞMELER
(1923-1924 / 2002-2003)**

Eğitim Kademesi	ÖĞRETİM YILI	OKUL	ÖĞRENCİ	ÖĞRETMEN
Okulöncesi	1923-1924	80	5880	136
	1943-1944	49	1604	63
	1963-1964	146	4767	180
	1983-1984	2.784	78981	4414
	2000-2001	9.249	258.706	16.563
	2001-2002	11.287	289.118	18.149
	2002-2003	11.314	320.038	18.921
İlkokul	1923-1924	4894	341.941	10.238
	1943-1944	12.182	995.999	22.387
	1963-1964	27.775	3.562.140	76.544
	1983-1984	47.355	6.500.539	208.881
	1996-1997	46.292	6.853.273	216.548
Ortaokul	1923-1924	116	9.894	1.054
	1943-1944	327	92.906	4.305
	1963-1964	1.150	417.385	16.362
	1983-1984	4.864	1.633.011	41.169
	1996-1997	9.891	2.609.514	68.029
İlköğretim	1997-1998	45.649	9.102.074	302.982
	2000-2001	36.065	10.460.219	345.141
	2001-2002	35.044	10.562.426	375.620
	2002-2003	35.168	10.331.619	390.275
Ortaöğretim	1923-1924	43	3.799	838
	1943-1944	202	48.290	3.674
	1963-1964	654	178.286	15.014
	1983-1984	2.576	901.793	83.714
	2000-2001	6.244	2.606.994	141.441
	2001-2002	6.389	2.855.851	145.461
	2002-2003	6.134	3.034.959	148.563
Genel Ortaöğretim	1923-1924	23	1241	513
	1943-1944	109	37.259	2.071
	1963-1964	288	127.968	7.137
	1983-1984	1.220	537.617	47.030
	2000-2001	2.744	1.704.279	71.594
	2001-2002	2.639	1.908.493	72.829
	2002-2003	2.559	2.053.735	76.735
Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim	1923-1924	20	2558	325
	1943-1944	93	11031	1603
	1963-1964	366	50318	7877
	1983-1984	1356	364176	36684
	2000-2001	3.500	902.715	69.847
	2001-2002	3.750	947.358	72.632
	2002-2003	3.575	981.224	71.828

NOT: İlköğretim okul sayısındaki azalma, öğrenci azlığı nedeniyle kapatılan okullardan ve lise bünyesindeki okulların öğrencilerinin kalmamasından kaynaklanmaktadır. ⁵³

2.2. Milli Eğitim Bakanlığının Okul Sporlarındaki Görevleri

2.2.1. Okul içi Beden Eğitimi ve Spor İzcilik Dairesi Başkanlığı

Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun :
(13.12.1983 Tarihli Ve 179 Sayılı, 8.6.1984 Tarihli Ve 208 Sayılı, 23.10.1989 Tarihli Ve 385 Sayılı, 9.4.1990 Tarihli Ve 419 Sayılı, 28.8.1991 Tarihli Ve 454 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun)

Kanun Numarası :3797
Kabul Tarihi :30.4.1992
Yayımlandığı R.Gazete :Tarih :12.5.1992 Sayı: 21226
Yayımlandığı Düstur :Tertip:5, Cilt :31, Sayfa:

Madde 25- Okul içi Beden eğitimi, Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı, Bakanlığa bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki beden eğitimi, spor ve izcilik faaliyetleriyle ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütmekle görevlidir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Gençlik ve İzcilik Tesisleri, Okul Spor Tesisleri ve Salonlarının, eğitim ve öğretim hizmetlerini aksatmamak ve kullandıkları sürece her türlü giderleri ilgili kurum ve kuruluşlarca karşılanmak şartıyla sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler için il milli eğitim müdürlükleri ile yapılacak protokollerle bu amaçlara dönük etkinliklerde bulunan kurum ve kuruluşların kullanımına sunulabilir ⁴⁴.

Okul içi Beden Eğitimi Spor Ve İzcilik Dairesi Başkanlığı Kuruluş Ve Görevleri

1-Kuruluşu :

Daire Başkanlığımız 03.11.1989 gün ve 20331 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 385 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile kurulmuştur. Daha sonra da Bakanlığımızın Teşkilat ve Görevleri Hakkında 30.4.1992 tarihinde kabul edilen 3797 Sayılı Kanunun 25.maddesi ile Ana Hizmet Birimleri arasındaki yerini almıştır. Bu kanun 12.5.1992 gün ve 21226 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Daire Başkanlığımız Bakanlığa bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki beden eğitimi, spor ve izcilik faaliyetleri ile ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütmekle görevlidir .

Ayrıca ; Kanunun 25. maddesinin ikinci paragrafında belirtildiği üzere Bakanlığımıza bağlı Gençlik ve İzcilik Tesisleri, Okul Spor Tesisleri ve salonlarının, eğitim ve öğretim hizmetlerini aksatmamak ve kullandıkları sürece her türlü giderleri ilgili kurum ve kuruluşlarca karşılanmak şartıyla sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler için talepte bulunan kurum ve kuruluşlara yapılacak protokollerle sunmakla görevlidir.

21.5.1986 tarihinde kabul edilen 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun' da değişiklik yapan ve 23 Mart 1991 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 3703 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün görevlerinde yapılan değişiklikle (Ek-8 Madde) ; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yaygın ve örgün eğitim kurumları arasındaki yurtiçi spor yarışmalarının Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak yürütebileceği, bu kurumlara ait Yurtdışı Spor yarışmaları ile Milletlerarası İzcilik Faaliyetlerinin ise Milli Eğitim Bakanlığı ile koordineli olarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından yürütüleceği hükmü yer almaktadır. Bu kanun 28.5.1986 gün ve 19120 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bakanlığımıza dolayısıyla Daire Başkanlığımıza verilen hizmetlerin sağlık bir şekilde yerine getirilmesinin temini bakımından, Bakanlığımız ile Gençlik ve Spor hizmetlerinden sorumlu Devlet Bakanlığı arasında 17.8.1994 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. Daha sonra Nisan 1995'de söz konusu protokolün 8. maddesi (tesislerle ilgili bölümü) yeniden bir protokole bağlanmıştır.

23.10.1997 tarihinde iki kuruluş arasındaki protokol gününün şartlarına göre yeniden belirlenerek imza altına alınmış ve Valiliklere bir yazı ekinde gönderilmiştir⁴⁴.

2. Teşkilat Yapısı Ve Yaptığı Hizmetler ;

Daire Başkanlığımız ;

Ana Hizmet Şubeleri :

- a) Beden Eğitimi Öğretmenleri Eğitim Şube Müdürlüğü
- b) Okul Spor Faaliyetleri Şube Müdürlüğü c) İzcilik Faaliyetleri Şube Müdürlüğü
- d) Sosyal Kültürel Faaliyetler Şube Müdürlüğü
- e) Öğrenci Eğitim Faaliyetleri (Kamplar) Şube Müdürlüğü
- f) Tören ve Kutlamalar Şube Müdürlüğü

Yardımcı Hizmet Şubeleri :

- a) Personel ve İdari İşler Şube Müdürlüğü
- b) Bütçe ve Mali İşler Şube Müdürlüğü
- c) Tesis ve Yatırımlar Şube Müdürlüğü
- d) Malzeme Şube Müdürlüğü
- e) Araştırma, Planlama ve Geliştirme Şube Müdürlüğü
- f) Evrak Şube Müdürlüğü, olmak üzere toplam (12) on iki Şube Müdürlüğüne teşkil edilmektedir ⁴⁴.

Beden Eğitimi Öğretmenleri Eğitimi Şube Müdürlüğü Görevleri :

- a) Beden Eğitimi Öğretmenlerinin mesleki ve teknik yönden gelişmelerini amaçlayan hizmet içi eğitim faaliyetlerini ilgili birimlerle koordine sağlayarak düzenlemek.
- b) Beden eğitimi ile ilgili olarak bilimsel toplantılar (sempozyum,panel v.b.) düzenlemek.
- c) Örgün Eğitim Kurumlarındaki Beden eğitimi Dersleri ile ilgili olarak görüş ve önerilerde bulunmak.
- d) Beden Eğitimi ve Spor alanında ihtiyaç duyulan yayınların hazırlanmasını, basılmasını ve satın alınmasını sağlayarak ilgililerin yararlanmasına sunmak.
- e) Beden Eğitimi ve Spor alanında görev yapan kamu kurum ve kuruluşları, şahıslar ve üniversitelerle işbirliği yaparak, hizmetin gerçekleştirilmesi yönündeki çalışmaları gerçekleştirmek ⁴⁴.

Spor Faaliyetleri Şubesi Faaliyet Raporu :

1. İlköğretim Kurumları Ortaöğretim Kurumları Spor Şube Müdürlüğünün görevleri şunlardır; ,
 - a) İlköğretim Kurumları, Ortaöğretim Kurumları Resmi Spor Yarışmalarını düzenlemek ve yönetmek.
 - b) İlköğretim Kurumları, Ortaöğretim Kurumlarında spor faaliyetlerinin yayılıp yaygınlaşmasını ve yönlendirilmesini sağlamak.
 - c) Belirli seviyeye ulaşmış ve gelecek vadeden yetenekli sporcu öğrencileri yetiştirmek amacıyla kurs ve seminerler düzenlemek.
 - d) Yıllık faaliyet programının hazırlanmasında Federasyonlarla, ilgili kurum ve kuruluşlarla gereken koordineyi kurmak, planlanan hizmetlerin hedefine ulaşmasını sağlamak.
 - e) Yarışmalarda derece alan kurum ve sporcu öğrencilere verilecek ödülleri belirlemek.
 - f) Yarışmaların amatörlük ilkelerine uygun olarak yürütülmesi, disiplin ve eğitim kavramının zedelenmemesi için gerekli önlemleri almak.
 - g) Yarışmalara ilişkin itirazların, meydana gelen olayların incelemesini yapmak, Daire Başkanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde sonuçlanmasını sağlamak.
 - h) Her yıl yapılan yarışmaların istatistiki bilgilerini derlemek.
 - ı) Faaliyetlerin geliştirilmesi, sağlıklı olarak sonuçlandırılması için ihtiyaç duyulan Yönetmelik ve Talimatları hazırlamak.
 - i) Faaliyetlerle ilgili bütçeyi hazırlamak.
 - j) Yurt içindeki yarışmalar sonunda derece alan sporcu ve okullarının Uluslar arası Okul Spor Federasyonu (ISF) program ve statüsüne göre düzenlenecek uluslararası yarışmalara katılmalarını sağlamak ve bunlarla ilgili hizmetleri yürütmek.
 - k) Daire Başkanlığınca verilecek diğer görevleri yerine getirmek.
2. Ülkemizin tanıtılması ve diğer Dünya ülkeleriyle bütünleşmesi açısından üyesi bulunduğumuz Uluslararası Okul Sporları Federasyonu Başkanlığınca düzenlenecek olan spor yarışmalarına Türkiye birincisi olan takımlar ve ferdi

sporcular katılmıştır. Kurucu üyesi bulunduğumuz (ISF) takviminde yer alan 2001 yılı faaliyet programı belirlendiği şekilde uygulanmıştır.

3. 2000-2001 öğretim yılında 17 branşta Küçükler-Yıldızlar-Gençler Kategorisinde (Kız-Erkek) 134 grup, 45 yarıfinal, 38 Türkiye Birinciliği yarışmaları yapılmış ve yapılan okullar arası sportif faaliyetlere okuliçi (sınıflar arası), mahalli, grup, yarıfinal ve Türkiye Birinciliklerine yaklaşık 4.000.000 sporcu öğrenci katılmıştır ⁴⁴.

İzcilik Faaliyetleri :

Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı -İzcilik Şubesi Bakanlığımıza bağlı Örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki izcilikle ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütmekle görevlidir.

İzciliğin Tanımı ve Amacı :

İzciliğin Tanımı ve Amacı: İzcilik; milliyet, ırk, din ayrımı olmaksızın herkese açık gönüllü politik olmayan eğitimsel bir harekettir. Amacı izcilik teşkilatına katılan çocuk ve gençleri bedensel, zihinsel, ruhsal ve sosyal yönden geliştirerek Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı Ulusal ve Uluslar arası düzeyde uyumlu çalışabilen çevreyi koruma bilincine erişmiş ve ülke kalkınmasında katkıda bulunan bireyler olarak yetiştirmektir⁴⁴.

Sosyal ve Kültürel Faaliyetler Şubesi :

Kapsam : Milli Eğitim Bakanlığı, Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı Sosyal ve Kültürel Faaliyetler Şube Müdürlüğüne her Öğretim yılında;

-İlk Öğretim Kurumları (Küçükler-Yıldızlar Kategorisi), Orta(Öğretim Kurumları ve Yaygın Eğitim Kurumları Arası Halk Oyunları Yarışmaları,

-Orta(Öğretim Kurumları ve Yaygın Eğitim Kurumları arasında Koro ve Solo Ses Dallarında Halk Müziği Yarışmaları,

-Eğitim Çalışmaları (Kurslar, Seminerler, Toplantılar) Mevzuat Çalışmaları (Yönetmelikler, Yönergeler),

-Arşiv Çalışmaları,

-Uluslar arası Faaliyetler yapılmaktadır⁴⁴.

Halkoyunları :

Amaç : Kültürümüzün ürünü olan halk oyunlarımızın yayılıp, yaşatılması, çocuklarımıza ve gençlerimize sevdirelmesi, onların beden, zihin ve ruh sağlığının dengeli bir şekilde geliştirilmesi, ders dışı zamanlarının bu olumlu faaliyetle değerlendirilmesi ve faaliyetin birleştirici özelliğinden yararlanarak toplum içinde yaşama ve kendini ifade edebilme yetisinin kazandırılması, ayrıca enerjilerini pozitif yöne kaydırarak zararlı olabilecek içki, kumar, uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklardan uzaklaştırarak onların korunmalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

Yapılan Çalışmalar : Amaçlar doğrultusunda, 2000-2001 Öğretim İlköğretim Kurumları (Küçükler, Yıldızlar Kategorileri), Ortaöğretim Kurumları ve Yaygın Eğitim Kurumları arasında halk oyunları yarışmaları yapılmıştır.

Final yarışmasına 17 topluluk ve 920 öğrenci olmak üzere, 8 final yarışmasına toplam 136 topluluk ve 7360 öğrenci katılmıştır.

Bakanlığımızca düzenlenen halk oyunları yarışmalarına katılan toplulukların yanında katılmayan topluluklar ile birlikte yaklaşık 3,5 Milyon öğrencimiz bu faaliyetlerin içinde yer almaktadır.

2000-2001 Öğretim Yılında Türkiye Halk Oyunları yarışmalarına 1.380 ilköğretim kurumundan (küçükler kategorisi) 70.500 öğrenci, 997 ilköğretim kurumundan (yıldızlar kategorisi) 58.000 öğrenci, 1065 ortaöğretim kurumundan 67 .800 öğrenci, 255 yaygın eğitim kurumundan 12.300 kursiyer olmak üzere toplam 3.697 topluluk ve 208.600 öğrenci-kursiyer katılmıştır⁴⁴.

Halk Müziği :

Amaç : Kültürümüzün ürünlerinden biri olan, duygu düşüce ile örf ve adetlerimizi en güzel biçimde ifade eden, dile getiren Türk Halk Müziğimizin çocuklarımız ve gençlerimiz arasında yaygınlaştırılması ve onlara sevdirelerek gelecek kuşaklara taşınması, ayrıca ders dışı zamanlarının bu olumlu faaliyetle değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaçlar çerçevesinde Bakanlığımızca. Ortaöğretim Kurumları ile Yaygın Eğitim Kurumları arasında "Koro" 've "Solo Ses" dallarında Türk Halk müziği yarışmaları yapılmaktadır .

2001 yılında düzenlenecek olan ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumları arası Türk Halk Müziği Koro ve Solo ses yarışması, katılımın çok az sayıda olması nedeniyle bu yıl gerçekleştirilememiştir⁴⁴.

Uluslararası Faaliyetler :

Dünya Liselerarası Halk Dansları Yarışması :

Ülkemizde ve dünya ülkelerinde sürdürülen halk dansları faaliyetlerinin tanıtılması, Atatürk'ün "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesinden hareket edilerek dünya barışına katkıda bulunmak üzere, ülke gençleri arasında sevgi, dostluk, barış ve kardeşlik duygularının geliştirilmesi ve aynı zamanda yurdumuzun tarihi, turistik ve kültürel değerlerinin de tanıtılmasını sağlamak amacıyla; "Dünya Liselerarası Halk Dansları Yarışması" düzenlenmektedir. Dördüncüsü 25-29 Ekim 1998 tarihleri arasında Antalya'da yapılan yarışmanın beşincisinin Eylül 2002 tarihinde düzenlenmesi planlanmıştır⁴⁴.

Uluslararası Festival, Şenlik ve Yarışmalar :

Türk kültürünün ve onun bir ürünü olan halk oyunlarımızı diğer ülkelere tanıtır, sevdirmek, yurtdışında ülkemizin olumlu propagandasını yapmak ve aynı zamanda Bakanlığımızca düzenlenen halk oyunları yarışmalarına katılan oyun topluluklarını teşvik ederek onları ödüllendirmek amacıyla, "Halk Oyunları Yarışma Yönergesi"nin 16. Maddesinin (c) bendi uyarınca final yarışmalarında dereceye giren topluluklar, bütçe imkanları doğrultusunda Bakanlığımızca, dereceye giremeyen topluluklar ise kendi imkanları ile yurtdışında yapılan yarışma, şenlik ve festivallere gönderilmektedir.

Şu ana kadar;

2000-2001 öğretim yılında; 2 topluluk Bakanlığımızın katkılarıyla; 7 toplulukta kendi imkanlarıyla olmak üzere toplam 9 topluluk yurtdışına gönderilmiştir⁴⁴.

Eğitim Çalışmaları :

1. Bakanlığımızca düzenlenen halk oyunları ilçe ve il yarışmalarında değerlendirme yapacak jüri üyelerini yetiştirmek amacıyla; 16-20 şubat 2000 tarihleri arasında Hatay'da "Halk Oyunları Jüri Üyesi Yetiştirme Temel Eğitim Kursu" açılmıştır. Kursu illerimize o verilen kontenjanlar doğrultusunda 172 kursiyer müracaat etmiş, kurs bitiminde yapılan sınav sonucunda 125 kursiyer Halk Oyunları (c) Kategorisi Jüri Üyeliğine hak kazanmıştır.

2. Bakanlığımızca 1999-2000 öğretim yılında' yapılan halk oyunları yarışmalarının genel bir değerlendirmesini yapmak, aksayan hususları tespit ederek çözüm getirici görüş ve önerileri almak ve 2000-2001 öğretim yılında yapılacak olan halk oyunları yarışmalarının daha düzenli ve değerlendirme açısından daha sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla; 3-5 Kasım 2000 tarihleri arasında Sivas'ta "Halk Oyunları Değerlendirme Toplantısı" yapılmıştır. Söz konusu toplantıya Bakanlığımız halk oyunları (A) ve (B) Kategorisi jüri üyesi olan 87 kişi katılmıştır.

3. 2001-2002 öğretim yılında "(B) Kategorisi Jüri Üyeliği Kursu" ile "(C) Kategorisi Jüri Üyeliği Temel Eğitim Kursu"nın açılması planlanmıştır⁴⁴.

Arşiv Çalışmaları :

Milli Eğitim Bakanlığı olarak, halk oyunu giysilerinin arşivlenerek gelecek kuşaklara ,aktarılmasını temin etmek, giysi yaptıracak okullar ile diğer kurum ve kuruluşlara ışık tutmak ve aynı zamanda jüri üyelerine yardımcı olmak amacıyla, illerimizde konu ile ilgili olarak oluşturulan komisyonların araştırmaları ve Bakanlığımızca yürütülen titiz çalışmaların sonucunda hazırlanarak basımı yaptırılan "Türk Halk Oyunları Giysiler" kitabı yayınlanmıştır⁴⁴.

Mevzuat Çalışmaları :

Bakanlığımızca düzenlenen halk oyunları ve halk müziği yarışmalarında jüri üyeliği yapacak kişilerin düzenli ve disiplinli çalışmalarını sağlamak ve aynı zamanda haklarını korumak amacıyla "Milli Eğitim Bakanlığı Halk Oyunları ve Halk Müziği Jüri Üyeliği Yönetmeliği" hazırlanmış, 3 Nisan 1992 gün ve 21191 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yine, Bakanlığımızca örgün ve yaygın eğitim kurumlarımız arasında düzenlenecek sosyal ve kültürel faaliyetlerle ilgili yarışmalar ve bu yarışmalara ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla, "Sosyal ve Kültürel Yarışmalar Yönetmeliği" hazırlanmış, 26 Aralık 1995 gün ve 22505 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımızca düzenlenen yarışmalarla ilgili olarak, Öğretim Kurumları ve Öğrenciler Arası Spor, Sosyal ve Kültürel Yarışmalar ile İzcilik Faaliyetleri Ödül ve Disiplin Yönergesi" hazırlanarak, 1997 yılında uygulamaya konulmuştur.

Halk Oyunları Yarışmaları ile ilgili olarak; "İlköğretim-Ortaöğretim Kurumları ve Yaygın Eğitim Kurumları Halk Oyunları Yarışmaları Yönergesi" hazırlanmış, 1998-1999 öğretim yılında uygulamaya konulmuştur.

Şu anda da "Kurslar" ile ilgili Yönetmelik hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca; Okullarımızda halk oyunları topluluğu çalıştıran öğretmenlere; Bu yıla kadar Bakanlıkça herhangi bir ücret ödenmezken 1999 yılından itibaren Halk Oyunları ve Güzel Sanatlar dallarında öğreticilik yapan öğretmenlere "Ek ders Ücreti" ödenmesi sağlanmıştır⁴⁴.

Jüri Üyeleri :

1) (C) KATEGORİSİ JÜRİ ÜYELERİ: Bakanlıkça açılan Jüri Üyeliği Temel Eğitim Kurslarına katılarak başarılı olanlara "C" kategorisi jüri üyesi olarak belge verilir ve tescil edilirler. Kategorisi Jüri Üyeleri Bakanlığımızca düzenlenen halk oyunları ilçe ve il yarışmalarında Jüri üyesi olarak görevlendirilirler.

Halen illerimizde toplam 605 (C) Kategorisi jüri üyesi görev yapmaktadır .

2) (B) KATEGORİSİ JÜRİ ÜYELERİ : "C" kategorisi jüri üyeliğinde iki yıl başarılı olarak görev yapanlar "B" kategorisi jüri üyeliği kursuna alınırlar. Kurs sonucunda başarılı olanlara Bakanlıkça (B) Kategorisi jüri üyesi olarak belge verilir ve tescil edilirler. (B) Kategorisi Jüri Üyeleri Bakanlığımızca düzenlenen halk oyunları ilçe, il, grup ve final yarışmalarında görevlendirilirler .

Halen 188 kişi (B) Kategorisi jüri üyesi olarak görev yapmaktadır.

3) (A) KATEGORİSİ JÜRİ ÜYELERİ : "B" Kategorisi jüri üyeliğinde iki yıl başarılı olarak görev yapanlar "A" Kategorisi jüri üyeliği kursuna alınırlar.

Kurs sonucunda başarılı olan ve halk oyunları ile ilgili araştırma, derleme, tez vb. Çalışmaları bulunanlara " A " Kategorisi jüri üyeliği belgesi verilir ve tescil edilirler.

(A) Kategorisi jüri üyeleri Bakanlıkça düzenlenen halk oyunları final yarışmalarında görevlendirilirler. İhtiyaç duyulması halinde grup yarışmalarında da görev verilebilir.

Halen 28 kişi (A) Kategorisi jüri üyesi olarak görev yapmaktadır⁴⁴.

Sorunlar:

En büyük sorun, Mali imkanların yetersiz olmasıdır. Bütçemizdeki ödenek miktarının, yeterli olmaması nedeniyle, grup yarışmalarına katılan topluluklarımıza hiç ödeme yapılmamaktadır .

Final yarışmalarında ise; her toplulukta kişi sayısı kısıtlanarak belli sayıda öğrenciye ödeme yapılmakta ve bu ödemelerin çoğu da sonradan merkezden ödeme şeklinde yapıldığından uzun zaman geçmektedir.

Bütün bunlar da, yarışmalara katılım sayısını olumsuz yönde etkilemektedir⁴⁴.

Öğrenci Eğitim Kampları Faaliyetleri :

Öğrenci Eğitim Kampları Yönergesi 3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 25. maddesi ve Milli Eğitim Bakanlığı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü arasında 17 .8.1994 tarihinde imzalanan protokolün 8.maddesine dayanılarak hazırlanmış ve 27.1.1997 gün ve 22 sayılı Makam Oluru ile yürürlüğe girmiştir. 14.2.2001 gün ve 45 Sayılı Makam Onayı ile iptal edilerek yeni yönerge yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönerge Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığınca açılan mahalli ve merkez öğrenci eğitim kamplarının yönetimi, işletilmesi, kamplarda görev yapacak kişilerin Müdürü, Eğitim Şefi, Lider, kadrolu ve geçici görevlilerin) görev, yetki ve sorumlulukları ile kamplarda oluşturulacak komisyonlar ve disiplin işlerine ilişkin esas ve usulleri kapsar.

Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığınca okulların tatilde bulunduğu yaz aylarında çeşitli merkezlerde açılan kampların amacı;

gençlerin boş zamanlarını sosyal kültürel ve sportif faaliyetlerle değerlendirmesidir.

Açılan bu kampların sağlıklı ve başarılı olabilmesi için de bu işe gönül vermiş, belli bir kurs ve seminerden geçmiş öğretmen ve yüksek okul mezunu kişiler görevlendirilir ve bu görev dağılımı liderlerin branşlarına göre yapılır.

Bu görevlendirmeler Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığınca yapılır .

Açılan kamplarda amaç; gençlerimizin Atatürk ilkeleri doğrultusunda ülkesine ve milletine yararlı, araştırıcı, yaratıcı ve birleştirici yeteneklerle yetişmelerini sağlamak, sosyal ve kültürel faaliyetlerle bilgi ve görgülerini sportif faaliyetlerle fiziki güçlerini arttırmak bunun yanında yeni arkadaşlıklar edinmek, bir arada yaşama ve çalışma alışkanlığı kazandırmak kültür alışverişi yapmak ve aynı zamanda dinlenmelerini sağlamaktır .

1996 yılından bu yana Dairemiz faaliyetleri olarak yürütülen gençlik kamplarında her yıl en aşağı 5000 öğrenciye kamp yaptırılmaktadır.

Her yıl Ocak ayından itibaren kamp başvuruları için illere duyurular yapılarak kayıt ayında başvurular değerlendirilmektedir. İllerde kurulan İl Danışma Kurulu Spordan ve İzcilikten sorumlu

şube Müdürünün başkanlığında başvurular değerlendirilip Daire Başkanlığına bildirilir. İllerde Kurulan İl Danışma Kurulunun görevi İl'deki tüm okullara kamp duyurularını sağlıklı bir şekilde yaparak başvuruları değerlendirmek ve Dairemize ulaştırmaktır.

Öğrenci Eğitim Kamplarında her yıl yurtdışından gelen soydaş öğrencilerimize de kamp yaptırılarak bütün öğrencilerin kaynaşmasını sağlamaktadır.

Dünya ülkeleri ile temasa geçerek bizim öğrencilerimizin de mübadele yoluyla yurtdışında kamp yapmalarını sağlamak amacı ile çalışmalarımız sürmektedir.

Amacımız öncelikle bu kampların ülke düzeyinde yaygınlaştırılması ve daha fazla gence nitelikli hizmet vermektir.

İmkanlar dahilinde kamp merkezlerinin bakım onarım, ek binalar, oyun alanları yaptırılarak daha cazip hale getirilmesi için çalışılmaktadır..

Öğrenci Eğitim Faaliyetleri 2000 yılında 7 ayrı merkezde ve deniz kenarlarında olan merkezlerde yürütülmüş ve öğrenci katılım sayıları 3.324 olarak tespit edilmiştir.

2001 yılı yaz dönemi eğitim faaliyetleri 9 temmuz 2001 tarihinde başlatılmış, tamamlanan iki devre sonunda kampa katılan öğrenci sayısı 2241 kişi olmuştur.

Öğrenci Eğitim Faaliyetleri yürütülen bu kamp merkezlerinde (kamplarda) görev alan Eğiticilere (Eğitim Şefi-Lider) yönelik kurs ve seminerler yapılacaktır⁴⁴.

Tören ve Kutlamalar :

Şubemiz ; 17.3.1981 tarih 2429 nolu kanunda dayanan 1.10.1981 tarih 17475 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Ulusal ve Resmi Bayramlarda yapılacak Törenler Yönetmeliği" ne göre çalışmalarını sürdürmektedir.

13.4.1995 gün ve Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 95/6791 sayılı kararı ile 1.6.1995 tarihinden itibaren "Atatürk' ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı"nın kutlanması için koordinatörlük görevi M.E.B. Okul içi beden eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığına verilmiştir .

Amacımız Bayramın stadyum içi gösterileri ve stadyum dışı etkinlikleri ile günün tarihi anlam ve önemine, Büyük Atatürk' ün kişiliğinin evrenselliğine yakışır biçimde her yıl artan bir coşkuyla kutlanmasıdır .

İllerde kutlanacak Bayram Programları şubemizce belli kriterlere göre incelenerek, inceleme sonuçları “eksik-uygun-teşekkür” olarak belirlenip valiliklere bildirilmektedir. Atatürk’ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı Kutlama Yönergesi doğrultusunda Dairemize gönderilen bayram sonu rapor ve video çekimleri özenle değerlendirilmekte, kutlamalara katılan öğrenci sayıları ayrıntılı olarak tespit edilmektedir. 2000-2001 yılı Atatürk’ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı Kutlamalarına Türkiye genelinde katılan öğrenci sayısı toplam 733.784’dür.

Başkentte kutlanan Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı kutlamalarını her yönüyle yaratıcı her yıl olduğu gibi bu yıl da bir kitap

bastırılmış ve Bayram günü tüm protokole dağıtılmıştır. Ayrıca; Daire Başkanlığımız 1996 yılından bu yana 81 ilin ihtiyacına cevap verecek şekilde geniş kapsamlı arşiv oluşturmuştur.

1998-1999 öğretim yılında bastırılan 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı Gösteri Derlemeleri isimli kitabımız, illere ilçe sayısı kadar gönderilmiş olup, Beden Eğitimi Öğretmenlerimize büyük ölçüde yarar sağlamıştır .

Tüm illerde kutlanan bayram ve sportif bilgileri içeren "2000' li yılların Türkiye'sinde Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı adı altında bir kitap basılmış olup illere dağıtımı yapılmıştır. Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı Gösteri Derlemeleri isimli kitabımızın ikincisinin basılması için çalışmalar büyük bir hızla devam etmektedir. Geleceğe dönük çalışmalarımız orta ve uzun vadede geliştirilerek devam edecektir⁴⁴.

Personel ve İdari İşler Şube Müdürlüğü :

Bilindiği üzere Başkanlığımız, 3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Hakkındaki Kanunun 25. maddesi ile ana hizmet birimi olarak kurulmuş olup, Bakanlığımıza bağlı Orta ve Yaygın Eğitim Kurumlarında öğrenim gören yaklaşık onbeşmilyon civarındaki beden eğitimi, spor ve izcilik ile ilgili tüm hizmet ve faaliyetleri yürütmekle görevlendirilmiştir⁴⁴.

Personel ve İdari İşler Şube Müdürlüğünün Görevleri :

Personel ve idari işler Şubesi, Başkanlığımızın yardımcı hizmet birimlerinden olup, yerine getirmekte olduğu görevler ana başlıklarıyla aşağıda belirtilmiştir.

- a) Daire Başkanlığının Merkez ve Taşra Teşkilatı personelinin atama ve yer değiştirme işleriyle ilgili işlemleri yürütmek,
- b) Personelin kadroya ilişkin işlerini yürütmek, sicil işlemlerini düzenlemek,
- c) Personel ile ilgili maaş, terfi, tenzil, izin ve rapor v.b. ilgili işlemleri yürütmek,
- d) Daire Başkanlığının gizlilik dereceli yazışmalarını yapmak ve bunların muhafazasını sağlamak,

- e) Genel tertip, temizlik, nöbet v.b. işlemleri takip etmek, Savunma Sekreterliğince gönderilecek yazıların ilgili yönerge hükümlerine göre takibini yapmak ve yapılmasını sağlamak,
- f) Başkanlığımıza bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Beşevler kapalı Spor Salonunun denetimi ve idaresi ile ilgili çalışmaları yürütmek.
- g) Daire Başkanlığımızda kullanılan her çeşit büro malzemelerinin (fax, fotokopi, daktilo, teksir ve bilgisayar) bakım ve onarım ile ilgili çalışmaları yapmak⁴⁴.

Yapılan Çalışmalar :

Daire Başkanlığımız bilindiği üzere Beşevler Kampüsü C Blok 3. ve 4. katlarda hizmetlerini sürdürmektedir. Beşevler Kapalı Spor Salonunda Başkanlığımız yetki ve sorumluk alanında yer alması nedeniyle, yapılan tüm çalışmalar beraber ele alınarak yürütülmektedir. Daire Başkanlığı ile spor salonunun eski durumda bulunan ve büyük bir çoğunluğu Spor Bakanlığı döneminden kalan büro malzemelerinin yenilenmesi için ilgili yerlerle yazışmalar yapılmakta olup, bu amaca yönelik olarak yeni alınan büro malzemeleri ihtiyaç duyulan şubelere verilmiştir. Yeni malzemeler geldikçe tüm Daire odaları yeniden tefriş edilmek suretiyle yeni bir düzenlemeye gidilecektir. Diğer taraftan Beşevler Spor Salonunun eski durumda bulunan ve acilen değiştirilmesi gereken basketbol potaları, yapılan girişim sonucu Ankara gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından hidrolik ve uzaktan kumandalı yeni potalar yaptırılmak suretiyle değiştirilmiştir. Yine Beşevler Spor Salonunun eski durumunda bulunan ve sık sık arıza yapan aydınlatma sistemi yenilenmiş olup, soyunma odaları ile diğer bölümlerin bakım ve onarımları yaptırılmıştır⁴⁴.

1999-2000 Öğretim Yılı Beden Eğitimi Spor Ve İzcilik Faaliyetleri

Örgün ve yaygın eğitim kurumundaki öğrencilerin serbest zamanlarını izcilik, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerle değerlendirmelerini sağlamak amacıyla faaliyetler devam etmektedir.

1999-2000 öğretim yılında 19 branşta yerel düzeyde yapılan yarışmalara 37.461 takım 326.225 sporcu öğrenci; grup, yarıfinal ve Türkiye birinciliği yarışmalarında küçükler kategorisinde 842 takım 6.911 sporcu öğrenci; yıldızlar

kategorisinde 1.185 takım 13.151 sporcu öğrenci; gençler kategorisinde 1075 takım 12.276 sporcu öğrenci katılmıştır. Okul içi yarışmalar ile yaklaşık 3.500.000 öğrenci sportif faaliyetlere katılmaktadır.

Halk danslarının yaygınlaştırılmasını, yaşatılmasını, çocuklara ve gençlere sevdirelmesini, onların ders dışı zamanlarının bu olumlu faaliyetlerle değerlendirilmesini sağlamak amacıyla her yıl MEB tarafından ilköğretim kurumları (küçükler ve yıldızlar kategorisi) ortaöğretim kurumları ile yaygın eğitim kurumları arasında halk dansları ilçe, il, grup ve final yarışmaları yapılmaktadır. 1999-2000 öğretim yılında yapılan halk dansları yarışmalarına toplam 3.630 topluluk, 196.000 öğrenci kursiyer katılmıştır⁴³.

2000-2001 Öğretim Yılı Beden Eğitimi Spor Ve İzcilik Faaliyetleri

2000-2001 öğretim yılında okul içi, yerel, grup, yarı final ve Türkiye birinciliği yarışmalarına; küçükler, yıldızlar ve gençler kategorilerinde kız-erkek toplam 4 milyon öğrencinin katılımı sağlanmıştır. Okul sporlarında küçükler, yıldızlar ve gençler kategorilerinde; atletizm, badminton, basketbol, boks, jimnastik, eskrim, futbol, güreş, judo, karate, kayak, kros, masa tenisi, satranç, voleybol, teakwondo, yüzme branşlarında özelliklerine göre kız-erkek, bireysel ve takım çalışmaları yapılmıştır. Bu yarışmalarda 94 grup, 45 yarı final, 38 Türkiye birinciliği kazanılmıştır. İşitme engelli okullar spor oyunları, yıldızlar ve gençler kategorilerinde 5 ayrı branşta; puanlı atletizm, futbol, basketbol, masa tenisi, voleybol sporları MEB tarafından düzenlenmektedir⁷³.

Halk danslarının yaygınlaştırılmasını, yaşatılmasını, çocuklara ve gençlere sevdirelmesini, onların ders dışı zamanlarının bu olumlu faaliyetlerle değerlendirilmesini sağlamak amacıyla her yıl MEB tarafından ilköğretim kurumları (küçükler ve yıldızlar kategorisi) ortaöğretim kurumları ile yaygın eğitim kurumları arasında halk dansları ilçe, il, grup ve final yarışmaları yapılmaktadır. 2000-2001 öğretim yılında Türkiye halk oyunları yarışmalarına

1.380 ilköğretim kurumundan küçükler kategorisinde 70.500 öğrenci; 997 ilköğretim kurumundan yıldızlar kategorisinde 58.000 öğrenci; ortaöğretim kurumundan 67.800 öğrenci; 255 yaygın eğitim kurumundan 12.300 kursiyer olmak üzere toplam 3.697 topluluk ve 208.600 öğrenci-kursiyer katılmıştır. Okul içi faaliyetlere katılan öğrencilerle birlikte yaklaşık 3 milyon öğrenci halk dansları içinde yer almaktadır⁷³.

Tablo 6. Spor ve İzcilik Okulu Tesisleri

Adı	Yeri	Kapasitesi
Hakkıbey Spor ve İzcilik Okulu	Adana-Tuzla	30 odalı-120 kişi
Çamlıdere Spor ve İzcilik Okulu	Ankara-Çamlıdere	14 odalı-76 kişi
Karacaali Spor ve İzcilik Okulu	Bursa-Gemlik	28 odalı-200 kişi
Hasanağa Spor ve İzcilik Okulu	Bursa-Gemlik	28 odalı-200 kişi
Güzelyalı Spor ve İzcilik Okulu	Çanakkale-Merkez	30 odalı-250 kişi
Hazar Spor ve İzcilik Okulu	Elazığ-Sivrice	Çadırılı-250 kişi
Uluçınar Spor ve İzcilik Okulu	Hatay-İskenderun	38 bungalov, 3 blokta 24 odalı-210 kişi
Hasanağa Spor ve İzcilik Okulu	İzmir-Buca	12 odalı-88 kişi
Üstünler Spor ve İzcilik Okulu	Konya-Beyşehir	15 odalı-120 kişi
Kapızlı Spor ve İzcilik Okulu	İçel-Atayurt	16 odalı-83 kişi
Spor ve İzcilik Okulu	Sakarya-Kocaeli	30 odalı-100 kişi
Spor ve İzcilik Okulu	Manisa-Kırkağaç	504 kişilik
Spor ve İzcilik Okulu	Sivas-Paşabahçe	58 kişilik
Yolkonak Spor ve İzcilik Okulu	Kastamonu	600 kişilik
İlkkurşun Spor ve İzcilik Okulu	Hatay-Dört Yol	100 kişilik-çadırılı

Kaynak: Okuliçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı

- 2000 yılında; 50 izci lideri yetiştirme kursu açılmıştır. Bu kurslara 4.257 izci lideri,
- 2001 yılında ise 46 izci lideri yetiştirme kursu açılmıştır. Bu kurslara, 4.227 izci lideri olmak üzere toplam 8.484 izci lideri katılmıştır⁷³.

İzci Evleri

Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında öğrenim gören izci öğrencilerin ve liderlerinin izcilik faaliyetlerinde bulunması, bu faaliyetlerin yurt genelinde yaygınlaştırılması, izcilik etkinliklerine katılan izci ve liderlerin bir arada koordineli ve planlı çalışması amaçlanmaktadır.

İzci Kampları ; İzci Kampı, izcilik metot ve prensipleri doğrultusunda yıl içerisinde ünite faaliyetlerinde yapılan teorik çalışmaların uygulamaya dönüştürüldüğü, birlikte yaşama alışkanlığının kazandırıldığı, topluma hizmet projelerinin üretildiği yerlerdir. 2001 yılında 113 izcilik kampı açılmış, 15.600 izci ve 239 izci lideri katılmıştır.

Öğrenci Eğitim Kampları ; Ülke genelinde ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler eğitim kamplarına katılabilmektedir. Yaz tatili amaçlı, sportif ve kültürel etkinliklerin yapıldığı bu kampların deniz kenarında olması tercih edilmektedir⁷³.

Tablo 7. İzcilik Eğitim Kampları Ve Katılan Öğrenci Sayıları

Eğitim Kampının Adı	Sayısı
Çanakkale-İntepe Spor ve İzcilik Okulu	830
Bursa-Gemlik Karacaali Spor ve İzcilik Okulu	411
Bursa-Gemlik Hasanağa Spor ve İzcilik Okulu	183
İskenderun-Uluçınar Spor ve İzcilik Okulu	464
Konya-Beyşehir Spor ve İzcilik Okulu	82
Adana-Karataş Spor ve İzcilik Okulu	60
İçel-Silifke Spor ve İzcilik Okulu	1 294
Toplam	3 314

Sosyal Kültürel Yarışmalar

Halk Dansları

Kültürün ürünü olan halk danslarının yaygınlaştırılması, çocuklarımıza ve gençlerimize sevdirmesi, onların beden, zihin ve ruh sağlığının dengeli bir şekilde geliştirilmesi, ders dışı zamanlarının bu olumlu faaliyetle değerlendirilmesi ve faaliyetin birleştirici özelliğinden yararlanarak toplum içinde yaşama, kendini ifade edebilme yetisinin kazandırılması, enerjilerinin olumlu yöne kaydırılarak zararlı olabilecek içki, kumar, uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklardan uzaklaştırılması ve böylece korunmalarının sağlanması amaçlanmaktadır⁷³.

Tablo 8. 2000-2001 Öğretim Yılında Halk Dansları Yarışmalarına Katılan Öğrenci Sayıları

Yıllar	İlköğretim	Ortaöğretim	Yaygın Eğitim	Toplam
1997-1998	90.904	41.598	8.950	141.450
1998-1999	94.850	44.000	8.000	146.850
1999-2000	123.400	62.200	10.400	196.000
2000-2001	128.500	67.800	12.300	208.600
Toplam	437.654	215.598	39.650	692.902

2000-2001 öğretim yılında Türkiye Halk Oyunları Yarışmalarına; 1.380 ilköğretim kurumundan (Küçükler Kategorisi) 70.500 öğrenci, 997 ilköğretim kurumundan (Yıldızlar Kategorisi) 58.000 öğrenci, ortaöğretim kurumundan 67.800 öğrenci, 255 yaygın eğitim kurumundan 12.300 kursiyer olmak üzere toplam 3.697 topluluk ve 208.600 öğrenci-kursiyer katılmıştır⁷³.

2.2.2. Okul Sporları

Ülkemiz sporunun gelişimi için önemli bir araç olan okul sporları ve beden eğitimi dersleri, giderek önemini yitirmektedir, okulların bilgi yüklemeyi ön plana çıkarmaları nedeniyle özel ders ve dershaneler zinciri oluşmuş, okul sporları yapılamaz hale gelmiştir. Artık öğrenciler, boş zamanlarında oyun oynayamaz, spor yapamaz durumdadırlar. Bu sorunların yanında okulların spor alanlarının giderek daralması, okullar için zorunlu bir ihtiyaç olan spor tesislerinin göz ardı edilmesi, beden eğitimi öğretmenlerinin konumlarının değişmesi, spor

hakkında yeterli düzeyde ilgi ve bilgisi bulunmayan okul yöneticilerinin olumsuz tavırları, ve spor politikalarını belirleyen kurumlar yüzünden, okul sporları ortadan kalkmak üzeredir. Halbuki sporda alt yapısı ve elit sporcu sayısı çok az olan ülkemiz sporu için, okul gençliği büyük bir potansiyele sahiptir. Spor eğitiminde temel eğitim, gelişim performans ve yüksek performans dönemleri ilk ve orta öğretim dönemlerine denk gelmektedir. Bu nedenle, okul sporumuzun temelini oluşturmaktadır⁵⁸.

Bugün okul sporunun genel bir tanımı olmadığı için, her okulda değişik bir uygulama görülmektedir. Okul yöneticilerinin kişisel görüş ve kültürlerine göre yaptıkları yorumlar yüzünden, bazı okullarda gerçekten günümüz gerçeklerine uygun şekilde spor yapılırken, birçok okulda spor dersleri öğrenciler için can sıkıcı angarya halini almaktadır. Diğer bazı okullarda ise beden eğitimi dersleri boş geçmekte ve öğrenciler tarafından sınav hazırlığı için kullanılmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerine ise bir süre ek görevler verilerek esas meslekleri ile uğraşmaları güçleştirilmektedir.

Okul sporunun tanımı yapılırken göz önünde tutulması gereken en önemli husus okul sporunun performans sporu ile olan ilişkileridir. Çünkü, yüksek performans sporu ya da profesyonel spor hakkındaki kişisel görüşlerimiz ne olursa olsun; yüksek performans sporunun toplumsal önemini ve kitle sporuna olan etkilerini görmezlikten gelemeyiz. Eğer spor bu günkü durumuna gelmiş ise bunu büyük spor yıldızlarının, spor alanlarındaki başarıları, ustalıkları ve diğer üstünlükleri sağlamıştır. Yüksek performans yüksek ilgi, daha yüksek performans daha yüksek ilgi kısır döngüsü, spor alanlarını da bütün hızı ile işlemekte ve dünya gençliği, kendisini bu yıldızlar ile özdeşleştirerek spor yapmakta ve sporu sürdürmektedir. Bu nedenle, biz de gençlerimizin spor yapmalarını istiyorsak, onların özdeşleşebilecekleri yıldız sporcuları yetiştirmek zorundayız. Özetle, öğrenciler, ülkelerinin yetiştirdiği büyük spor yıldızlarına özenerek spor yaparlar ve öğrenci sporcular arasından yeni yeni yıldızlar yetişir. Bu yıldızlarda uluslararası arenalardaki başarıları ile ülkelerinin itibarını yükselterek dünya barışına katkıda bulunurlar.

Okul sporunu tanımlarken göz önünde tutulması gereken bir diğer husus da gençlerin psikolojik durumlarıdır. Genç olmanın en önemli özelliklerinden birisi de rekabet ve yarışma isteğidir. Eğer biz okul sporunun, pratik değeri olan ve okul sporuna işlerlik kazandıran ve bir okul sporu politikası oluşturmaya yarayan bir tanımını yapmak istiyorsak, gençlerin bu özelliğini göz önünde tutmak zorundayız. Okul sporunun temelinde yarışma olmazsa gençleri spora yönlendiremeyiz. Kısaca, biz okul sporunu, yüksek performans sporuna sporcu yetiştiren bir kaynak olarak görmek zorundayız. Bunun için de okul sporunu yarışma temeline oturtmak zorundayız.

Okul sporunu güçleştiren engeller, okul sporunun tanımlanmasından sonra ortaya çıkarlar. Önce ilkokulların büyük bir bölümünde beden eğitimi ve spor öğretmeni yoktur. Oysa ilkokul çağı çocukların spora başlama çağı olduğundan, bu dönemde iyi eğitilmiş beden eğitimi öğretmenlerinin önemi çok büyüktür. İlkokul döneminde bir diğer engel yine ilkokulların büyük bölümünde tesis ve araç yokluğudur. Bir diğer engel olarak Anadolu Liselerine giriş sınavları sayılabilir. Gerçekten çocuklar, ilkokul üçüncü sınıftan itibaren yoğun bir sınav çalışması ve stresine giriyorlar ve sporu tamamen geri plana itiyorlar.

Orta okullarda durum daha farklı. Anadolu liselerine giriş sınavlarını kazananlar da kazanmayanlar da orta okulda normal eğitimlerine başlıyorlar. Bu dönemde öğrenciler için spor yapma olanağı tam olarak vardır. Eğer öğrencilere spor yapmaları için uygun ortam hazırlanırsa, gençlerin spora yönlendirilmeleri çok kolay olur ve hatta ilkokulda Anadolu Liseleri giriş sınavları nedeni ile kaybedilen zaman burada kazanılır.

Liselerdeki sorun ise Üniversitelere giriş sınavlarıdır. Kolayca düşünülebilir ki Üniversiteye giriş sınavları, Anadolu Liselerine giriş sınavlarına göre çok daha önemlidir. Bu nedenle lise çağındaki gençlerin spordan kopmaları bir yerde kaçınılmaz olmaktadır. Bu dönemde gencin spor yapmayı sürdürmesi ancak çok iyi motive olmuş olmasa ve yaptığı, spor dalında belli bir performansa ulaşmış olması koşuluna bağlıdır.

Üniversitelerde ise durum daha farklıdır. Üniversiteli gencin Üniversitede spor yapmayı sürdürmesi için herhangi bir spor dalında belli bir performansa

ulaşmış olması gerekir. Çünkü, Üniversite çağı gençliğin sporda doruğa çıktığı, ülke ve dünya şampiyonlukları kovaladığı çağdır. Akranları, şampiyonluklar kazanan, rekorlar kırarken, bir gencin spora başlaması beklenemez. Çünkü bu genç spordaki acemilik ve beceriksizlikleri ile komik ve rezil olmaktan korkar. Bu nedenle üniversite spor yapma alışkanlığı kazanmadan gelmiş gençlere, ancak spor yapma olanakları verilerek spor yapmaları ümit edilir. Yoksa, 18 yaşını geçmiş, rüştünü kanıtlamış, kişisel ilgi ve uğraş alanlarını seçmiş bir gence zorla spor yaptırmak olanaksızdır. Bu nedenle biz bir ulusal spor politikası derken ilk ve orta öğretimi kast etmekteyiz⁷.

Türkiye’de geçmişte okul sporlarının yasaklandığı bir dönemde okul sporundan fayda bekleyerek sporcu yetiştirmeye çalışmak biraz zor olsa gerek.

20.6.1930 tarihinde yayınlanan bir genelge o dönemin spor çevresini hayretler içinde bırakmıştı. Milli Eğitim Bakanlığının kararı ile öğrencilerin kulüplerde spor yapması yasaklanıyor ve dönemin bakanı Cemal Hüsnü devletin spor politikasını çiziyordu.

Yasak önce yumuşak başlıyor ve "Yüksek okul öğrencileri İsterlerse bir spor kulübüne geçebilirler (Sanki yüksek okullu 25 sporcu varmış gibi) deniliyordu, Genelgenin diğer maddeleri ilk bakışta temel öğelere sahip gibi görünüyordu. Örneğin okullarda birer spor yuvası teşkili gibi. Fakat sonrası düşündürücüydü.

*Bir öğrenci ancak okulundaki spor yurduna üye olabilir.

Tatillerde de resmi müsabakalarda oynayamazlar.

*İlk;orta dönemde öğrenciler kulüplere katılamazlar. Katılmaları halinde önce geçici sonra da sürekli olarak okuldan ilişkisi kesilir,

*Yazılı sınavdan 2 veya daha az numara alan öğrenci durumunu düzeltinceye kadar spor müsabakasına katılamaz.

*Sınıfta kalanlar spor müsabakasına katılamazlar. İhtar halinde 1 ay, takdir halinde 3 ay, spordan men edilirler. 3 kere tekrarında ise öğrencilik hayatının sonuna kadar men edilirler.

* Kız erkek okulları arasında her hangi bir şekilde ferdi ve takım müsabakaları yapmak yasaklanmıştır.

*Okul nakillerinde bir öğrenci ders yılında müsabakalara katılamaz.

Şimdi bu konuyu iki açıdan ele alalım. Devletin koyduğu bu yasak önce okullaşma bünyesinde telafisi güç yaralar açmıştır. Devletin Milli Eğitim Bakanlığı kanalıyla çizdiği bu politika, spor öğrencinin karşısına silah olarak çıkarılmıştır. Hem de korkulu bir silah “Çalışmazsan, 2 numara alırsan, okul nakledersen spor yapamazsın” denilmiş. En küçük yaramazlıkların bile karşısına spor çıkarılmıştır. Sporu teşvik etmek başka şeydir, öğrenim istikrarını sağlamak başka şeydir. Fakat burada spor önleyici, kısıtlayıcı bir unsur olarak ele alınmıştır. Milli Eğitim Bakanlığının okullara sporu sokabilmek için tespit ettiği politikaya bakın. Bu politika ile spor okula girmemiş çıkıp gitmiştir.

İkinci yön bu ters politikanın sporumuzu geniş yönde etkilemesidir.

Bırakalım Bakırköy den Beşiktaş'a taşındığı için koşamayacak olan 16 yaşındaki okullu bir atletli. Kız ve erkek okulları arasına konan sportif yakınlığın da kesip atılmasını bırakalım. Toplumda sporu yapanların çoğunluğunu “özellikle amatör dallarda” öğrenciler teşkil eder. Ki o dönemin kesitinde sporumuz tam amatör olduğu için çoğunluk öğrenciydi. Bu kararlar sporun kaynağı kurutulmuştur. Spor kulüplerinde ne kadar öğrenci sporcu varsa bu yasağa uymak zorunda kalmıştır. Örnek verelim. Galatasaray bu sebeple sporcu yokluğu çekmiş, Muslih Peykoğlu 33 yaşında tekrar futbola dönmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekaleti Umumi 20435 Hususi 32 sayılı ve 20.6.1930 tarihli genelgenin kapsadığı 25. maddenin öğrenciye, gençliğe dolayısıyla Türk sporcusuna hiç bir yarar sağlamadığı ortadadır. Oysa Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı sonrası giriştiği kültürel devrimin gereği olarak gençlik, güvenilen tek kavram olmuştu.

Aynı tarihlerde Almanya ise okul ve gençlik kaynağını yasalarla yararlı biçime getirmişti. Bugün bile büyük yararı görülen bu yasayla Alman öğrencisi spor tesislerinin yapılmasında çalışmayı zorunlu olarak kabul ediyordu. Yine aynı yasaya göre her Alman lisesi bir takım kurmak zorundaydı. İşte iki çıkarılmış spor yasası ve iki sonuç²⁹.

2.2.2.1. Cumhuriyet Dönemi Okul sporların da Bazı İstatistikler (1922-2002)

1938 yılında 3530 sayılı yasayla Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün kurulmasından sonra okul sporlarına bakıldığında; 1944 yılında yaklaşık 1.000.000 (bir milyon) öğrencide 23.000 (yirmi üç bin) öğrenci okul yarışmalarına katılmıştır³⁰.

1969'da "Gençlik ve Spor Bakanlığının" kurulmasından sonra okullardaki sportif faaliyetlere ve beden eğitimi öğretmenleri sayılarına bakıldığında ise; 1972 yılında halen mevcut orta dereceli okullarımızın beden eğitimi öğretmenine olan ihtiyacı 7.000 üzerindedir. Buna karşılık çalışmakta olan öğretmen sayısı ise 826 dır. Halen 6.000 öğretmene ihtiyaç vardır. Beden eğitimi öğretmeni yetiştirme hızının yılda 60-70'den 500-600'e yükseltilmesi gerekmektedir. Buna Üniversite, Ordu ve Beden Terbiyesi Teşkilatının ihtiyacı olan öğretmen, antrenör, monitör ve spor idarecilerini de ilave edecek olursak yetiştirme hızının daha da artırılması gerekeceği meydana çıkar.

Okul içi, okullar arası müsabakalara katılan öğrenci sayısı : 100.603 kız, 425.283 erkek olmak üzere cem'an 530.886 öğrencidir. Henüz 784 orta dereceli okuldan faaliyet raporları alınmamıştır. Bunlarında ilavesiyle 1971 yılında spor faaliyetlerine katılan öğrenci sayısı 800.000'i bulacaktır.

Federasyonlar vasıtasıyla 21 spor dalında faaliyet gösteren Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün 1971 çalışmalarındaki ağırlık hepimizin bildiği AKDENİZ OYUNLARI olmuştur.

Kulüplerden 5 spor dalında faaliyet istenmesi bir harekete sebep olmuş, bu suretle 55.000 olan lisanslı sporcu sayısı 82.000 yükselmiştir. 1960 yılından 1970 yılı sonuna kadar Spor-Toto Teşkilat Müdürlüğünden Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne 553.755.538,12 liralık bir gelir intikal etmiştir. Bu gelirden 405.686.819,85 liralık kısmı spor tesisleri yatırımları için harcanmıştır.

Nüfusun 12 -24 yaş arasındaki kesimi : Gençlik olarak kabul edilmektedir. 36 milyon olan nüfusumuzun 15 milyonu bu yaş kesitinde bulunmaktadır²⁸.

**Tablo 9. Okuliçi Beden Eğitimi Ve Spor Genel M¼d¼rl¼đ¼n¼n Her Dereceli
¼đretim Kurumlarında Sportif alışmalara Katılan ¼đrenci Sayılarının
Yıllara G¼re Dağıtımı**

Kurumu	¼đretim yılı	Kurumiçi		Kurumlararası mahalli		Grup ve T¼rkiye birinciliği		Kamplar		Temsili Yarışmalar (ISF)		Yıllara g¼re toplam	
		Bayan	Erkek	Bayan	Erkek	Bayan	Erkek	Bayan	Erkek	Bayan	Erkek	Bayan	Erkek
İlkokullar	1969-1970	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1970-1971	-	-	-	2000	-	330	-	45	-	-	-	2375
	1971-1972	55305	11718	6620	11292	641	1039	59	107	-	-	62625	124156
	1972-1973	47088	60049	12144	21069	590	1002	13	56	-	-	59836	82176
Orta dereceli okullar	1969-1970	-	-	-	-	479	2572	-	-	-	-	479	2572
	1970-1971	105603	425283	14812	48370	2031	6181	-	-	-	35	122446	479869
	1971-1972	126785	411203	21915	70052	2704	8233	92	185	-	130	151496	489803
	1972-1973	159342	511650	54863	148240	3638	8588	16	279	31	43	217890	668800
¼niversite Akademi ve Y¼ksek Okullar	1969-1970	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1970-1971	2494	13062	1127	3757	953	3661	-	-	-	9	4574	20489
	1971-1972	1918	13638	724	4160	710	4036	-	-	-	-	3352	21834
	1972-1973	3341	21620	1064	5435	798	5279	3	40	-	6	5206	32380

1972 Yılı Kasım Sonu G¼stergesi ².

Tablo 10. Bazı Batılı Ülkelerde İlk Ve Ortaöğretimde Öğrencilerin Gördükleri Beden Eğitimi Dersleri (Yıllık/Saat Azami)

Ülke Adı	İlköğretim	Ortaöğretim	12 Yıllık Eğit.Süresince Toplam
Fransa	1200	600	1800
İngiltere	960	600	1560
F.Almanya	720	1080	1800
İzlanda	720	960	1680
İsviçre	720	720	1440
Kıb.Rum.Kesimi	720	600	1320
Malta	720	480	1200
Portekiz	720	480	1200
Finlandiya	720	440	1160
Lüksembourg	720	600	1320
İsveç	600	720	1320
Danimarka	600	520	1120
Yunanistan	480	960	1440
Hollanda	480	560	1040
Belçika	480	560	1040
İrlanda	240	480	720
Türkiye	480	400	880
İtalya	480	480	960
Norveç	400	560	960

Beden eğitimi ders saatlerinin diğer Avrupa ülkelerine oranla düşük olduğu tablodan da görülmektedir. Spordaki başarı ve başarısızlığımızın sorgulanması, çözüm yollarının üretilmesi gerekir ise öncelikle okullarımızdaki beden eğitimi ders saatlerinin artırılması gerekmektedir. Spor bilinci verebileceğimiz ve yetenekli sporcuları Türk sporuna kazandırabileceğimiz öncelikli yer okullarımızdır. Okullarımızın mutlaka bu misyonu yüklenerek hareket etmesi ve M.E.B'nin bu konuda desteklerini hiçbir zaman geri çekmemelidir³⁵.

Tablo 11. (1986-1987) Öğretim Yılı Ortaokullar Arası Spor Faaliyetlerine Katılan Sporcu-Öğrenci Sayıları ⁽³⁵⁾

Spor Dalı	Okul içi Yarış	İl içi Yarış	Grup Birinciliği	Türkiye Birinci.	Toplam
Atletizm	20.010	3.402	-	308	24.320
Kros	38.075	7.741	8.640	238	55.324
Basketbol	42.960	10.275	8.640	144	69.019
Jimnastik	390	90	-	90	570
Güreş	16.325	3.247	1.320	480	21.282
Hentbol	34.850	6.970	1.150	192	43.162
Judo	4.585	917	-	440	5.927
M. Tenisi	13.100	2.620	-	280	16.000
Futbol	70.650	14.130	768	80	85.628
Voleybol	73.500	14.700	1.350	240	89.870
Yüzme	3.850	770	-	629	5.249
Toplam	318.835	64.862	21.868	3.121	416.300

Tablo 12. (1986-1987) Öğretim Yılı Ortaöğretim Kurumlar Arası Spor Faaliyetlerine Katılan Sporcu-Öğrenci Sayıları ⁽³⁵⁾

Spor Dalı	Okul içi Yarış	İl içi Yarış	Grup Birinciliği	Türkiye Birinciliği.	Toplam
Atletizm	-	4.535	-	375	4.910
Kros	51.000	10.200	864	144	62.208
Basketbol	79.840	15.960	1.288	199	97.368
Jimnastik	400	90	-	90	570
Futbol	107.200	1.152	1.152	64	109.760
Güreş	28.300	1.750	1.320	480	31.850
Hentbol	50.480	1.009	1.344	120	62.232
Toplam	317.220	43.783	5.968	1.392	368.898

Tablo 13. (1999-2000) Öğretim Yılında Yerel Spor Faaliyetleri (MEB)

Branş	Öğrenci Sayısı			Takım Sayısı		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Atletizm	12.303	17.247	29.552	734	869	1.603
Badminton	1.065	18.93	2.958	177	315	492
Basketbol	15.334	26.921	42.455	1.496	2.756	4.252
Boks	-	255	255	-	35	35
Cimnastik	413	445	858	14	121	135
Eskrim	116	123	239	13	21	34
Futbol	176	89.044	89.220	-	5.481	5.481
Güreş	3	7.141	7.144	-	905	905
Hentbol	10.732	15.768	26.500	889	1.255	2.144
Judo	926	1.417	2.343	163	217	380
Karate	444	937	1.381	85	112	197
Kayak	129	356	485	27	39	66
Kros	16.405	23.955	40.360	3.262	4.462	7.724
Masa Tenisi	5.536	10.392	15.828	1.540	2.758	4.298
Satranç	2.688	5.908	8.596	362	1.665	2.027
Taekwondo	935	1.645	2.580	203	308	511
Voleybol	27.947	25.587	53.534	2.909	3.531	6.440
Yüzme	1.642	2.098	3.740	309	351	660
İşitme Engelliler	173	604	777	20	57	77
Toplam	97.169	229.056	326.325	12.203	25.258	37.461

Kaynak: Okuliçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı⁷⁴

Tablo 14. Okul Sporlarında (ISF) Yurt Dışı Yarışmalara Katılan Sporcu Sayıları (2002-2001-2000-1999-1998) (MEB)

Branş	Yıl		2002		2001		2000		1999		1998		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
Atletizm	6	6	12	12	6	6	12	12	6	6	6	6	84
Basketbol	-	-	18	18	-	-	12	10	-	-	-	-	58
Jimnastik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Futbol	-	-	-	17	-	-	-	17	-	-	-	-	34
Hentbol	16	16	-	-	14	14	-	-	14	14	14	14	88
Masa Tenisi	-	-	-	-	4	4	-	-	3	4	3	4	15
Voleybol	12	12	-	-	10	12	-	-	12	-	12	-	58
Yüzme	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
Toplam	41	38	30	47	34	36	24	39	35	24	35	24	348

*GSGM Spor Faaliyetleri Daire Başkanlığı dokümanlarından faydalanılarak hazırlanmıştır²⁵.

2.3. Türk Milli Eğitim Sistemi İçerisinde Beden Eğitimi ve Sporun Yeri

Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmenlerine hizmet öncesi eğitim veren kurumların, ilk kuruluş çabaları Cumhuriyet öncesi dönemlere rastlamaktadır. Özellikle Beden Eğitimi dersinin ilk defa 1864 yılında Harbiye ve Askeri İdadilerde, 1884 yılından itibaren Bahriye Mektebinde, 1914 yılında Medrese ve Rüştiyelerde okutulmaya başlamasından sonra, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin yetiştirilmesi zarureti görülmeye başlanmıştır.

İlk çabalar, Selim Sırrı Tarcan tarafından başlatılmıştır. Tarcan bu amaçla ilk defa 20 Aralık 1908 yılında İstanbul’da özel “Terbiye-i Bedeniye Mektebini” açmış, ancak kendisinin Yönetim tarafından ve bazı nedenlerle İsveç’e gönderilmesiyle okulu Nisan 1909 yılında tekrar kapatmak zorunda kalmıştır.

Yine 1914 yılında “Darülmuallemi-i Aliye” bünyesi içinde Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştirecek bir yıllık bir şubenin açılması planlanmış, bu amaçla Süleymaniye civarında birde bina yaptırıldığı halde, Birinci Dünya Savaşı nedeniyle okul açılamamıştır.

Cumhuriyet döneminde ise, Tevhi-i Tedrisattan önce Milli Hükümet tarafından toplanması sağlanan Birinci Heyeti İlmiye bir “Terbiye-i Bedeniye Muallim Mektebi” açılmasını kararlaştırmış ancak bütün çabalara rağmen bu karar gerçekleştirilememiştir.

1926 yılında, yine Selim Sırrı Tarcan’ın çabalarıyla İstanbul Çapa’da Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştiren ilk ciddi öğretim faaliyeti başlatılmıştır. Faaliyet, dokuz ay süreyle ve her İlden yetenekli birer İlkokul Öğretmeni ile ordudan bazı subayların iştirakiyle dört dönem olarak devam ettirilmiştir. Mezun öğrencilerden başarılı olanlar ayrıca bir imtihana tabi tutularak yurt dışına ihtisas eğitimine yollanmışlardır. Bu faaliyet, bazı kaynaklara göre kurs, bazılarına göre ise okul olarak değerlendirilmiştir. Kurs veya okul olarak nitelendirilen bu faaliyetlerden mezun olan öğretmenler, Türk Beden Eğitimi Öğretmenlerinin yetiştirilmesinde ilk temelleri atan insanlar olarak bilinecektir.

Bu eğitim faaliyetlerinde öğretici görevini, İsveç’ten getirilen biri bayan üç öğretmenle beraber Selim Sırrı Tarcan üstlenmiştir. Tarcan ayrıca yönetim

görevini de yürütmüştür. Eğitim Çapa Muallim Mektebi yakınında yaptırılan bir binada sürdürülmüştür.

1926 tarih ve 789 sayılı “Maarif Teşkilatına Dair Kanun” ile 1925 tarih ve 439 sayılı “Orta Tedrisat Muallimleri Kanun”larına dayandırılarak, 1926 yılında Konya’da “Orta Muallim Mektebi” yalnız Edebiyat Bölümü olarak açıldı. Okul, 1927-1928 öğretim yılında Ankara’ya nakledildi ve Pedagoji Bölümü ilave edildi. Bir yıl sonra ise, Matematik, Fiziki ve Tabi Bilimler ve Tarih-Coğrafya Bölümleri açılarak okulun ismi “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü” olarak değiştirildi. 5 Temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı Talim Terbiye Kurulu Kararı ve Milli Eğitim Bakanlığının onayı ile “Beden Terbiyesi” bölümü açıldı. Bölüm 1933 yılının Şubatında öğretime başladı. Öğretim süresi üç yıldır. Bölüm Başkanlığını Nizamettin Kırşan’ın üstlendiği okulda Öğretim Elemanlarını yurt dışında eğitim gören Zehra Tahsin (Alagüz), Vildan Aşır Savaşır ve Alman Kurt Dainas oluşturmuştur³⁵.

Milli eğitim temel kanununa göre beden eğitiminin genel amacını şu şekilde açıklanmaktadır; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmeleri genel amaçtır⁴².

Okul bir toplumda eğitimin pazarlandığı ve eğitim hizmetinin üretildiği yerdir. Eğitim sürecinden geçmemiş bir kimsenin kendi kendine hiç bir alanda tam olarak yetiştirme imkanı bulunmadığı ve eğitim imkanı kısıtlı toplumların kültürel, sosyal ve ekonomik kalkınmalarının tam olarak sağlanamayacağı düşünülrse, okulun önemli bir sorumluluk ve değer taşıdığı rahatlıkla görülebilir³⁶.

Türkiye’de ilk ye ortaöğretimde beden eğitimi ve spor, bir ders ve bir eğitim etkinliği olarak, kuramsal düzeyde programlarda belli bir yer tutmakta ve bu derslere belirli bir süre de ayrılmaktadır. Fakat başka alanlarda olduğu gibi,

programlara giren ilke ve konularla, uygulamadaki etkinlikler, bunların gerçekleşme oranları arasında çok önemli boşluklar bulunmaktadır. Örneğin İzmir 1. Eğitim Kongresi'ne sunulan bildirilerden birisinde, yapılan bir araştırmaya dayalı olarak, halen ilkokullarda öğretmenlerin % 65'i beden eğitimi derslerini yapmadıklarını söylemişlerdir.

Halbuki 1968 ilkokul Programının başlangıç kısmında, ilkokulun eğitim ve öğretim ilkeleri sıralanırken, çocuğun bir bütün olduğu, bedensel, zihinsel ve duygusal gelişiminin birlikte ele alınması, çocukta beden, fikir, irade ve duygu eğitiminde bütünlük sağlanması gerektiği vurgulanmıştır. Ortaöğretimdeki uygulamalarda da büyük bir eksiklik dikkati çekmektedir. Bizim gözlemlerimize göre; bu derslerin gereken önemde ele alınmayışının, başka nedenlerin yanında, iki ana nedeni bulunmaktadır: birincisi genel olarak öteden beri var olan neden ki, o da, yukarıda bahsettiğimiz eksik bir insan anlayışından kaynaklanmaktadır. İnsanı ve onun eğitimini bir bütünlük içinde göremediğimiz için beden eğitimi, bireyin bio-psikolojik ihtiyaçları ve gelişimi çerçevesinde, pedagojik bir soyut içinde düşünülmemektedir. Bu derslerin, insanın eğitimi içindeki gerçek işlevi, eğitim amaçlarının gerçekleşmesine olan katkıları bir türlü kavranamamıştır. Böyle olunca da beden eğitimi dersleri, yüzeysel, çapsız, amacı, felsefesi belirsiz bir hareket olayı ve bu espri içinde olmak üzere, sanki bir düzenlilik ve disiplin konusuymuş gibi algılanmıştır. Dolayısıyla okullarımızda beden eğitimi dersleri, bio-psikolojik, sosyal ve pedagojik işlevlerini yerine getirememektedir. Beden eğitimi ve sporu geniş bir perspektif içinde değerlendiremezsek bu derslerden beklenen faydayı da sağlayamayız.

İkinci neden de, özellikle son on yıllık dönem içinde eğitim sistemimizin iki sınav dalgasına bağlanması, tüm ders içi ve ders dışı etkinliklerin, bu iki sınava göre ayarlanır olmasının getirdiği yanlışlıktır. Bu sınavlardan biri Anadolu Liselerine giriş sınavı, diğeri de ÖSYM'nin düzenlediği üniversitelere giriş sınavıdır. İlköğretim birincisine, ortaöğretim de ikincisine programlanmış durumdadır. Öğretmenler dersleri ve konuları bu sınavlarda çıkabilecek sorulara göre işledikleri için, programlardaki genel eğitim amaçları da fiilen ortadan kalkmış olmaktadır. Bu uygulamada, çocuktaki duygusal gelişmede, onun

yaratıcılığında, sosyalleşmesinde, ayrıca beden-zihin işbirliğinin sağlanmasında çok önemli yeri olan resim, müzik ve beden eğitimi gibi dersler gereksiz ve yararsız dersler haline gelmiştir. Çünkü bu derslerden soru çıkmamaktadır. Söz konusu olan sınavların öğrenci ve öğretmenlerde yarattığı heyecan, gerçek öğrenme ve yetiştirme heyecanını ortadan kaldırmıştır. Eğitimde, sadece zihinsel ağırlıklı, kuramsal bilgiye dayalı, bir uygulama ön plana çıkmış, eğitimin bedensel ve duygusal soyutu silinmiştir. Dolayısıyla bu sistemin sağlıklı, yaratıcı bireyler, yurttaşlar yetiştirmesi de mümkün değildir. Sağlıklı yurttaşların yetişmesi sadece kuramsal bilgileri içeren sağlık dersleri ile gerçekleşemez.

Çok ulaşmak istediğimiz batı uygarlığında birey ve bireysellik temel kabul edilir. Bu bireysellikte öncelikle bireyin tanınması ve geliştirilmesi vardır. Bireyin tanınması ve geliştirilmesinin bir boyutu da spordur. Çünkü spor bir yaratıcılık ve özgürlük alanıdır. Bunlara olanak verir.

Bu bakımdan yaratıcı, üretici bireyler yetiştiremeyişimizin bir nedeni de, okullarda yukarıda belirttiğimiz derslere yeterince önem vermeyişimizdir. Bedenini iyi kullanamayan insanlar, zihinlerini de iyi kullanamazlar.

Doğada en önemli varlık insan olduğuna göre, tüm bilimler öncelikle insanı incelemek ve tanımak zorunluluğunu duyar. Rönesans'tan bu yana batıda, insanın bakışları kendisine çevrilmiş, dolayısıyla insanın bedeni ve zihin dünyası aydınlatılmak istenmiştir. Çünkü kendisini tanımadan, doğayı ve evreni hiç tanıyamaz. Dolayısıyla Avrupa'da sporun modern biyoloji, anatomi ve fizyoloji üzerine dayandırılması bu süreç içinde olmuş ve bugün batı, sporda da büyük başarılar kazanabilen bir noktaya ulaşmış olmaktadır⁶³.

Genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi ve spor, fiziksel aktivitelere dayalı bir eğitim biçimi olmakla beraber, aynı zamanda hareket yoluyla insanın bütününe hitap eden ve onun genel eğitimi ile de ilgili olan bir alandır.

Çağdaş toplumlarda gerek genel eğitim sistemi, gerekse toplum hayatının diğer kesimlerinde beden eğitimi ve spor faaliyetleri, fertlerin fiziki, zihni, sosyal ve moral gelişmelerinde önemli katkı sağlar.

Beden eğitimi ve spor, çağdaş eğitim anlayışı içinde birbirini tamamlayan iki kavramdır. Beden eğitimi, iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmanın başlıca unsuru olan insan gücünün beden ve ruh sağlığını ve bütün yapısının dengeli olarak geliştirilmesini sağlayan faaliyetlerdir.

Bedenen, ruhen, zihnen ve sosyal olarak arzu edilen insanı yetiştirmede çok önemli fonksiyonlar üstlenen beden eğitimi ve spor olgusunun istenildiği gibi netice verebilmesi bu alanda görevli öğretmenlerin etkin çalışmalarına bağlıdır. Bütün öğretmenlerin toplumda önemli sosyal görevleri vardır. Çünkü öğretmenlerin malzemesi, işleyip şekillendirdiği ham madde sosyal bir varlık olan insandır. Beden eğitimi ve spor öğretmeni alanı itibarıyla öğrenci ile daha yakın diyalog kurabilme ve etkileme şansına sahiptir. Öğrencinin en çok izlediği, sevdiği, yakın bulduğu ve güvendiği öğretmendir. Özellikle sporun sosyal boyutunun ve fonksiyonlarının çok üst düzeyde olması, grup faaliyetlerinin çokluğu, sosyal ilişkileri ön plana çıkartmaktadır. Ayrıca beden eğitimi ve spor öğretmeni okulda ve çevrede mesleği gereği daha çok sosyal faaliyetlerde bulunur. Mesleğinin ve spor branşının gereği öğrenciye, gençliğe ve topluma karşı sosyal yönden sorumlulukları ve etkileri oldukça yoğundur⁶⁴.

Ülkemizde de spor temel eğitim programı içinde beden eğitimi dersleri ile yerini almıştır. Beden eğitimi derslerini amacı ise, Atatürk İlke ve İnkılapları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitimin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, Milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmesi olarak açıklanmıştır⁴⁶.

Beden eğitimi ve sporun, sadece uygulamalarından dolayı insan yetiştiren ve eğiten bir etkiye sahip oldukları söylenemez. Diğer bir deyişle koşma, atma, atlama, yüzme, kürek, kayak, cimnastik, futbol vs. gibi spor disiplinleri insanın karakter ve ahlak oluşumunu, uygulanmış oldukları için, biçimlendiremezler. Ancak, bunlar kişilik gelişiminin mümkün olduğunca iyi tamamlanması yolunda

insanın ulaşması gereken hedefler için uygun bir ortam teşkil ederler. Daha açık bir ifadeyle, dürüstlük sadakat, doğruluk, hoşgörü ve başka bir çok erdemli davranış biçimini hayata geçirmek ve değerlendirmek için, hayatın bir alanı olarak spor oldukça güzel fırsatlar sunmaktadır⁶⁶.

Yirminci yüzyılın başlarında gelişen çabalar ve Selim Sırrı Tarcan'ın girişimi ile Türkiye'de ilk kez Çapa Kız Öğretmen Okulunda 1926 yılında ilk beden eğitimi öğretmeni yetiştirme kursu açılmıştır. 1932 yılında Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Beden Terbiyesi Şubesi kurulmuştur. 1967-1968 öğretim yılında İstanbul'da Atatürk Eğitim Enstitüsü, 1974-75 öğretim yılında İzmir'de, 1978 yılında ise Diyarbakır'da beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bölümler açılmıştır. Ayrıca, 1974, 1975 ve 1976 yıllarında sırası ile Ankara, İstanbul ve Manisa'da antrenör, spor yöneticisi ve monitör yetiştirmek amacıyla Gençlik ve Spor Akademileri kurulmuştur. 1978-1982 yılları arasında ise Enstitüler Yüksek Öğretmen Okullarının bölümüne dönüşmüştür. Ayrıca 1976 yılında Ege Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu, aynı yıl Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması ve yüksek lisans eğitimi vermek amacı ile Beden Eğitimi-Spor ve Rekreasyon bölümü açılmıştır. 1989 yılında, Hacettepe Üniversitesinde Spor Bilimleri ve Teknoloji bölümü kurulmuş, 1992 yılında ise Yüksekokullaşma dönemi başlamıştır.

Ülkemizde yükseköğretimdeki gelişmelere paralel olarak 1982 yılında, Akademiler Eğitim Fakültelerinin Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine bağlanmıştır. Bu dönemde beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurum sayısı 4'tür. 1992 yılına gelindiğinde kurum sayısının 14'e çıktığı görülmektedir. Bugün ise, bu çerçevede eğitim veren 47 yükseköğretim kurumunun var olduğu görülmektedir¹⁹.

Genel eğitim, toplumun her kesimini iyi bir hayata hazırlamayı amaç edinmiştir. Vatandaşlar arasında ortak ilgi alanları geliştirmek, öğrencilere saygı, sabır ve dostluğun ne demek olduğunu öğretmek, zeka ve etkili düşünme

yeteneklerini geliştirecek tecrübelerden geçmeleri için imkan yaratmak yine genel eğitimde amaçlardan bazılarıdır.

Genel eğitimin bir parçası olan beden eğitimi, bedenlen ruhen, zihnen ve sosyal yönlerden, toplumun sağlıklı bir yapıya kavuşmasını sağlayarak genel eğitimin oluşmasında önemli rol oynar. Her düzeydeki okullarda beden eğitimi dersleri, genel eğitimin bir tamamlayıcısı olarak okutulmaktadır. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığının, ilk ve ortaöğretim kurumları beden eğitimi uygulamaları yönergesinde beden eğitimin “Organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak, tüm kişiliğin eğitimi ve Genel Eğitimin ayrılmaz bir parçası ve tamamlayıcısı amaçlarıyla yapılması gerektiği vurgulanmıştır³⁵.

2.3.1. Beden Eğitimi ve Sporun Eğitime Olan Katkısı

Beden eğitimi ve bu eğitimin doruk aşamasını oluşturan spor etkinliklerinin topluma mal edilmesi ve yürütülmesi sorumluluğu, cumhuriyet döneminde, 1930'lu yılların tek parti egemenliği sırasında parti otoritesine, daha sonra da 1938 de yayımlanan 3530 sayılı yasa ile Başbakanlığa bağlı olarak kurulan "Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü"ne verilmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın hazırlıkları sırasında Alman gençliğini "Büyük Almanya" tutkusu uğruna verecekleri savaşa hazırlamak amacını güden ve büyük ağıtlığını beden etkinliklerine veren bir eğitim düzenini örnek alarak hazırlanan bu yasa, gençler için haftanın belli günlerinde, tahta tüfeklerle yapılan beden alıştırma ve zorunlu bir etkinlik getirmiştir. Devlet böylece günün zorlayıcı koşullarına uyarak, yurttaşın top yekun vücut eğitimi sorumluluğunu üstlenmiş ise de zamanla beden eğitimi bu tür dolaylı amaçlardan arındırılmış, salt ve gerçek eğitimin hizmetinde görmek inancının belirmesi ile yasanın bu yükümlülüğü öngören antidemokratik nitelikteki maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. Yasa ile kurulan yürütme organı genel müdürlük, siyasal otoritenin her el değiştirmesinde, Başbakanlık M.E.B sırf bu maksatla kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığı, ya da spor işlerini yürütmekle görevlendirilen bir Devlet Bakanlığı arasında patron değiştirerek günümüze kadar gelmiştir¹.

Her farklı kültür ve toplumsal yapılarda farklı anlam ve kapsamda yapılan vücut kültürünün tarih süreci içerisinde anlam ve biçim değiştirilmesi üzerinde genelde birbirine bağlı bulunan başlıca üç etkenin olduğu görülmektedir.

Bunlar:

1. Toplumların ekonomik yapısı ve düzeni,
2. Toplumların siyasi yapısı ve rejimi,
3. Toplumlarda o gün için belirgin olan düşünce akımları ve özellikle bu düşünce akımlarında yer alan insan anlayışı ve imajı⁴⁵, olarak sıralamak mümkündür.

Ders dışı etkinliklerle öğrencilerin sadece ders kitaplarına giren bilgilerle yaşama atılmalarını önleyecek, girişim yeteneklerini artıracak, görüşlerini özgürce ortaya koyabilecek beceriler elde etmeleri, topluluk bilinçlerinin, sorumluluk duygularının ve liderlik yeteneklerinin gelişmesi bakımından önem taşır. Ayrıca kişinin bedensel güç ve uyumluluğunu geliştirmek, ilgi ve tutumlarını keşfetmek, estetik ve dinlendirici etkinliklere yönelmek, en uygun kişisel ve grup yaşamlarını sağlamak ile boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme alışkanlıklarını kazanmak bakımından ders dışı zamanlarda yapılan etkinliklere katılım önem taşır.

Bir çok batılı veya gelişmiş ülkede olduğu gibi, Amerika Birleşik Devletleri'nde de ders dışı etkinliklere büyük önem verilmektedir. Bu tür etkinliklerle kişinin tam potansiyelini kullanabileceği bir ortam içinde, sadece kitap kurdu olmadan gerçek yaşama ayak uydurmasına yardımcı olunur. Bu ülkede ders dışı etkinliklere katılımda önemli bir kural, öğrencinin faaliyete devamı için ön şart belirli bir akademik başarının sağlanmasıdır³⁶.

Okul öncesinden başlayarak, tüm öğrenim yaşantısında çocuk ve gencin bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimlerinin en iyi destekleyen beden eğitimi ve spor etkinlikleri bu görevlerinin yanında ülke düzeyinde ve uluslararası düzeyde sportif harekete de temel olmakta ve eleman yetiştirmektedir.

Sporda ileri gitmiş ülkelerin temel yapıda oluşturdıkları etkin bir beden eğitimi ve spor potansiyeli, tükenmez ve sınırsız bir kaynak oluşturma bakımından göz ardı edilemeyecek bir husustur. Ülkemiz açısından da bu olguyu böylece ele alırsak spor hareketine katkının sınırsızlığı ancak temelde gösterilecek sağlıklı ve yeterli bir yapılanmanın süreklilik göstermesiyle bütünleşecektir. Öncelikle bu temel yapı üzerine çocuğun henüz eğitim ile hareket kabiliyetini geliştirmeye başladığı dönem olan ilköğretim çatısını monte etmeli ve bu çatının altında güç oluşturulmalıdır⁸, şeklinde ifade edilmektedir.

Bu noktadan hareketle; öğrencilerden küçümsenmeyecek bir bölümünün katıldığı ders dışı sportif etkinlikler, hem beden eğitimi dersinin bir uzantısı hem de öğrencinin serbest zamanını değerlendirdiği bir yaşam alanı durumundadır. Beden eğitimi dersleri sosyal ve fen grubu derslerinden belirgin biçimde ayrılmaktadır. Uygulamaların yapıldığı alan, kullanılan araçlar ve öğretim yöntemleri açısından bu derslerin farklı özellikler taşıması, işlevlerini de değiştirmektedir.

Programda yer alan tüm derslerin bilgi kazandırıcı özelliğine karşın beden eğitimi derslerinin öncelikle beceri kazandırıcı, kişilik gelişimini bütünleyici ve öğrencileri gelecekteki toplumsal yaşama hazırlayıcı nitelikte etkin görevleri bulunmaktadır.

Öğrenciye derslerinin dışındaki hem öğretilenlerin pekiştirilmesi, hem de kendisi için gerekli gördüğü alanlarda görev ve sorumluluk alarak kendisini geliştirmesi için fırsatlar verilmesi önemlidir.

Konuya bu açıdan bakıldığında orta öğretim kurumlarındaki ders dışı sportif etkinliklerin öğrenciye kazandırdıklarını aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

1. İsteyerek seçtiği sportif etkinliklerde serbest bir uğraşı ile değerlendirmiş olacaktır.
2. Öğrenci okul, aile ve yaşanan, çevredeki diğer insanlar tanınacak ve kendini göstermek güdüsünü doyuracaktır.
3. Spor yapan öğrencinin uğraşılan bir spor dalı yönünden değişik bilgi ve becerileri kazanacak ve diğer öğrenciler tarafından örnek alınacaktır.

4. Sportif etkinlikler ile grupla çalışma becerileri (grup uyumu) geliştirilecektir. Bu özellik çocuğun ihtiyacı olan sosyal yaşantısını destekleyici bir şekilde olacaktır.

Kuşkusuz her öğrencinin ders dışı sportif etkinlikleri katılımı zorunlu tutulamaz. Öğrenci özgür iradesi ile seçtiği herhangi bir spor dalında kendisini kanıtlamak, bilgi ve becerisini daha üst düzeye çıkarmak ister. Okul yöneticileri öğrencinin istek ve beklentilerini olanaklar çerçevesinde karşılamak durumundadır. Çünkü öğrenci severek yapmak istediği bir alanda doyuma ulaşma olanağı bulamazsa, diğer alanlarda daha kolay kendisi için zararlı olan eylemlere, yönelebilir. Çocuklar ve gençler kötü alışkanlıklara genellikle serbest zamanlarında anlamlı bir uğraşı bulamadıkları için yönelirler.

Öğrencinin bu faaliyetlere katılmayı istemesinin yanı sıra velisinin de katılımı desteklemesi önemlidir³, şeklinde ifade edilmiştir.

2.3.2. Sayısal Veriler

2.3.2.1. Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Okul Spor Tesisleri

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretim kurumlarında 5-18 yaş grubu arasında 12.906.734 çocuk öğrenim görmektedir. Bu rakam ülke nüfusunun yaklaşık % 20'lik bölümünü oluşturmaktadır. 50 binin üzerinde olan okullarda sadece 672'sinde spor tesisi bulunmakta olup, bunlardan 446'sı nizami, 226'sı ise açık spor tesislerinden oluşmaktadır. 2001 verilerine göre ilk ve orta öğrenim kurumlarında toplam 360.577 öğrenci lisanslı olarak spor yapmaktadır. 6-18 yaş grubundaki çocuk ve gencimizin çoğunun bir spor tesisi görmeden, sporu öğrenmeleri ve tanımaları konusunda ne derece başarılı olabilecekleri tartışılır.

Temel spor eğitimin verileceği en uygun yaş grubunu ilk ve orta öğrenim kurumlarındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Spor dallarına ait sporcu piramidinin tabanı tamamen okullarımız bünyesi içindedir. 2000 yılı Milli Eğitim Bakanlığının verilerine göre ilk ve ortaöğretim kurumlarında yaklaşık 11.690.000 öğrenci eğitim görmektedir. Bu okullardaki beden eğitimi öğretmeni ise

12.030'dur. Buna göre yaklaşık 1000 öğrenciye 1 beden eğitimi öğretmeni düşmektedir. Bu verilere göre okullardaki beden eğitimi öğretmenin dağılımının sağlıklı olmadığı görülmektedir. Öte yandan, 11 yıl süren ilk ve orta öğretim sürecinde okullarda okutulan beden eğitimi dersi haftalık ders saati açısından incelendiğinde ülkemiz, 19 Avrupa ülkesi içinde 18. sırada yer almaktadır⁵².

Tablo 15. Yıllara Göre Eğitim Enstitüleri Beden Eğitimi Bölümü Mezunları⁽²⁾

Öğretim Yılı	Mezun olan	emekli olan	ölenler	Yabancı uyruklu (İran Irak,Kıbrıs)	meslekten ayrılanlar	idari ve merkez teşkilatta çalışanlar	dış ülkede öğrenimde bulunanlar	branş değiştirenler	meslekte çalışanlar
1934-1935	23	9	3	-	3	3	-	-	5
1935-1936	27	12	4	-	1	2	-	4	4
1936-1937	11	2	1	-	1	1	-	1	5
1937-1938	30	15	1	-	2	2	-	1	9
1938-1939	20	1	4	-	3	-	-	1	11
1939-1940	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1940-1941	21	3	1	-	3	2	-	3	9
1941-1942	9	1	1	-	1	1	-	1	4
1942-1943	15	1	-	-	3	-	-	3	8
1943-1944	36	5	1	-	-	4	-	4	22
1944-1945	24	1	1	-	1	1	-	4	16
1945-1946	21	1	1	-	5	1	-	1	12
1946-1947	86	2	1	1	10	5	-	12	55
1947-1948	47	1	-	-	6	1	-	5	34
1948-1949	55	-	1	-	4	4	-	1	45
1949-1950	37	-	1	-	5	1	-	2	28
1950-1951	11	-	-	-	2	-	-	1	8
1951-1952	16	-	1	-	2	1	1	2	9
1952-1953	30	2	-	-	3	1	1	2	21
1953-1954	20	-	-	1	2	4	-	1	12
1954-1955	23	-	-	-	3	1	-	4	15
1955-1956	21	-	-	-	3	-	-	-	18
1956-1957	22	-	-	-	2	2	1	-	17
1957-1958	35	-	1	2	-	2	-	-	30
1958-1959	31	-	-	1	-	3	-	2	25
1959-1960	24	-	-	4	1	3	1	-	15
1960-1961	43	-	-	4	1	2	-	-	36
1961-1962	35	-	-	7	2	1	1	1	23
1962-1963	27	-	-	-	-	-	-	-	26
1963-1964	42	-	-	1	2	-	4	-	35
1964-1965	54	-	-	1	-	2	-	1	50
1965-1966	32	-	-	-	1	-	-	-	31
1966-1967	46	-	-	3	1	2	4	-	34
1967-1968	63	-	-	4	-	-	1	-	58
1968-1969	33	-	-	-	-	-	2	-	31
1969-1970	80	-	-	6	-	-	-	-	74
1970-1971	75	-	-	2	-	-	-	-	73
1971-1972	64	-	1	2	-	-	-	-	61
1972-1973	113	-	-	12	-	-	-	-	101
Toplam	1402	56	24	51	71	53	16	57	1074

2.4. Sporda Başarıya Okul Sporlarının Etkisi

Bireyin eğitiminin başladığı yer olan okullarda spor eğitiminin de başladığı ve alacağı eğitimin gelecekteki mesleki yönelişine ve fiziki anlamda gelişimine de katkı sağlayacağı, bununda spor yoluyla olabileceği bilinmektedir.

Sporda başarının sağlanabilmesi için gerekli olan faktörler ise ; beden eğitimi öğretmenleri, spor tesisleri, araç gereç ve malzemeler, sporcu öğrenciler ve aileleri, spora teşvik ve okul yöneticileri olarak sıralanabilir. Bu faktörlerin biri veya bir kaç eksik olduğu takdirde sporda başarıdan söz etmek mümkün değildir.

Her kişi yaşadığı toplumda bir yere sahiptir. Kişilerin toplumda bulundukları bu yer veya mevkiye toplumsal statü, bu statüye bağlı olarak elde ettikleri hak ve görevlere de toplumsal rol denir. Statü onu işgal eden kişiden ayrıdır ve her toplumsal statünün mutlaka bir rolü bulunur.

Statü bize, başkalarıyla karşılaştırıldığında, kişinin sosyal yerinin neresi olduğunu anlatır. Oysa sosyal rol bize kişinin ne yaptığını anlatır. Sosyal rol ne geçicidir ne de kurgusaldır. Sosyalizasyon sürecinde öğrenilir. Kişinin katıldığı çeşitli gruplarda oynanır ve bireyin sosyal kişiliğinde içselleştirilir. Sosyolojik bakış açısından, sosyal kişilik, bireyin oynadığı tüm rollerin toplamıdır. Kişiler toplum içinde pek çok değişik statüye aynı anda sahip olabilirler. Örneğin bir kişi hem annelik hem öğretmenlik hem de bir vakıf başkanlığı statüsüne sahip olabilir. Her birine bağlı olarak da elde etmiş olduğu haklar ve sorumlu olduğu görevler bulunmaktadır. Konuya sporcu açısından baktığımızda bir kişi hem sporcu, hem öğrenci hem de evlat statüsünde olabilir. Sporcu statüsüne bağlı olarak, toplumda örnek insan davranışları sergilemesi, antrenmanlarına düzenli devam etmesi, müsabakalarda kendinden beklenen teknik, taktik ve performansı sergilemesi gibi görevleri vardır. Bunun yanında da spor alanlarına ücretsiz girme, spor malzemelerinin kulübü tarafından karşılanması, genel giderlerini karşılayacak bir miktar para alması gibi hakları bulunur. Öğrenci olarak ise uygun davranışlar göstermesi, uygun kıyafet giymesi, derslere devam etmesi ve çalışması gibi görevleri bulunmakta bunun yanında da okulun araç gerecinden yararlanma, yol,

sinema, tiyatro vb durumlarda indirimli ödeme yapma gibi haklara sahip olmaktadır⁸⁸.

Bir ülkenin sporda başarılı olması eğitim, bilim ve teknolojik gelişmelerin yanında toplumun ekonomik gelişmişliği ve izlenen politikalarla da ilişkilidir. Bu nedenle ülkeler spora daha fazla eğilerek sporda başarılı olmak için spor tesisleri, malzeme, spor araç ve gereçlerini temini politikaları üzerinde durulması, ve sporcu bir toplum oluşturulmasındaki çabaların daha da hızlandırılması için gerekli tedbirlerin alınması, ön koşullardan olması gerekmektedir¹⁹.

Bu açıklamalar doğrultusunda, Türkiye’de spor federasyonlarının geleceği başarılı sporcularını yetiştirmek için okullardaki potansiyeli değerlendirme çabası içine girdikleri görülmektedir. Bu ülke sporunun gelişmesi açısından dikkati çeken en önemli özellik olarak bilinmektedir. İlköğretim ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersleri ve ders dışı spor faaliyetleri aracılığı ile bedensel etkinliklerde bulunmaktadır. Bu etkinlikler sırasında öğrencilerin kendilerini tanımaları ve yeteneklerinin spor eğiticileri tarafından tespit edilmesi sağlanmaktadır.

Türkiye’de bu hususun beden eğitimi öğretmenlerinin özverili çabalarıyla değerlendirilmeye çalışıldığı gözlenmektedir. Öğrencilerin yeteneklerinin tespiti, yeteneklilerin eğitilip yetiştirilmesi için ülke genelinde bir çok okulda imkanlar yetersiz görülmektedir. Okulların Gençlik spor il müdürlükleri, federasyonlar, kulüp ve müesseselerin; eğitici, tesis, malzeme v.b konularda yardım ve desteklerine ihtiyaç duyulduğu gözlemlenmektedir²⁷ şeklinde ifade edilmiştir.

2.5. Sporun Topluma Yaygınlaştırılmasında Okul Sporlarının Etkisi

İnsanlar, yiyecek giyecek bulmak için avlanmışlar, koşmuşlar, tırmanmışlar ve doğayla mücadele etmişlerdir. Bunun içinde bedenlerini geliştirmiş ve eğitmişlerdir. Ancak beden eğitimi ve spor aktiviteleriyle yalnızca fiziksel gelişim değil, zihinsel ve sosyal gelişim de sağlanmaktadır. Bu etkileriyle

beden eğitimi ve sporun bu özelliği başka hiçbir alanda bulunmamaktadır. Bu nedendir ki beden eğitimi ve spor tüm dünyada önemsenmiştir. 21. yüzyılda çevresindeki değişimlere süratle ayak uydurabilen, dinamik görünümlü, vizyonu doğrultusunda başarmaya odaklanmış insanların var olduğu toplumlar ayakta kalabilecektir. Sürekli değişimin yaşanacağı gelecekte, kalkınmanın ve verimliliğin anahtarı “insan” olacaktır. 21. yüzyıla girerken kalkınma sürecinde gerçek verimliliğe ulaşmanın tek yolunun insandan daha etkin olarak faydalanabilme gerçeği olduğu ortaya çıkmıştır. İnsanoğlu teknolojideki baş döndürücü gelişmenin bir sonucu olarak üretkenliği aynı paralelde arttıramamıştır. Kamu ve özel sektör işyerlerinde personelin zihinsel, bedensel ve psikolojik olarak zinde, sağlıklı ve enerjik olmaları için periyodik spor etkinliklerine yönlendirilmeleri ve teşvik edilmeleri gerekmektedir. Spor alışkanlığının yaygınlaşması durumunda birey daha sağlıklı ve dinamik olacağı için hem üretkenliği artacak hem de sağlık giderleri işyeri ve sosyal güvenlik kurumlarına olan maliyeti azalacaktır. Spor yapmanın bireye kazandırdığı dirençli, inançlı ve mücadeleci olma özelliği ile birey ekonomik anlamda daha başarılı olacaktır. Çünkü ekonomik yaşamın doğasındaki rekabetçi yapıda dirençli, inançlı ve mücadeleci kişiler piyasa koşullarına uygun orta ve uzun vadeli bir vizyon geliştirebilecek ve daha başarılı olabilecektir⁴⁷.

Bir toplumda spora katılımın şekli, düzeyi yararı ve sorunları sadece kişilerin yetenekleri ve ilgilerine bağlı değildir. Toplumun spora bakış açısı dolayısıyla sporu yönetim ve organizasyonu büyük önem taşımaktadır. Günümüzde tüm dünya ülkeleri spora büyük önem vermekte ve uluslararası spor organizasyonlarında ön sıralarda yer almak için mücadele etmektedir. Bu sonuçlar ulusal saygınlığın bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Ancak kaybedenler her zaman kazananlardan daha çok olmaktadır. Başarıları sürekli olan ülkelere bakıldığında ise sporun bu toplumların yaşam biçiminin bir parçası olduğu görülmektedir.

Aşağıda yer verilen sözler, Spor-Toplum ilişkisini ve sporun toplum için değişik açılardan önemini vurgulayan bazı örneklerdir.

Atatürk: “Başarılı olmak için her türlü yardımdan çok bütün milletçe sporun esasını, değerini anlamak ve ona kalpten sevgi göstermek, onu vatani vazife saymak lazımdır”.

Papa II. Jean Paul: “Sporun aslında bir eğlence olmadığını ve bu yöndeki çabaların insanlık için çok ciddi bir konu olduğunu insanlara inandırmak için çalışmalısınız. Spor, dinlerin, inançların, her çeşit insanca özelliklerin ayrılıklarını ortadan kaldıran, insanları birleştiren bir semboldür”.

Noel Baker (UNESCO Uluslararası Spor ve Bedensel Boş Zaman Değerlendirme Konseyi Başkanı): “Bana insan ilişkilerinin stadyumlardan ve spor karşılaşmalarından başka hiç bir konum ve kesimini gösteremezsiniz ki, insanlar, orada, öyle çok ortak yanları olduğunu öylesine kolay anlasınlar, ana dilleri ne olursa olsun konuşacak ortak dili öylesine kolay bulabilsinler”.

Andrew Strenk: “Ükelere saygınlık kazandırmak, çeşitli olay ve durumlara tepki göstermek, ülkenin ya da sistemin propagandasını yapmak, belli ülkeleri uluslar topluluğuna kazanmak ya da ondan soyutlamak için sporun çok yararlı ve etkili bir siyasal ve diplomatik silah olduğu açıktır”.

Baron Pierre de Coubertin: “Sporun gerçek ödevi genç insanları savaşa hazırlamaktır”.

Atatürk: “Dünyada spor hayatı, spor gayesi çok önemlidir. Bu kadar önemli olan spor hayatı, bizim için daha da önemlidir. Çünkü ırk meselesidir. Irkın düzelmesi ve gelişmesi meselesidir”.

Iose Cagigal: “Ükelerin bugün oynadıkları propaganda oyununda, spor, hem en büyük ilgiyi çeken, hem de dil duvarlarını aşarak başarılarını geniş kitlelere en kolay anlatan ögedir. Tek sözcük İngilizce bilmeyenler bile Beamon'un 8.90 uzun atlamasının ne anlama geldiğini bilirler. Bir ülkenin spordaki başarıları, artık, başka alanlardaki gelişmesinin de göstergesi sayılır duruma gelmiştir”.

Antonio Salazar: “Portekizi kırk yıl süreyle 3 F, fiesta (şölen), fadima (örgütlü din) ve Futbol ile yönettim”.

Alex Natan: “Sporcularımız ulusal gurur ve ulusal saygınlık konularında çok çarpık görüşlere sahip spor askerleri durumuna gelmişlerdir. Bugün, bütün

dünyada, uluslararası spor, uluslararası sorunların çözümünde açık ya da gizli olarak kullanılan bir propaganda silahı, milliyetçilik duygularını körükleyen yeni psikolojik savaş yol ve yöntemlerini harekete geçiren bir amaç olmuştur”.

Spiro Agnew: “Spor toplumumuzu bir arada tutan tutkaldır”.

Görüldüğü gibi spor her ülkede ve her dönemde önemli bulunmuştur. Ve içinde gerçekleştiği toplumun sosyal yapısına ve siyasal yönetimine bağlı olarak biçimlenmiştir⁸⁹.

Spor kişinin önce kendine sonra doğaya, zamana, insana karşı ruhsal ve bedensel faaliyetlerle sürdürdüğü mücadele biçimidir. Spor belli kurallarla işleyen sosyal bir olaydır. Spor kişiyi sağlıklı disiplinli kurallara saygılı toplum içinde sevgi ve anlayışla ilişkiler kurabilen bir karakter kazandırmaktadır⁶⁵.

Bugün bir çok ülkenin spor politikasında olduğu gibi ülkemizin spor politikasında da sporun topluma yaygınlaştırılması ilk sırayı teşkil ederken spor alanında gelişmiş ülkeler bu politikalarını büyük ölçüde gerçekleştirmişlerdir. Örneğin Almanya’da her dört kişiden biri spor kulüplerine üye iken 12 milyon kişi ise spor kulüplerinin dışında spor yapmaktadır³².

Anayasanın 59. Maddesinde Devlet her Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur⁵⁴ denilmektedir.

Ancak uygulamalarda Anayasanın ilgili maddesinin tam olarak hayata geçirilemediği görülmektedir. Her şeyi devletten beklemek de yanlış olur. Sivil toplum kuruluşlarımız ve basın kuruluşlarımızın birlikte hareket etmesiyle yapılacak desteklemelerle insanların spora aktif ve pasif katılımları futbol hariç diğer branşlar için de sağlanabilir.

Spor eğitimi politikaları, tesis politikaları, sponsorluk ve yerel yönetimlerle ilişkiler, sporcu sağlığı ve sosyal güvenlik, finans kaynakları, toplumda çağdaş spor bilincinin yaygınlaştırılması politikaları üzerinde önemle durularak acil olarak çözüme kavuşturulması gerektiğini ileri sunulmuştur. Sporun

topluma yaygınlaştırmasında hiç şüphe yok ki, kitle iletişim araçları çok çeşitli konudaki bilgilendirme yoluyla insanlar üzerinde etkili olabilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda ve özellikle de boş zamanları değerlendirmek üzere kitle iletişim araçlarına yönelen insanlar, yoğun bir yönlendirme ile karşı karşıya kalabilmektedirler. Eğitim, kültür, spor, coğrafya, ekonomik durum veya diğer faktörlerin etkisiyle çoğu kere alternatifsiz bir rekreatif araç olan kitle iletişim araçları insanlar üzerindeki tesirini daha da artırabilmektedir. Çeşitli spor kanunları çocukluktan başlayarak sporun yapılmasını teşvik etmektedir. Bir çok ülkede, beden eğitimi ve spor, okul ve üniversite ders programının zorunlu derslerinden birisidir. Öğrencilerin başarılarında bu derslerden aldıkları notlar dikkate alınmaktadır. Ayrıca okul ve üniversite spor kulüpleri vasıtasıyla öğrencilerin gönüllü olarak sportif faaliyetlere katılmaları teşvik edilmektedir. Spor toplulumumuzun vazgeçilmez tutkusu ve yaşam biçimi haline getirebilmek için öncelikle çocuklarımız ve gençlerimizi spor yapmaya teşvik etmek, sporu sevdirmek, sigara, içki, uyuşturucu ve kumar gibi zararlı alışkanlıklardan uzak tutmak milletini seven, hoşgörülü, sosyal, üretken insanlar olarak yetiştirmeleri için bilimsel spor anlayışına uygun ortam ve imkanlar sağlamak üzere politikalar belirlemek¹⁹ gereklidir.

Bazı ülkelerde, öğrencilerin derslerinden geri kalmadan yüksek seviyede spor ile meşgul olmaları maksadıyla “Özel Spor Okulları” oluşturulmaktadır. Sportif faaliyetler askerlik hizmetinin bir parçası olarak görülmektedir. Yüksek vasıflı sporcular askerlik hizmetlerinin gereğini yerine getirirlerken, kendi spor branşlarına ara vermeden devam edebilmektedir. Birçok ülkede devlet, yüksek vasıflı sporcunun zamanı geldiğinde iş hayatına sıkıntı çekmeden dahil olmalarını organize etmektedir. Eğer devlet memuru iseler, iş hayatları sportif faaliyetlerini en iyi yürütecek şekilde düzenlenmektedir. İş hayatlarına zarar vermeden müsabakalara katılmaları sağlanmaktadır. Diğer bazı ülkelerde devlet özel şirketlerle iş birliği yaparak yüksek vasıflı sporcunun iş hayatını tanzim etmekte veya zamanı geldiğinde iş hayatına dahil olabilmeleri sağlanmaktadır. Sportif

alışmalarının gereği gibi sürdürülebilmesi ve müsabakalara katılabilmeleri için özel iş koşulları sağlanmaktadır⁵.

Yazılı ve görsel kitle haberleşme araçlarının; spor dalları ile ilgili teorik, teknik ve pratik bilgiler kazandırıcı, spor seyircisini eğitici ve yönlendirici, spor alanlarında zaman zaman görülen terör olaylarının giderici rolü olabilir²¹.

Kitle iletişim araçlarının etkisi konusunda bir kuşaktan daha fazla süredir devam eden etkin araştırmalarda etki sürecine ilişkin düşüncede kaçınılmaz olarak önemli gelişmeler olmuştur. Kitle iletişim araçları sadece bireyler üzerinde doğrudan etkide bulunmaz, aynı zamanda kültürü, bilgi birikimini, bir toplumun norm ve değer yargılarını da etkiler. İzleyicilerin kendi davranış biçimlerini belirlerken kullanabilecekleri bir dizi imaj, düşünce ve değerlendirmeler sunar⁴¹.

Haberleşme ve ulaştırma araçlarının artan etkinliği, spor ve diğer boş zaman faaliyetlerinin ortaya çıkışına ve gelişmesine de yardımcı olmaktadır. Bu bakımdan, kitle haberleşme araçlarının etkinliği, ferdin gelişmesinde kalıtsal faktörün oynadığı role bir de sosyal faktörü katmaktadır. Bu araçlar uyarıcı etki yapmakta, değişik spor dallarının toplumda uygulanabilmesi gerçekleşmektedir. Herhangi bir branşa ilgi az iken, bu uyarıcı etki zamanla gerek aktif sporculuğu veya seyir şeklindeki kitlelerin ilgisini artırmaktadır¹⁶.

Özellikle sporun tüm dünyada bir sosyal olgu olarak gelmiş olduğu konumda kitle iletişim araçlarının büyük rolü olmuştur. Değişik spor dallarının tanıtılıp yaygınlaştırılması, spor yapma olanağına sahip olmayan çoğunluğın spora ilgi duyması, sporun topluma yaygınlaştırılması kitle iletişim araçları sayesinde gerçekleştirilmektedir. Sporun kendine has özellikleri ve çeşitliliği ile her kesimin ilgi odağı olmasıyla yani fizyolojisi, anatomisi, antrenman planlaması ve organizasyon ve yönetimi, psikolojik ve sosyolojik yönü ile toplum karşısında gerekli uzmanlaşmayı gerçekleştirmekte spor federasyonlarına düşeceği kanaati

taşımaktadır. Özellikle popüler spor (profesyonel) dışında kalan spor dalları bu yaygınlaştırma politikalarını iyi yapmaları gerekmektedir.

Spor yapan kişilerin öncelikle tıbbi kontrolleri yapılarak spor yapmasında sakıncalar olup olmadığına bakılması gerekmekte ve gerekli uyarılarda bulunulmalıdır. Önemli olan çalıştırıcı ve antrenörlerin genel tıbbi bilgisi yanında spor sakatlıkları hakkında da bilgi sahibi olması gerekmektedir. Aynı zamanda spor yapılan çevrenin (ortam) sağlıklı ve hijyenik olunmasına dikkat edilmeli ve amatör sporcuların sosyal güvenlikleri sağlanmalıdır. Bir ülkenin sporda başarılı olması eğitim, bilim ve teknolojik gelişmelerin yanında toplumun ekonomik gelişmişliği ve izlenen devlet politikalarla ilişkilidir¹⁹.

Televizyon programları için spor yayınlarının önemi çok büyüktür. Çünkü spor müsabakalarının canlı olarak yayınlanması, bu yayınların milyonlarca izleyici tarafından seyredilmesi, televizyon kanallarının reklam gelirlerinin artmasına neden olmaktadır. Amerikan televizyon tarihinde yoğun ilgiyle izlenen her 10 programdan 8'i sporla ilgilidir. TV spor yayınlarında müsabakayı oturma odalarına getirmenin yanında kültürel temellere dayanan mesaj iletmeye fonksiyonunu devam ettirmektedir. Spor, izleyicilerle kişisel ve kültürel değerlerini kullanarak mesaj alıp vermenin bir başka aracı konumundadır. Yayınlar sırasında sunucunun değerlendirmeleri izleyicileri müsabaka esnasında bir takım yargılamalar yapmaya yönlendirmektedir. Başlangıçta gol veya gol değil basit ikilemenden yola çıkan değerlendirmeler, sunucunun katkılarıyla “iyi” veya “kötü” değerlendirmesine, sonra da belirli bir sıralamaya göre “ne kadar iyi” değerlendirmesine dönüşmektedir. Sunucu gerçekte her hareketi veya golü puanlandırmaya da izleyicileri böyle yapmaya yönlendirmektedir. TV’de spor programlarının önemli bir kültürel işlevi, seyircilerin böylece müsabakanın bir parçası olan izleyici konumundan çıkarak, olayı dışardan değerlendiren “hakim” konumuna geçmeleridir⁵⁷.

“Spor olayını anlatmaya çalışırken, konuyu spor dallarından örneklerle biraz daha geliştirerek vermeye devam edersek, Türkiye’de takım sporlarında dört büyükler var. Basketbol da yılda 28.000 müsabaka oynamıyor, voleybolda 18.600, hentbolde 5.386, topladığınızda bu rakamlar 53.986’ya ulaşıyor. Futbolda ise yıllık maç sayısı 66.500. Ya da başka bir deyişle bu ülkede futbol dışı 43 branşta 132.850 sporcu var. Futboldaki rakam 379.468. Peki futbolun bu ezici üstünlüğüne göre, spor olayı denilince salt futbolumu anlıyoruz. Her bin kişiden 8’inin aktif spor yaptığı Türkiye’de spor olayı denilince benim aklıma bu çağdışı oran geliyor”¹³.

Spor federasyonları ve kulüpler kuruluşların kalitesinin yüksek olduğu, mevcut spor örgütlerin objektifliğini artırdığı oranda spor haber ve yorumlarının tarafsız bir şekilde spor kamuoyuna sunulması daha kolaylaşacaktır. Türk sporunun yararına ve gelişmesine olanak sağlayacak ölçülerde kamuoyunu bilinçlendirerek yönlendirmelidirler. Ancak yanlışlıkları, yolsuzlukları, başarıları ve başarısızlıkları kamuoyuna duyurulmalıdır⁵⁵.

Türkiye’de, hem sporun geniş kitlelere bir türlü inememiş olmasının, hem de spor yapan sınırlı sayıda ayrıcalıklı kişilerin belli bir başarı düzeyine ulaşamamalarının nedenlerini “FİŞEK” üç başlık altında toplamaktadır; Bunlardan birincisi ve belirleyicisi toplumsal-ekonomiktir. Geniş kitlelerin yaygın biçimde spor yapmalarının ön koşulu olan “kitlesele boş zaman” sorunu, ilk kez 1908 Devrimi’nin sonrasında gündeme gelmiştir ve uzunca süre ele alınmadan, çözüm bulunmadan gündemde kalmıştır. İşgününün bugün bile kırsal kesimde gün doğuşundan batışına sürdüğü, sanayi ve hizmet kesimlerinde de işe gidiş gelişlerle benzeri bir sürenin dolduğu bir toplumsal ortamda olgu olarak spor ve boş zamandan söz etmek çok güçtür. Dahası, Türkiye az gelişmiş bir ülkedir. Yatırım öncelikleri açısından, okulun olmadığı yerde spor tesislerinin, öğretmeninin olmadığı yerde spor uzmanlarının, petrol dış alımının güç yapıldığı yerde spor araç gereçlerinin getirilmesinin ön plana çıkmayacağı açıktır. İkinci etken, Osmanlı’dan bile çok öncelere giden “devlet-bürokrasi” geleneği ve bundan kaynaklanan masa

başı oturma ve yaşama alışkanlığıdır. Osmanlı toplum düzenine baktığımızda “boş zaman” tekelinin orta sınıf ve genellikle bürokrat ailelerin çocuklarında bulunduğunu görüyoruz. Ne var ki, bunların yaptıkları spor “okul bahçesi” ile sınırlı kalmış, okulun bitmesiyle birlikte de kişiyi masa başına oturtan bürokratik görevler başlamıştır. Üçüncü ve son etken, Türkiye’yi öteki dünya ülkelerinden ayıran ilginç bir etkidir. Spor, Antik Roma’nın “panem et circences” (ekmek ve sirk), Franco’nun “Bernabeau Stadı 150.000 kişilik bir uyku tulumudur” Salazar’ın “Portekiz’i 38 yıl 3-F ile yönettim: Fiesta, Fatima, Futbol” deyim ve deyişlerinde somutlaşan “spor kitlelerin afyonudur” görüşünden çok farklı olarak algılanmıştır. Osmanlı padişahlarının ve özellikle sporun dünyada hızla yayıldığı dönemde 33 yıl sultanlık yapmış olan II. Abdülhamit’in (1876-1909) “agorafobi” olarak da tanımlanabilecek “kalabalık korkusu” yalnızca kitle gösterilerinin değil, kitle gösterilerine dönüşebileceği korkusuyla “seyirci sporları” olgusunun da gelişmesini önlemiştir. Bu dönemde, gizli dernekler kadar, spor kulübü kurma girişimlerinin de izlendiğini, bastırıldığını biliyoruz. Bu üç etkenin değişik yönlerden belirledikleri sonuç ortadadır. 650 yıllık bir gelenek olarak tekke ve vakıfların köylerde örgütledikleri güreş şölenleri, bir avuç seçkin askeri ve sivil okulda uygulanan İsveç-Alman jimnastiği dersleri dışarıda bırakılacak olursa, Türkiye’de gerek sporcular, gerek seyirciler, yirminci yüzyılın dönemecine kadar spor sahnesinden uzak ve ayrı kalmışlardır²⁴.

Sağlıklı bir spor kamuoyunun oluşması için sporun temel sorunlarında anlaşarak, sonuç alıncaya kadar sürekliliği sağlamaya çalışmalıdırlar. Kamu yararı için büyük bir önem arz eden bir spor olayı, örneğin ”Yaşam Boyu Spor” basında süreklilik olmadığından güncelliğini sürdürememektedir. Böylece yaptırım gücüne sahip bir kamuoyu da oluşmamaktadır⁵⁵.

Tenis, atletizm, yüzme, voleybol, kayak, bisiklet gibi tüm dünyada çok fazla popüler olan spor dalları ile ilgili haberler, hiçbir zaman ilk sırada yer almamaktadır. Bu yüzden bir çoğumuz dünyanın büyük beğeniyle izlediği bu spor dallarına ilgi duymamakta ve bu spor dallarının ünlü isimlerini bilmemektedir.

Özellikle televizyonlarda spora ayrılan sürenin futbol lehine sürekli artması, kitlelerin diğer spor etkinliklerine ilgi duymasını engellemektedir. Bu da sahip olunan bir gücün olumlu bir biçimde kullanılmadığında, nasıl olumsuz sonuçlar verebileceğinin göstergesidir. Kitleleri sporun değişik alanlarına yönlendirmeyen bir ülkenin medyasının, olimpiyatları düzenlemek isteyen ülkeye fayda getirmeyeceği ortada olan bir gerçektir⁵⁶.

Spor yapanların aynı zamanda birer seyirci, seyircilerin çoğunun da spor yapabilen kimseler olabileceği varsayımından hareketle, tarafların birbirlerinin psikolojilerinden anlamaları ve buna göre davranışlarının düzene sokulması da ayrı bir eğitim konusu olarak düşünülmelidir. Bunun sporcu, seyirci, hakem üçlüsünü ve bunların birbirlerine davranışlarının psikolojik analizini ve bu analize dayalı bir eğitimin verilmesini kapsamalı gerekmektedir. Ne var ki, gerek her seviyedeki eğitim kuruluşlarının ders programlarında, gerek basında gerekse TV gibi en etkili yayın tanıtma aracında bu tür bir eğitimin verildiği görülmemektedir. Bu eksikliklerin giderilmesi spor federasyonlarının görerek önlemlerini alması gerekmektedir²⁶.

Esas görevi sporun topluma yaygınlaştırılması olan ve yaklaşık 14.000 personeli yut sathına yayılmış örgütlü ve önemli sayılabilecek bütçesi ile spordan sorumlu Devlet bakanlığı ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü devreye girmelidir. Federasyonlar Spor faaliyet programlarını hazırlarken birbirleriyle arasındaki koordinasyonu sağlamalı ve organizasyonlar dengeli olarak takvime alınmalıdır³⁸.

2.6. Türk Spor Sistemi

2.6.1. Tarihi Süreç İçerisinde Beden Eğitimi ve Sporun Gelişimi

TİCİ Dönemi (1922-1936)

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı :

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, 14 kulübün yöneticileri arasından seçilen bir örgüt haline getirilmiş, Nisan 1923 ve Eylül 1924 tarihlerinde yapılan iki genel kurul toplantısı sonunda bütün memlekete yayılma kararı alınmıştır. Hukuki bir bünyeye sahip kılınan cemiyetin bölge sayısı 13 iken 1935 de 20 ye yükselmiştir.

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, kurulduğu günden 1936 yılına kadar sporu teşvik etmek, yaymak ve teşkilatlanmak yolunda büyük çaba harcamıştır. Hatta bugünkü sporumuza bir yönüyle temel olmuştur. Bu arada 1924 ve 1928 Olimpiyat oyunlarına katılmış, bu ölçüde bir organizasyon için yabancı antrenörler, getirtilmiş ve kamplar açılmıştır.

İki olimpiyata katılan Örgütün Macarların da katıldığı Balkan Güreş Birinciliklerinin kuruluşunda büyük emek ve payı vardır. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, Nisan 1936 da Ankara'da yapılan bir kongre sonunda yerini “Türk Spor Kurumuna” devretmiştir².

TSK Dönemi (1936-1938)

Türk Spor Kurumu :

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Türk sporunun az çok gelişmesine yararlı olabilmiş ise de, kuruluş şeklindeki özel durum dolayısı ile bütün sporcuları içine alan bir otorite haline bir türlü gelememiştir. Devrin yönetici partisi ve onun hükümetinin sorumluları amatörler elinde aşkla yürütülmeye çalışılan hizmeti, yurda yayılan bir eğitim, öğretim, saha ve tesis işlerinin başarılması için yeter saymamış, Almanya, İtalya ve Rusya örneklerine özenerek yeniden örgütlenmeyi düşünmüş ve istemiştir. Ancak hükümet bu yükü resen

taşımayı göze almamış, sorumluluğu devlet paralelinde çalışan ve Halkevlerini de bünyesine almış resmi denilebilecek bir yan teşkilat olan Cumhuriyet Halk Partisi denetimine bırakmayı uygun bulmuştur. Türk Spor Kurumu bunun neticesinde doğmuştur.

Türk Spor Kurumunun tüzüğüne bakılınca, bünye olarak Cumhuriyet Halk Partisine bağlı, mali imkanların oradan temin ve, onun direktif ve denetimini peşinen kabul etmiş yeni bir organizma olduğu görülür. Buna rağmen, ne özenildiği ve tasarlandığı gibi resmi veya yarı resmi bir parti teşkilatı, ne Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakına, ne de Avrupa'daki örneklerine eş, tamamiyle serbest bir teşkilat hüviyetini alabilmiştir. Türk Spor Kurumu faaliyete geçtikten sonra sporun çeşitli sorunları üzerine eğilmiş özellikle öğretici saha ve tesis malzeme gibi sorunların hallinde büyük ölçüde çaba harcamıştır. Seçilmiş olmalarına rağmen göreve atanmış gibi gelmiş bulunan yetkililer, sporu ilmi manada ve özel değerinde zedelemeyen bir parti kanadı altında geliştirmenin mümkün olamayacağına inanmışlar ve devrin yetkililerini hizmetin politika dışı, mali imkanlara ve buna ölçülü yetkilere sahip bir teşkilat eliyle yürütülmesi lüzumuna inandırmaya çalışmışlardır.

Fakat gerek Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakının, gerekse Türk Spor Kurumunun verdiği tecrübeler ve son yıllarda batı memleketlerinde sporun sevk ve idaresinde ortaya çıkan fikirler ve hareketler sporun tıpkı Milli Eğitim ve Sağlık işleri gibi bir devlet işi olarak ele alınması lüzumunu ortaya koymuştur ².

BTGM 3530 Sayılı Kanun (1938-1986)

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü :

Bir çok batı memleketleri neslin ıslahını ve yurttaşların yüksek beden ve normal vasıflı insanlar olarak yetiştirilmesini memleket müdafaasının ve iktisadi kalkınmanın en mühim bir amili olarak telakki eylediklerinden Spor ve Beden Terbiyesine 1 nci derecede yer vermişler sporun sevk ve idaresini yalnız devlet hizmetleri arasına almakla kalmayıp ona devlet mekanizması içine almışlardır. (Yugoslavya'da : Beden Terbiyesi nezareti, Sovyetler Birliğinde : Vekiller

heyetine dahil Beden Terbiyesi Başkanlığı, Almanya’da : Nazır Mevkili Devlet Spor Başkanlığı, Fransa’da : Nazaret gibi.)

Batı memleketlerinin bir çoklarına nisbetle sporda olan geriliğimizi kısa bir zamanda gidermek için sporda kuvvetli bir otorite ve disiplin kurmak şiddetle ihtiyacı da o zaman yürürlükte bulunmaktaydı. Nitekim Maarif, İktisat Ordu ve Halk gibi büyük insan topluluklarını sinesinde bulunduran müesseselerin Beden Terbiyesini ve sporu ancak müesseselerin üstündeki bir makamın prestijiyle sevk ve idare edilebileceği düşünülerek Beden Terbiyesi Kanunu ile sporun sevk ve idaresi Başbakanlık Makamıyla ilgilendirilmiştir. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü adı Başbakanlığın prestiji altında müstakil bir idare mekanizmasının yaratılması ifadesidir.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1938 yılında 3530 sayılı kanunla yukarda açıklanan gerekçelerle kurulmuş bulunmaktadır.

Görülmektedir ki, kuvvetli, itibarlı, Bakanlıklar üstü bir mercie bağlanmak suretiyle, sporun varlığı ve devamlılığı için gerekli unsurlardan oluşan spor ortamının nitelik ve nicelik itibarıyla süratle yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve kitleye mal edilmesi hizmetlerine ihtiyaç duyulan disiplin ve otoriteyi sağlayabilecek bağımsız ve karakterli bir spor örgütünün kurulması, çıkış yolu olarak önerilmiştir.

Atatürk devrinin son kanunlarından olan Beden Terbiyesi Kanununa büyük Atatürk tarafından verilen önem, şu övgüsünde de belirmiş olmaktadır.

“Türk gençliğini kültürde olduğu gibi, spor alanında da ereğine ulaştırabilmesi için yüksek kamutayın kabul ettiği Beden Terbiyesi Kanununun uygulanmasına geçildiğini görmekten sevinç duymaktayım.”

Beden Terbiyesi Kanununun 1 nci maddesi “yurttaşın fizik ve moral kabiliyetlerinin ulusal ve inkılapçı amaçlara göre gelişimini sağlayan oyun, jimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek maksadıyla Başvekalete bağlı ve hükmü şahsiyeti haiz bir Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü kurulmuştur” şeklinde belirtilmiştir. Bu amaç hükmü ile görülmektedir ki kanun, top yekun yurttaş ve onun Beden Terbiyesi faaliyetlerinin yönetilmesine dönüktür.

Sosyal adalet ilkelerine, ülke ve ulus bütünlüğüne dayalı, çağdaş ve müreffeh Türkiye ülküsüne yönelen toplumsal bir görüşle saptanmış olan kanunun bu 1 nci amaç maddesi zamanın sonsuzluğu içinde her an geçerliliğini ve canlılığını koruyabilecek niteliktedir. Kanun koyucular, belirli bu amaca çeşitli görevler ve hizmetlerle yönelirlerken, en uç köşelerine kadar tüm yurt düzeyini, yurttaşın iskan bölgelerini, topluca bulundukları resmi ve özel çalışma ve iş yerlerini ele almışlardır.

Beden Terbiyesi işlerinin idare ve sorumluluğu mülki idarelerin, Validen Köy Muhtarlarına kadar Mahallin Yöneticilerine verilmiştir. (Madde : 10)

Hizmetin gerektirdiği mali olanaklar için mahalli gelirlerden, mahalli Beden Terbiyesi işleri için pay ayrılması hükmü kanunda yer almıştır. (Madde : 19 b ve c fıkraları)

Bilindiği gibi 1965 yılında 655 sayılı kanunun iptal ettiği bu madde ile, kanun bütünlüğü önemli bir yara almıştır. Bu olay köylere hizmet götürmeyi önleyen Türk sporunun yaygınlaşma bakımından en büyük çöküntüsü olarak anılmaktadır ve anılacaktır.

Çalışma ve iş yerleri itibariyle memur ve işçi sayısı 500 den fazla olan müesseseler, fabrikalar, ticaret evleri ve diğer kurumların kendi memur ve işçilerinin Beden Terbiyesi faaliyetlerinin gerektirdiği tesislerini yapmaları, uzman Beden Terbiyesi öğretmeni veya antrenörü tutmak zorunlulukları, kanunda yer almıştır. (Madde : 21)

Beden Terbiyesi işlerinin, çeşitli Bakanlıklara bağlı kışlalar cezaevleri, okullar ve müesseselerde hangi esaslar ve birimler tarafından yürütüleceği yine kanunla belirtilmiştir. (Madde : 22)

Bu kanun hükmü gereğince çeşitli Bakanlıklarla sürdürülmesi mecburiyeti olan Beden Terbiyesi işlerinin esasları Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından tespit edilecektir , tespit olunacak bu esaslar içindeki uygulamanın yapılmasının temin maksadı ile, ilgili Bakanlıkların bünyelerinde Beden Terbiyesi Müdürlüklerinin kurulması öngörülmektedir.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün yurtiçi Beden Terbiyesi işleriyle uluslararası spor temas ve münasebetlerin de en yüksek bir kuruluş olduğu kanunun 3 ncü maddesinde açık ve seçik olarak belirlenmiştir.

1322 sayılı kanuna göre yönetmelik çıkarılması ya bir Bakan onayı veya bir kaç Bakan veya Bakanlar Kurulu kararı ve Resmi Gazetede yayınlanması şartına bağlı olduğu halde, teşkilatı ve Beden Terbiyesi işlerini ilgilendiren yönetmeliklerin hazırlanması, görevi, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Merkez Danışma Kurulunun görevi ve yetkisine bırakmış, (Madde : 9-c) bu konuda Merkez Danışma Kurulunun vereceği kararın katiliği son paragraf da belirtilmiştir.

Görülmektedir ki, sporda ihtisası bulunan kişilerden oluşan yüksek seviyeli Merkez Danışma Kurulu dışında yönetmelik hazırlanması işi, isabetli bir şekilde başka bir mercie verilmemiş, böylece mevzuat düzenlenmesinde spor çevresi dışından vaki olabilecek müdahaleler önlenmiştir.

Beden Terbiyesi kanun hükümlerine göre kurulan teşekküllerin mercii ve amirinin Beden Terbiyesi Genel Müdürü olduğu açıklık ve kesinlikle belirtilmiştir. (Madde : 6) Açıklanan çeşitli hükümleriyle Beden Terbiyesi Kanunu uzmanlığı gerektiren bir kuruluş hüviyetiyle Genel Müdürlüğü tüm yetkilerle teçhiz etmiş ve çeşitli dış etki ve baskılardan teorik anlamda korumuştur.

Sporumuzun en büyük ihtiyaçlarından biri olan spor öğreticilerinin yetiştirileceği, Beden Terbiyesi Yüksek Enstitüsünün Ankara'da kurulmasına dair mevcut kanun maddesi henüz yürürlüğe konulamamıştır. (Madde : 24)

Özel teşebbüslerce Beden Terbiyesi faaliyetlerin yürütülmesi amacı ile açacakları okul, salon ve enstitülerin Genel Müdürlüğün müsaadesine ve devlet kontrolüne tabi olduğu yine Beden Terbiyesi Kanununda yer almaktadır. (Madde : 25)

Beden Terbiyesi Kanununun yukarda açıklanan her an çağdaşlığını sürdürebilecek nitelikteki hükümleri yanında, özellikle kanunun 1938-1942 yıllarına ait dönemde, vatandaş Beden Terbiyesi mükellefiyeti adı altında askeri talimlere mecbur kılan bir uygulamaya rastlanmaktadır. Nitekim yeni teşkilat, daha ilk kurulduğu gün sporu jimnastiği, oyunu ve her türlü beden faaliyetlerini

içine alan geniş manası ile yurt savunmasına başlıca hazırlık olarak, askerlik öncesi bir hizmet belleyen, teşkilatı da askerlik benzeri bir kuruluş olarak gören bir anlayışla idare edilmek istenmiş ve Umum Müdürlük ona göre kadrolandırılmıştır. Kanunun temel gayesinin tiremiliter bir organizasyon gibi anlaşılmış olması yanlısının en kuvvetli delilini 3/4/1940 tarih ve 2/13238 sayı ile yürürlüğe konulan Beden Terbiyesi Kanununun tatbik şeklini mübeyyin nizamnamede görürüz. Ancak bu nizamname iptal edilmiş ve yenisi 23.8.1945 tarih ve 6091 sayı ile yürürlüğe konulmuştur.

Beden Terbiyesi kanunu ve kuruluşunun, talihsiz uygulama döneminde geçmiş bu kötü hatıra gerek çağdaş nitelikli kanunun, gerekse kuruluşun gelişimini uzun yıllar engelleyen başlıca neden olmuştur. Bu talihsiz dönemde Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Teşkilatının spor işlerini tamamiyle bir kenara ittiği ihtiyari guruba dahil (Futbol, Güreş, Boks, Bisiklet, Eskrim v.s.) sporları teşvik etmek değil hatta mevcut hızının da, durdurulması yolunda ısrar ettiği, okulların kulüplerle her türlü ilişkisinin kesildiği kulüplerin mükellefiyet amacını tahakkuku için zorla birleştirildiği hatırlardadır. Ancak bütün bunlara rağmen sporumuzun uygulanma sapmalarını gerçekçi açıdan değerlendirmeye zorunluluk vardır. Bilindiği üzere İkinci Dünya Savaşı içinde siyasi olaylar ülkemizi tehdit etmekte idi, nazik jeopolitik durumumuz itibarıyla Beden Terbiyesi Kanununun yorumlanması, sözü edilen bu atmosfer içinde ülkemiz savunmasına yönelik bir mahiyet arz etmiştir. Ancak bugün yapılan bir değerlendirme ile yukardan beri belirtilen başta eski nizamname buna dayanılarak yapılan talimatname ve talimatlar bunlarla ilgili uygulamalar, Anayasadan önce Beden Terbiyesi Kanununun 1'inci maddesine ve bu maddede yazılı, yurttaşın oyun, Jimnastik spor gibi belli çerçevedeki Beden Terbiyesi faaliyetleri ile fizik ve moral kabiliyetlerinin ulusal ve inkılapçı amaçlara göre geliştirilmesi maksadına aykırı bulunmaktadır.

1942 yılında Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması ile spor işleri yeni bir düzene girmiştir. Teşkilatın sahip değiştirmesinde o tarihlerde Maarifte görülen büyük zihniyet değişikliğinin ve zamanının vekilinin şahsiyetinin rolü olduğu bilinmektedir. Önceleri öğretmenler

kuruluna dahi katılmaları hoş görülmeven beden eğitimi öğretmenleri, okullarına Müdür olmuş, okullarımızdaki spor çalışmaları ve başarıları terfilere esas kabul edilmiş ve dolayısıyla okul spor yurtları, oyun yuvaları, liseler futbol ligleri kurulmuştur. Bu arada sporu mecburi ve ihtiyari diye ikiye ayıran tüzük kaldırılmış bulunduğundan yerine yenisi getirilmiştir. İlk tüzükle kulüplere yüklenen ağır sorumluluklar kaldırılmış, amatör kuruluşlar birer askeri örgüt niteliğinden uzaklaştırılarak, toplu yaşayışı, arkadaşlık duygusunu, yurt sevgisini sağlayıcı, içki ve kumar gibi zararlı alışkanlıklardan kurtarıcı birer gençlik yuvası haline getirilmiştir. Bu arada okullarda işbirliği, spor yurtlarının kuruluşu ile binlerce öğrencinin katıldığı kır koşullarına önem verilmiştir. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde, federasyonların hukuki bünyelerinde bir değişiklik yapılmamış olmakla beraber, yetkilerle teçhiz edilerek bilinen amatör spor anlayışı içinde faaliyetlerini düzenlemeleri dış memleketlerle temaslar aranılması, öğrencilerin spor kulüpleri ile ilişkilerinin düzenlenmesi gerçekten o zamana göre çok ileri atılmış adımlar olmuştur. Ayrıca Türk Spor Kurumu zamanında tesis edilmiş bulunan Milli Küme Futbol Turnuvası Maarif mükafatı, Başbakanlık kupası adıyla ihya edilmiş, Basketbol ve Voleybol yeni federasyonlara, su sporları gelişmeye uygun branşlara bölünmüş, Boks ve Güreşte dış temasa kapıları açılmış, serbest güreşin gelişmesine temel teşkil eden Karakucak'a da büyük önem verilmiştir.

Saha ve tesis yapımı da sporun icabına göre ayarlanmıştır. Örneğin Balıkesir Stadı ve Velodromu, Bursa, İstanbul Mithatpaşa, İstanbul Vefa, İstanbul Anadolu Hisarı, Konya Stad ve Veledromu, Erzincan, Uşak, Adana gibi şehirlerimizdeki sahaların, Tekir Yaylası, Abant, Erzurum, Mersin, Samsun, Edirne, Yozgat, Çamlık, Ege Kozak Yaylası ve Erdek gibi gençlik kamplarının ve dinlenme tesislerinin yapımına bu devrede başlanmıştır. Bu devrede beden eğitimi ve öğretimi de ön planda ele alınmıştır. Yurdun orta ve yüksek vasıflı beden eğitimi ve spor öğretmenine, monitöre, antrenöre, olan ihtiyacı göz önüne alınarak çeşitli kurslar açılmış, ayrıca Beden Terbiyesi Kanununun 24'üncü maddesi uyarınca yüksek vasıflı eleman yetiştirmek üzere Edirne ve Ankara da birer Yüksek Beden Terbiyesi Enstitüsü açılmıştır. Ne var ki eski zihniyete dönen, yöneticiler

tarafından, 1947'de Edirne'deki, 1951 yılında da Ankara'da çalışmalarına devam eden bu okullar kapatılmıştır. Kabul etmek gerekir ki şayet bu iki okul faaliyetlerini sürdürseydi, sporumuzdaki eğitici, öğretici eleman açığı bugün bu kadar fazla olmazdı².

Tarihi süreç içerisinde beden eğitimi ve sporun gelişimine bakıldığında, Gençlik ve Spor Bakanlığının kuruluşunda oluşturulan Okul İçi Beden Eğitimi ve Spor Genel Müdürlüğü dönemi vardır. Genel müdürlük 1983 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığıyla Milli Eğitim Bakanlığının birleştirilmesiyle daire başkanlığı seviyesine çekilmiştir. İlgili genel müdürlük günümüze kadar kalmış olsaydı bugün belki de Türk sporu çok farklı bir yerde olabilirdi.

Okul İçi Beden Eğitimi Ve Spor Genel Müdürlüğü

Tarihçe :

Ülkeler Milli varlıklarını devam ettirmek ve amaçları doğrultusunda gelişmeyi sağlamak için öncelikle “Gençliğe” önem ve değer vermek zorundadırlar. Sporda da ilerleyebilmek için bilimsel çalışma küçük yaştan, dolayısıyla okul sıralarından başlamaktadır.

Her konuda, bütün yeniliklere öncülük eden Türkler, genç kuşaklarını yetiştirmek için işe okul sıralarında başlamışlardır. Tarihte bunun sayısız örneklerini görmekteyiz.

Kayıtlara göre, okullarda Spor eğitimi ilk defa Askeri okullarımızda başlamıştır. Martini adlı bir hoca 1866 yılında çocuklarımıza spor konusunda dersler vermiştir. Bilahere beş yıl sonra 1871 yılında Galatasaray lisesinde resmen Beden Terbiyesi dersleri okutulmağa başlanmıştır.

Selim Sırrı Tarcan'ın okullarda spor eğitimine eğilmesi, İsveç'te Spor konusunda eğitim görmesinden sonraki çalışmaları ile Okullarımızda Beden Eğitimi bütün yurda yayılmıştır.

Sorumlu bir ünitenin kurulması ise Cumhuriyet dönemine rastlamaktadır. 22.6.1933 tarih ve 2287 sayılı kanunla Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde “BEDEN TERBİYESİ VE İZCİLİK MÜDÜRLÜĞÜ” kurularak okullarda spor

daha etkin ve verimli hale getirilmiştir. Daha sonra 15.6.1935 tarih ve 2273 sayılı kanunla Beden Terbiyesi ve İzcilik Müdürlüğünün çalışmalarına açıklık getirilmiş ve

- a) Okullarda Beden Eğitimi ve İzcilik faaliyetleri,
- b) Okullar dışında Beden Eğitimi faaliyetlerinin

Kültür Bakanlığına dayalı işleri olmak üzere belirlenmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulmasından sonra da 1970 yılından itibaren Okul içi Beden eğitimi faaliyetleri 9.6.1970 tarih ve 4/464 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresi ile kurulan Okul İçi Beden Eğitimi ve Spor Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Genel Müdürlüğün çalışma sahası içine Üniversite, Akademi ve Yüksek okullardaki spor faaliyetleri de girmektedir.

Öte yandan; Uluslararası Okul Sporları Federasyonunda (I.S.F.) ve Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonunda (F.I.S.U.) ülkemizi Okul içi Beden Eğitimi Genel Müdürlüğü temsil etmektedir.

I.S.F.'nin kuruluşunda Türkiye'nin payı büyüktür. Bunun içinde Yönetim Kuruluna, birinci üye olarak Türk temsilcisi Orhan Bilgin seçilmiştir. I.S.F yeni kurulmasına rağmen halen beş kıtada 28 ülke üye olmuştur².

Amaç:

Bilindiği gibi çağımızda bilim ve teknoloji alanında çok hızlı gelişmeler olmakta ve bu gelişimin sosyal, ekonomik ve kültürel yapıya süratli bir şekilde yansımaktadır. Bu yansıma, toplumların biyolojik, psikolojik ve sosyal yönden en duyarlı ve en aktif kesiti olan gençlerde etkisini daha çok göstermektedir.

Günümüzde, Gençliğin meseleleri, ülke ister gelişmiş veya isterse gelişmekte olsun, toplumların ortak ve üzerinde önemle duracakları bir konu haline gelmiştir.

Eğitim, sorunların çözümlenmesinde başlıca olanaklardan birisidir. Eğitim, geniş anlamda kişilerin, fikir, karakter, Beden ve ruh yapılarının geliştirilmesi olduğuna göre, Beden Eğitimi ve sportif faaliyetler onu bütünleyen birer unsurdur.

Bu itibarla, Spor bedenin iş yapma yeteneğini arttırması, kişiyi sağlıklı ve kendine güvenli kılması, fertlere karşılıklı dayanışma, davranış dürüstlüğü ve yasalara uyma alışkanlığı kazandırması bakımından eğitim içinde büyük önem kazanmaktadır.

Spor eğitimi ancak küçük yaşlarda olduğu takdirde önem ve değer taşıdığı belli bir hakikattir. Bu da nasıl yapılacaktır? Çocuklarımızı okullarımızda küçük yaştan itibaren ele alarak bilimsel çalışmalarla spor alışkanlığı kazandırılacaktır. Böylelikle Milli varlığımızın devamı, ülkülerimizin Atatürk ilkeleri doğrultusunda gerçekleşmesi, her şeyden önce Gençliğimizin bu amaç ve tutum içinde yetiştirilmesine bağlıdır.

Bu nedenledir ki, öncelikle Milli sorumluluk duygusu yüksek Milliyetçi, Atatürkçü, yaratıcı ve yapıcı ve dinamik bir Türk Gençliği yetiştirilmesi, dolayısıyla bu işe okullardan başlayarak mutlu bir toplum yaratılması önde gelen amaçtır².

2.6.2. Tarihi Süreç İçerisinde Ülkemizde Beden Eğitimi ve Sporun Gelişimine Engel Olan Nedenler

- 1938 yılında, 3530 sayılı kanunla devlet himayesine alınmış olan spor, Başbakanlığa bağlı bir örgüt yapısı ile kuruluş yılları ve sonrasında sporda kuvvetli bir otorite ve disiplin kurmak ihtiyacı ile ülkede etkinliğini göstermiş, tesis ve uzman yetersizliğine rağmen belirli bir aşama kaydetmiş, özellikle halkevleri çevresinde örgütlenmek suretiyle kendini göstermiştir. Ancak içinde bulunduğumuz dönemde dahil olmak üzere beden eğitimi ve spor sorunlarının, hükümet programlarında teorik anlamda dahi yer almamış olması, örgütü otoriteden yoksun bırakmış, daha sonra, Başbakanlıktan koparılarak 1942 yılında 4235 sayılı kanunla Milli Eğitim Bakanlığı bünyesine alınmış, ancak arzulanan etkenlik görülmediğinden 1960 yılında 7474 sayılı ayrı bir kanunla tekrar Başbakanlığa bağlanmıştır. Böylece

Beden Terbiyesi örgütü uzun süre gerçek devlet otorite ve himayesinden yoksun bırakılmıştır.

- 1942-1960 yılları arasında, 18 yıl süre ile Milli Eğitim Bakanlığının sayıları kabarık genel Müdürlükleri arasında Beden Terbiyesi örgütü gelişme olanağına kavuşturulamamış ve devrin Milli eğitim Bakanları ile, bakanlık yetkililerinin tutum ve davranışlarını aşarak çağın yürüyüşü ile paralel bir uyum sağlanamamıştır.
- Ülkemizin çok partili siyasal rejime girişini müteakip, ülkenin sosyo-ekonomik düzeyindeki değişmeye bağlı kalarak Beden Terbiyesi örgütünün, tamamen topluma dönük kanunu uygulamaya konulmamıştır.
- 1961 Anayasa dönemine rağmen, bu dönem Hükümetlerinin etkisi ile, 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununun en önemli maddeleri yürürlükten kaldırılmış (Madde : 19 b, c), ya da yürürlükte olan hükümleri dikkate alınmamıştır. (Madde : 20, 21, 23, 4047 sayılı kanun Madde : 2)
- Köylere kadar spor hizmeti götürmeyi amaçlayan ve gelir sağlayan Belediyeler gelirlerinin % 4 ve Özel İdarelerin % 2 payları, 1965 yılında çıkarılan 655 sayılı kanunla kaldırılmış olması nedeniyle faaliyetler aksamış, başka bir deyimle mahalli çalışmalar durmuştur.
- İl, İlçe ve Köylerin böylesine bir gelirden yoksun bırakılması ile 1965 yılından 1971 tarihine kadar olan 7 yıllık bir süre ile bölgeler hazineinden de hiçbir yardım alamamış sadece, işleyemez durumda bırakılan Bölge Personelinin özlük haklarının ödenmesi ile yetinilmiştir.
- 28 spor çeşidini sürdürmek eğiliminde olan Bölgelerin faaliyetlerindeki duraklamanın yanı sıra 1965 yılında birer okul demek olan kulüpler zor durumda bırakılmış, tamamen profesyonel hüviyette futbola dönük il spor kulüplerinin kuruluşuna fırsat verilmiş ve hatta federasyonundan Bakanına kadar yetkililerce iller bu konuda teşvik edilmiştir.

Bu yolda uygulama, spor yolu ile bölgeleri birbirine kaynaştıracığı yerde, adeta kan davası misali husumete sevk etmiş bölgelerin olanakları toplam 15-20 profesyonel futbolcuya verilmek suretiyle, diğer spor faaliyetlerinin söndürülmesine, böylesine kulüplerin başına spor bilgisi ve kültüründen yoksun ve varlıklı zengin yöneticilerin geçmesine, ucuz reklamlarla yeni bir spor yönetici türü yaratılmasına fırsat verilmiştir.

- 7258 sayılı kanunla, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne bağlı olarak 1960 yılında, faaliyete başlayan Spor-Totonun kuruluş yıllarından itibaren gelirlerinden artış sağlanmış ancak düzensiz ve politik uygulama gereği dengesiz bir yatırımla tesis yapımında aksamalar olmuştur.
- Çalışma ve iş yerleri itibariyle memur ve işçi sayısı 500 den fazla olan müesseseler, fabrikalar, ticaret evleri vesair kurumların kendi memur ve işçilerine Beden Terbiyesi faaliyetlerinin gerektirdiği tesislerini yapmaları, Uzman Beden Terbiyesi Öğretmeni veya antrenörü tutmak mecburiyetleri, kanunda yer almış olmasına rağmen gerçekleştirilememiştir.
- Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü kuruluş yılından bu yana yeterli miktarda hazine yardımlarından yararlanamamıştır. 1938-1968 yıllarına rastlayan 30 yıllık dönemde hazineden sağlanabilen yardım toplamı sadece 42.000.000.- liradır.
- Belediyeler eğlence resmi adı altında spor faaliyetlerinden vergi almaya devam etmişler, spor kamu hizmeti böylece vergilendirilmiştir. Belediye kanunu ile Belediyelere de mecburi görev olarak verilen spor hizmeti, bu kurumlarca ele alınmamış Belediyeler sadece spordan vergi almaya devam etmişlerdir.
- Mevcut ve Bölgelerinde inşası biten spor saha ve tesislerinin ihtiyacı olan personel kadroları zamanında alınamamış, alınması usullerinin zorluğu bu kadrolardan zamanında yararlanmayı önlemiştir.

3530 sayılı kanun gereği olarak, sporun plan ve programlarını hazırlayan ve kanuni merci'i bulunan merkez teşkilatı kilit ünitelerinde görev yapan personel 1-4 derecelik kadrolardan hissesine düşeni alamamıştır. Diğer katma bütçeli dairelerle mukayese edildiğinde 1-4 dereceli kadro sayısı itibarıyla Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün sonuncu sırada yer aldığı görülmüştür. Bu nedenle yetişmiş personel daha yüksek kadrolu sair teşkilatlara gitmişler devamlı ve istikrarlı bir yönetim personeli ile teşkilatın hizmetlerinin sürdürülmesi imkansız hale gelmiştir.

- Bölgeler spor faaliyetleri ödeneği yeterli seviyeye getirilememiştir.
- Yatırımcı devlet kuruluşları meyanında bulunan katma bütçeli Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Merkez ve Bölgeler Teşkilatında istihdam edilen teknik personele, diğer yatırımcı devlet kuruluşlarında olduğu üzere iş güclüğü iş riski ve teminindeki güçlük zamlarından istifade etmeleri sağlanamamıştır.
- Bir eğitim ve öğretim malzemesi sayılan spor araç ve gereçlerinin gümrüksüz ithali sağlanamamıştır. Spor malzemeleri için ayrılan ödeneğin yarıdan fazlası gümrük vergisine gitmiştir. Bu durum da sporun teşvik edilmesi prensibine aykırı düşmektedir².

2.6.3. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Okul Sporlarındaki Görevleri

Devlet Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren, katma bütçeli ve tüzel kişiliği olan bir kuruluştur.

Bu kuruluşun temeli, 14 Temmuz 1922'de 16 kulübün birleşerek, sporu disipline etmek amacıyla "Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı"nı (TİCİ) kurmalarıyla atıldı. İlk başkanlığını Ali Sami Yen, as başkanlıklarını da Burhan Felek ve Ali Seyfi'nin yaptığı Türkiye'nin ilk "çok sporlu spor örgütü" TİCİ, sporda demokrasi yolunda önemli adımlar attı. Devletin spor yönetimine ağırlığını koyması, spor konseyinin önerisi üzerine, 1936 yılında Türk Spor Kurumu'nun kurulmasıyla başladı ve bunu, 16 Temmuz 1938 tarihinde 3530 sayılı

yasayla bugünkü Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün kurulması izledi. Müdürlüğün başına da eski bir asker olan General Cemal Tahir Taner getirildi. Bundan sonra Türk sporu, 3530 sayılı bu yasanın verdiği yetkiler doğrultusunda, Başbakanlığa bağlı bir "Devlet Kuruluşu" statüsüne kavuştu. 1942'de 4235 sayılı yasayla kuruluş yasası değiştirildi ve Milli Eğitim Bakanlığı'na 1960 yılında da tekrar Başbakanlığa bağlandı. Spor işlerinin ilk kez bakanlık düzeyinde ele alınması 1969'da kurulan 2. Demirel Hükümeti'nde (3 Kasım 1969) Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulmasıyla gerçekleşti. 6 Şubat 1970 tarih, 3/707 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle adı geçen Bakanlık kapsamına alındı. Böylece Türk sporunda yeni bir sayfa açıldı. İsmet Sezgin de Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Gençlik ve Spor Bakanı oldu.

7 Kasım 1982 tarihli yeni Anayasada ise ilk spora yer verildi. Böylece ülkemizde ilk kez spor ve sporcu Anayasanın teminatı altına alındı.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nce yönetilen Türk sporu 14.12.1983 tarihinde de 179 sayılı kanun hükmünde kararnameyle Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yer aldı. 1986 yılında 3289 sayılı yasayla BTGM olan adı, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi. 1989 yılında Başbakanlık Devlet Bakanlığı'na bağlanması nedeniyle adı "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü" oldu.

3289 ve 3703 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün kuruluş yasasında yer alan federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmesi, spor federasyonlarının özerkleştirilmesi ve demokratik bir yapıya kavuşturulması çalışmaları, 3461 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu'nun kuruluş ve görevleri hakkındaki kanunla başladı. 1993 yılında ise federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmesine ilişkin yönetmelik çıkarılarak uygulamaya kondu ve ilk seçimler 5230 delegenin katılımıyla 5 Aralık 1993'te yapıldı⁶⁷.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- 1) Vatandaşın ve okul dışı gençlerin fizik, moral ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, cımnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek; gençlerin boş zamanlarının değerlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek, bilgi ve beceri kursları düzenlemek,
- 2) *Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bütün öğretim kurumlarının yurt içi ve yurt dışı faaliyetlerini programlamak, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin esaslarını tespit etmek, yürütmek, bu faaliyetlere ait araç,gereç ve benzeri ihtiyaçları sağlamak,*
- 3) *Okul dışı izcilik ve spor faaliyetleri ile gençlik faaliyetlerini programlamak, düzenlemek, yönetmek ve gelişmesini sağlamak,*
- 4) Sporcu ve spor kulüpleri ile gençlik derneklerinin tescil, vize, aktarma işlemlerini yapmak,
- 5) Spor federasyonlarının kurulması ve spor dallarını belirlemek için gerekli usul ve esasları tayin ve tespit etmek,
- 6) Beden eğitimi, gençlik ve spor faaliyetleri için gerekli olan gençlik merkezleri, hostelleri, kampları ile, saha tesis ve malzemeleri yapmak, yaptırmak ve bu tesisleri vatandaşın hizmetine sunmak,
- 7) Sporcu sağlığı ile ilgili tedbirleri almak, sporcu sağlık merkezleri açmak, açtırmak, işletme, işletilmesine yardımcı olmak, sporcuların sigortalanması işlemlerini yapmak ve yaptırmak,
- 8) Spor karşılaşmalarında uluslararası kuralların ve her türlü talimatın uygulanmasını sağlamak,
- 9) Futbol müsabakalarında müşterek bahis (Spor-Toto, Spor-Loto) düzenlemek, yönetmek.
- 10) Beden eğitimi ve spor alanında teknik bilgi ve spora ilgiyi arttıracak yayınlar yapmak, faaliyetlerde bulunmak,
- 11) Gençliğin boş zamanlarının değerlendirilmesi hususunda diğer kuruluşlarla

işbirliği yapmak,

- 12) Uluslararası spor , temas ve münasebetlerinde resmi makam görevi yapmak,
- 13) Bu kanuna göre tescili yapılmış bulunan spor kulüp ve kuruluşları ile spor amacını taşıyan teşekkül, sporcu ve spor elemanlarını denetlemek,
- 14) Başarılı sporculara ve çalıştırıcılarına ayni ve nakdi yardım yapmak ve ödüllendirmek,
- 15) İlgili mevzuat ve Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak⁶⁷.

2.6.3.1 Spor Faaliyetleri Daire Başkanlığı

Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığının Kuruluşu

Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 3289 Sayılı Kanunun 2/b maddesine göre, daha önce Bakanlığımız Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen her kademedeki Okullar arası Spor Faaliyetlerinin Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmesi uygun görülmüştür.

Söz konusu kanunun yürürlüğe girmesiyle 21.5.1986 tarihinden itibaren Spor Kuruluşları Daire Başkanlığı adı altında faaliyete başlamıştır.

08.10.1987 gün ve 1987/66 sayılı genelge ile dairenin adı Spor Faaliyetleri Daire Başkanlığı olarak değiştirilmiştir⁶⁷.

Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığının Görevleri

- a) *Dünya Okul Sporları Federasyonu (ISF) tarafından hazırlanan reglamana göre Ülkemizin katılacağı ve Ülkemizde organize edilecek yarışmaları belirlemek bunlarla ilgili işlemleri yapmak,*
- b) Uluslararası Atatürk Barajı ve Su Sporları Şenlikleri ile ilgili iş işlemleri yapmak,
- c) Ülkemizde faaliyeti olan ancak herhangi bir federasyona bağlı olmayan spor dallarının yaygınlaştırılması, bunların faaliyetlerinin düzenlenmesi ve bu spor

dallarında kulüplerin faaliyette bulunması için gerekli tedbirleri almak, yeni federasyon kurulmasıyla ilgili iş ve işlemleri yapmak,

d) Federasyon Başkanları Seçimiyle ilgili her türlü iş ve işlemleri yapmak,

e) İl Spor Dalı Temsilcileri Yönetmeliği esasları gereği uygun çalışmalarını yürütmek,

f) Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu sporculara Devlet Sporcusu unvanı ve üstün hizmet madalyası verilmesiyle ilgili işlemleri yapmak,

g) Spor Federasyonlarınca yurtiçi ve yurtdışında yapılan uluslararası müsabakalar sonunda hazırlanan değerlendirme formlarını toplamak, değerlendirmek ve madalya sayılarını tespit etmek,

h) Uluslararası müsabakalar sonucunda dereceye girerek ödül yönetmeliğine göre ödül almaya hak kazananların tespiti ve bunların ödülleri verilmesiyle ilgili her türlü iş ve işlemleri yapmak,

i) Uluslararası yarışmalarda Türkiye'yi temsil eden sporculara "Milli Sporcu Belgesi" verilmesiyle ilgili iş ve işlemleri Federasyonlarla koordineli bir şekilde yürütmek,

j) Milli sporcularla liglerde oynayan sporcuların askerlik tecilleriyle ilgili işlemleri yapmak,

k) Avrupa'da yaşayan Türk çocuklarına spor yapma imkanı sağlamak amacıyla kurulan ve Genel Müdürlüğümüzce fahri temsilcilik verilen Avrupa Türk Spor Birliği ile koordine kurmak,

l) *Okullara ve spor kulüplerine yardım amacıyla spor malzemeleri yaptırmak ve bunların dağıtımını yapmak,*

m) Gençlik ve Spor Hizmetleri Uygulamasında Görevlendirileceklere ödenecek ücretlerle ilgili esaslar çerçevesinde gerekli koordinasyon hizmetlerini yürütmek,

n) Müsabaka Yerlerine Serbest Giriş Yönetmeliği ile ilgili işlemleri yürütmek,

o) Genel Müdürcce verilecek diğer görevleri yapmak,

p) Genel Müdürlük Makamınca verilecek konusu ile ilgili benzeri görevleri yapmak⁶⁷.

2.7. Uluslararası Okul Sporları Federasyonları

2.7.1. Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu (FISU)

Fisu'nun Yapısı

FISU Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu'nun kısaltılmış şeklidir. İlk Uluslararası Dünya Üniversiteler Yarışmaları 1949 yılında FISU'nun himayesinde yapılmıştır. Bu tarihten sonra Yaz ve Kış Üniversite Oyunları ve Üniversiteler Dünya Şampiyonaları olarak bütün dünyada organize edilmektedir.

FISU'ya 120 Ulusal Üniversite Sporları Federasyonu üyedir. Ulusal Üniversite Sporları Federasyonları delegelerin temsil edildiği Genel Kurul, her iki yılda bir toplanmaktadır. Genel Kurul üyeleri Yönetim Kurulu'nu 4 yıllık süre için seçer. 23 üyeden oluşan Yönetim Kurulu, FISU'nun tüm aktiviteleri ve uygulamaları için gerekli kararı alır.

FISU'nun aynı zamanda Yönetim Kurulu çalışmalarına yardımcı ve tavsiyelerde bulunan 10 Geçici Kurulu vardır.

FISU Yönetimi Genel Sekreterliğe emanet edilmiş, Brüksel'de bulunan sürekli merkez büro tarafından yürütülmektedir.

Üniversite Olimpiyat Oyunları (Universiade)

FISU'nun en büyük organizasyonu olan universiade dünyadaki en büyük ve çok branşlı spor yarışmalarının yapıldığı organizasyondur.

Dünya Üniversiteler Yaz Oyunları her iki yılda bir (çift yıllarda) dünyanın değişik ülkelerinde organize edilmektedir. Bu oyunların programında zorunlu 10 spor branşı : atletizm, basketbol, eskrim, futbol, cimdastik, yüzme, dalma, su topu, tenis ve voleybol ayrıca Organizasyon Komitesi tarafından belirlenmiş en fazla 3 seçmeli spor branşı organize edilir.

Dünya Üniversiteler Kış Oyunları da aynı yıl fakat kış aylarında organize edilir. Bu oyunların programı zorunlu 7 spor branşı : alp disiplini, kayak-kros, kayak-atlama, buz hokeyi, artistik buz pateni, short-track, biatlon ve 1 seçmeli spor branşı içerir.

FISU Yarışmalarına Katılım

Kış ve Yaz Üniversite Olimpiyat Oyunları ve Üniversiteler Dünya Şampiyonaları yaşları 17-28 arasındaki tüm dünya üniversite ve yüksek öğretim öğrencilerine açıktır. FISU yarışmalarına katılan tüm öğrenci sporcular kendi ulusal federasyonları ve FISU'nun temsilcileridir.

FISU'nun Diğer Yarışmaları

Üniversiteler Dünya Şampiyonaları yarım yüzyıldır Uluslararası sporun gelişimi ve başarısının meyvesinin alındığı yarışmalardır. Her iki yılda bir (tek yıllarda) Yaz ve Kış Oyunlarında yarışması yapılmayan spor branşları için : kürek, badminton, kayak, kano, kros, orientering, bisiklet, satranç, binicilik, salon futbolu, golf, hentbol, judo, rüzgar sörfü, taekwondo, masa tenisi, okçuluk, triatlon, karate, güreş, squash, yapılan organizasyonlardır⁵⁹.

2.7.2. Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu (TÜSF)

Amaç

Yüksek Öğretim Kurumlarında her düzeyde sporu çok yönlü olarak tanıtmak, sevdirmek, spor yapmaya yönlendirmek için gerekli çalışmaları yapmak, Üniversiteler arasında yapılacak yurtiçi ve yurtdışı yarışmaları ve faaliyetleri yürütmek ve bu kurumlar arasında koordinasyonu sağlamaktır.

Kuruluş Ve Tarihçe

Yüksek Öğretim Kurumları ve Orta Dereceli Okulların spor faaliyetleri geçmiş yıllarda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı muhtelif birimler tarafından organize edilmiştir.

1986- 1996 yılları arasında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan Spor Faaliyetleri Daire Başkanlığı tarafından organize edilmiştir.

1996 yılında Merkez Danışma Kurulunun 8.5.1996 tarihinde almış olduğu ara kararı, Genel Müdür Tevfik Sarpkaya'nın teklifi ve Devlet Bakanı Ersin Taranoğlu'nun 30.5.1996 tarihindeki onayı ile “**Üniversite Spor Faaliyetleri Federasyonu**” adı altında kurulmuştur.

Federasyon adı, Prof. Dr. Kemal Tamer'in başkanlığında ki Yönetim Kurulunun teklifi üzerine, Merkez Danışma Kurulunun 27 haziran 1997 tarihli toplantısındaki kararı, Genel Müdür Doç. Dr. Gazanfer Doğu'nun teklifi, Devlet Bakanı Yücel Seçkiner'in 8.7.1997 tarihinde onayı ile “**Üniversite Sporları Federasyonu**” olarak değiştirilmiştir⁶⁸.

Türkiye Üniversiteler Spor Oyunları

Türkiye Üniversiteler Spor Oyunlarının ilki 11-16 Mayıs 1999 tarihinde İzmir, Manisa ve Aydın illerinde, ikincisi 5-10 Mayıs 2000 tarihinde Ankara'da ve üçüncüsü de 1-10 Temmuz 2002 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Türkiye Üniversiteler Spor Oyunları alınan karar doğrultusunda her iki yılda bir (çift yıllarda) organize edilmektedir.

Türkiye Üniversite Sporları Bünyesinde

► Atletizm	► Basketbol	► Badminton	► Bilardo	► Briç
► Bilek Güreşi	► Boks	► Bowling	► Cimnastik	► Eskrim
► Dağcılık	► Güreş	► Halter	► Hentbol	► Judo
► Karate	► Kayak	► Kürek	► Korfbol	► Taekwondo
► Masa Tenisi	► Mono palet	► Futbol	► Satranç	► Tenis
► Voleybol	► Yüzme	► Oritring	► Okçuluk	
► Plaj Hentbolü	► Su Topu	► Salon Futbolu	► Kum Voleybolu	

branşlarındaki yarışmalar organize edilmektedir.

Organizasyona Katılma Şartları

TÜSF Bünyesindeki Organizasyonlar

Grup

Bölgesel 2. Lig

Bölgesel 1. Lig

Süper Lige Terfi

Süper Lig

Türkiye Birincilikleri şeklinde yapılmaktadır⁵⁹.

**Tablo 16. Üniversiteler Yurt İçi Faaliyetlere Katılan Sporcu Sayıları
(2002- 2001-2000-1999-1998-1997)**

YIL BRANŞ	2002		2001		2000		1999		1998		1997		TOPLAM
	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K+E
Atletizm	344	486	327	393	287	407	301	468	266	444	411	901	5035
Basketbol	732	914	556	680	594	782	504	672	441	579	511	1053	8018
Badminton	140	165	111	118	136	110	112	110	73	138	142	289	1644
Bilardo	30	81	23	53	13	78	16	47	-	-	-	-	341
Bilek Güreşi	22	43	19	37	15	35	-	-	-	-	-	-	171
Bowling	7	16	-	-	11	29	-	-	-	-	-	-	63
Cimnastik	156	107	177	99	155	142	164	146	235	111	189	161	1842
Futbol	80	694	-	-	123	1182	-	1093	-	1274	-	940	5386
Hentbol	510	819	438	661	404	615	457	611	444	617	319	531	6426
Judo	45	89	31	79	44	125	78	111	-	140	65	114	921
Boks	-	88	-	-	-	73	-	-	-	-	-	-	161
Eskrim	38	68	-	-	32	48	-	-	-	-	-	-	186
Güreş	-	246	-	409	-	516	-	419	-	436	-	517	2543
Plaj Hentbolü	108	168	90	140	71	78	88	56	40	56	-	-	895
Kayak	83	116	-	-	87	115	87	127	77	115	87	146	1040
Orienteering	48	56	-	-	8	55	-	-	-	-	-	-	167
Okçuluk	13	26	-	-	6	25	-	-	-	-	-	-	70
Karate	45	86	41	82	32	104	50	109	41	102	27	65	784
Kürek	35	79	-	-	12	44	-	-	-	-	-	-	170
Korfbol	26	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56
Masa Tenisi	72	157	34	110	39	79	18	46	36	84	48	106	829
Mono palet	20	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48
Satranç	42	81	-	-	29	56	16	29	12	20	-	-	285
Su Topu	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33
Tenis	114	112	89	123	88	123	57	82	37	59	46	56	986
Taekwondo	88	127	94	172	86	164	75	147	74	158	79	162	1426
Voleybol	718	770	639	792	559	726	475	682	674	756	526	679	7996
Yüzme	113	163	65	92	97	150	70	135	122	195	94	116	1412
Briç	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	10
Toplam	3285	5362	2407	3647	2641	5464	2267	4622	2306	4840	2133	4935	43909

Kaynak ; Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu dokümanlarından faydalanılarak hazırlanmıştır⁶⁰.

**Tablo 17. Üniversiteler Yurt Dışı Faaliyetlere Katılan Sporcu Sayıları
(2002-2001-2000-1999-1998-1997-1996)**

YIL BRANŞ	2002		2001		2000		1999		1998		1997		1996		TOPLAM K+E
	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	
Atletizm	4	2	4	2	5	5	2	4	4	6	-	6	-	-	44
Basketbol	-	-	-	10	-	-	-	12	3	3	10	-	-	-	38
Badminton	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	1	1	8
Bilardo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilek Güreşi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bowling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cimnastik	-	-	-	3	-	-	-	3	-	-	-	3	-	-	9
Futbol	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Hentbol	-	-	-	-	-	14	-	-	-	14	-	-	-	14	42
Judo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Boks	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eskrim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Güreş	-	14	-	-	-	12	-	-	-	16	-	-	-	19	61
Plaj Hentbolü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kayak	-	-	4	3	-	-	7	5	-	-	5	7	-	-	31
Orienteering	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Okçuluk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Karate	3	3	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Kürek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korfbol	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Masa Tenisi	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Mono palet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Satranç	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Su Topu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tenis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taekwondo	7	5	-	-	6	6	-	-	-	-	-	-	7	7	38
Voleybol	-	-	-	10	-	-	-	12	-	-	12	-	-	-	34
Yüzme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	17	40	8	31	18	42	9	36	7	39	27	16	8	41	339

Kaynak ; Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu dokümanlarından faydalanılarak hazırlanmıştır⁶⁰.

2.7.3. Uluslararası Okul Sporları Federasyonu (ISF)

1960'ların ortalarında okullar arası uluslararası sportif yarışmalar yükselmişti. Bunun yanında hentbol, voleybol, futbol, basketbol gibi branşlarda düzenli turnuvalar düzenlenmeye başlamıştı. Tüm bunlar temel tüzüklerle ve bir komite tarafından gerçekleştiriliyordu.

Tüm bu gelişim bu müsabakaların hepsini düzenlemek için uluslararası bir federasyona ihtiyaç duymaktaydı. Bu fikri geliştirmek üzere, Avusturya Eğitim ve Sanat Federal Başkanı 1971 sonbaharında Viyana- Raach'ta bir konferans düzenledi. Burada Avrupa Okul Sporları Federasyonu'nun kurulması tartışıldı. Sonunda proje onaylandı.

Ancak, gelecekteki gelişim imkanları göze alınınca Federasyon Avrupa ile sınırlı kalmamalıydı. Üyeleri 22 millet başkanından seçilen bir Geliştirici Komite bunu kurdu ve 4 Haziran 1972 yılı Genel Kongre olarak sabit kılındı. Bu toplantı statütelere dayandı ve ilk yönetim kurulunu üyelerini seçti.

Amaçlar

ISF değişik ülkelerdeki okul sporlarının resmi Uluslararası federasyonudur (yada resmi olmayan yerlerde temsilcidir). Karşılıklı anlayış görüşü içinde değişik spor disiplinlerinde uluslararası yarışmalar düzenler ve okul öğrencilerine müsabakalar yaratır. ISF üye ülkelerin okul yetkilileri, ilgili spor federasyonları ve benzer amaçları taşıyan organizasyonlarla yakın işbirliğini arar.

ISF aktivitelerini ortaokul sektörü ile kısıtlar. ISF politik, dinsel ve ırksal düşüncelerden uzaktır.

5 kıtada 78 üye ülkeye sahiptir⁷⁵.

2.8. Bazı Avrupa Ülkelerinde Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

Sporun günlük yaşamdaki önemi, çok çeşitli sektörleri, örneğin, eğitim, basın, görsel-işitsel sektör, şans oyunları ve alt yapı sektörlerini etkilemesi bakımından Avrupa Birliği'nde dikkat çekici hale gelmiştir. Sporun bu kadar fazla alana yayılması, etkilerinin değerlendirilmesini de zorlaştırmaktadır. Bu alandaki makro-ekonomik göstergeler, spor sektörünün dünya ticaretinin yaklaşık % 3'üne sahip olduğunu göstermektedir. Spor bu açıdan hızla büyüyen ve yeni istihdam yaratması kuvvetle muhtemel temel sektörlerden birisidir. Son yıllarda Avrupa'da spor hızla gelişmiştir ve sporun artan ekonomik ve ticari eğilimi gerçek bir değişim yaratmıştır. Avrupa Birliği, işsizliği azaltmak için mücadele yürütürken, spor sektörü, yeni işlerin yaratılabileceği ve AB'nin altyapı yatırımları, yeni teknoloji, eğitim ve karşılıklı değişim programlarının olumlu etkiler için destekleneceği alanlardan biridir. Şimdilerde, yeni spor dallarından, sporla ilgili kliniklerden, sanatoryum ve yeni kaplıcalardaki büyümeden ve insanlar yaşlandıkça sağlıklı kalmanın yollarının aranmasına olan ilginin artmasından kaynaklanan yeni uzmanlıklar için iş olanakları ortaya çıkmıştır.

Spor, Avrupa Birliği içerisinde kültür, eğitim, sosyal politikalar, toplum sağlığı başlıkları altında işlenen bir konudur. Özellikle nüfusun sosyal yapısı, toplum sağlığı, herkes için spor, spor ve çevre, eğitim ve spor ilişkisi, spor ve şiddet-holiganizm konularının, öncelikli çalışma başlıkları olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, Amsterdam Deklarasyonu'nda da belirtildiği gibi, Avrupa'da spor önemli sosyal ilişkilere işaret eder. Spor ulusal ve bölgesel kimliği temsil eder ve güçlendirir. Oyuncuları ve seyircileri birleştirir; seyircilere ülkeleri ile özdeşleşme olanağı verir. Spor, sosyal stabiliteye katkıda bulunur ve kültür ve kimliğe ilişkin bir simgedir. Birlik içinde, sözü edilen konularda, farklı kapsam ve ölçekte çok sayıda proje ve araştırma yürütülmektedir⁹, şeklinde ifade edilmektedir.

2.8.1. Fransa’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

Fransa’da spor yönetimi merkeziyetçilikten uzak fakat devletin kontrolü altında yürütülen bir spor sistemine sahiptir. Fransa’da 165.000 kulübün 13.000.000 lisanslı sporcusu vardır. Bu yapı altında 28 olimpiyat Federasyonu, 34 olimpik olmayan spor derneği, 14 ulusal spor derneği, 5 okul ve üniversite federasyonu Fransa olimpiyat ve spor komitesi (Comite Nationale Olympique et Sportif Francais) oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak 30 bölgesel olimpik ve spor komitesi (CROS) 100 İl olimpiyat ve spor komitesi (CDOS) ve 14 multi spor federasyonundan oluşmaktadır. Bu kuruluşların organizasyonlarında 81 adet kuruluş 4 grupta toplanmakta ve sistemin dengesi oylama ile sağlanmaktadır. Teşkilatın bütün üyeleri en az bir oy hakkına sahip olup, genel kurul toplantıları yılda bir defa yapılır. Yönetim idare ve yönetim konseyleri iki ayda bir toplanırlar. Fransa’da spor aktivitelerinin organizasyonu bütün bölümlerin sorumluluğu paylaşmasıyla oluşmaktadır. Bu komiteler; Olimpiyat Akademisi, Yüksek Performans Sporcular, 94 Kongresi, Modern Olimpiyat Dekatlonu, spor malzemeleri, mali eğitim, otomasyon ve bilgi, kış sporları, hukuk davaları, medya, spor ilaçları, Fransız-Alman gençlik ofisi, modern pentatlon, spor ortaklıkları, herkes için spor, turizm ve boş zaman aktiviteleri, ve yüksek riskli sporlardır. Bu yönetim komitesi 16 üyeden oluşur ve devamlı bir yapıya sahiptir ve CONSF’İN desteği ile yönetilir. Bu kuruluşlar kanunlar çerçevesince korunur. Bu ofis 8 bölümden oluşur. Başkanlık kabinesi başkan ve delege başkanı ile bölgesel olimpik komitesi ile ulusal konsey arasında ilişki burada kurulur.

Bölgesel (CROS) ve il olimpiyat ve spor komitesi(CDOS) bölgesel düzeyde spor müsabakaları düzenlerler CONSF’ın tayin ettiği spor politikalarını yerine getirmekle sorumludurlar. Bölgesel gençlik yönetimleri tarafından koordine edilen bir kurumdur. Bunlar gönüllü personellerden oluşur. CROS lar belediyeler yönetimi düzeyinde spor faaliyetiyle ilgilenirler. Bölgesel ve bölümsel spor federasyonu ulusal federasyonun bir birimidir. Spor federasyonunun üç farklı düzeyde yerine getirmekle sorumlu görevi vardır. Hakemleri, koçları ve liderleri eğitir CONSF’le paralel çalışır. Federal şebekenin oluşumu ve yapısı bir çok spor

kulübünün birbirine bağlanmasının doğal sonucudur. Kulüpler büyük çoğunlukla federasyonlara kabul edilmektedir. Her branşın kendi alanında uluslar arası kurallar uluslararası federasyonlar tarafından yürütülür. Bunlar Spor Bakanlığı tarafından temsil edilirler.

Fransa'da dört çeşit federasyon vardır. Bunlar; Olimpik Federasyonlar, Olimpik Olmayan Federasyonlar, Birleşmiş Federasyonlar, Okul ve Üniversiteyi Temsil Eden Federasyonlardır.

Kulüpler ise ulusal spor federasyonlarının dernekleridirler. Fransa halkının genelinde 57 milyon insanın 13 milyonu lisanslı sporcu %23'ü bir spor kulübüne üye ve kalan 12 milyon insan kendine özgü bir spor aktivitesine katılmaktadır. Dışarıda kalan %21 organize sporlardır Fransa halkının %43'ü hakkında ne tür spor yaptığı pratikte anlaşılmaktadır. Pek çok spor dalı insanların yaşadıkları yerlerin yakınındaki spor yerlerinde yapılmaktadır. 1984 yılında çıkartılan yeni kanun günün şart ve koşullarına göre yeniden bir yapılanma içine girilerek eksikliklerin giderilmesine çalışılmıştır. Sporun alt yapısını oluşturmak için tesislerin kullanımı ve 4 ulusal spor okulu SEJ'S danışmanlık hizmeti ve spor politikalarının belirlenmesinde Bakanlığa öneride bulunmaktadır. Bu kuruluş amacı SEJS spor politikası sportif aktivite özel statüdeki sporcuya yüksek seviyede burs vermektir.

Bu organizasyonlar günlük faaliyetlerinden olimpiyat oyunlarına kadar bir finans gerektirmektedir bu kaynaklar sporcuların spor tesislerine girmeleri için mali katılım sağlamak zorundadır. Spor geliştirme ulusal fonu (FNDS) kulüplere önemli yardımlar yapmaktadır. Merkeziyetçilikten uzaklaşma yasası uygulanmaya başlandıktan sonra bölgesel kolektifler büyük oranda yardım almışlardır. Bunun yanında bazı ithal malzemeler vergisiz ithalat yapmışlardır ve ücretsiz spor tesisleri kurulması gibi yardım almışlardır. Piyango ,spor çekilişleri bütçe dışı daha fazla fon sağlamaktadır. Spor tesislerinden faydalanmak için mali katılım yapmak zorunluluğu vardır. Müsabakalara katılmak için federasyonlar lisans almak zorundadır fakat spor izleyicileri tarafından finanse edilmektedir.

1984 kanunu spor enstitülerine, spor organizasyonlarına ve Fransa'daki fiziksel aktivitelere ışık tutmaktadır. Madde 23 sporun okullarda ve

üniversitelerde eğitimin yanında, iş yerlerinde beden eğitimi spesifik olarak şart koşar. Spor tesisleri kurulması ve korunması hakkında kural ise madde 39-40 tesislerin oluşturulmasında ulusal menfaatleri gerekli kılmakta madde 40 herhangi bir okul kurulduğunda beden eğitimi için gerekli tesisleri birlikte kurma zorunluluğu getirmektedir. Madde 41 bütün spor tesislerinin kayıtlarının yapılması zorunluluğu vardır. Madde 42 total veya kısmi olarak özel spor tesislerinin kaldırılmasını ön görür.

Devlet üst düzey sporcuyu yetiştirir kollar burs verir, iş imkanı sağlar, üniversiteye girme şansı verir ve sporu özendirici tedbirler almaktadır. Fransa'da sporu devlet yönlendirmektedir^{48,61,4}.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Eğitim Bakanlığı çoğu fiziksel ve sportif aktiviteden sorumludur. Gençlik ve Spor Bakanlığı tüm yaş grupları için her çeşit sporun tanıtım ve teşvikinden; spor gruplarına devlet desteğinin yönetim ve denetiminden; profesyonel veya gönül spor liderleri için antrenman şemalarının belirlenmesi ve tamamlanmasından sorumludur. Bakanlık sorumluluğunu bölge gençlik ve spor ofisleriyle gerçekleştirmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı ise, okul sporlarını içeren beden ve spor eğitiminden sorumludur.

Yerel seviyede, toplum temsilcileri ve belediye spor servisi spor faaliyetlerinin canlandırılmasından, aktivitelerin yönetiminden ve araç-gereç temininden sorumludur.

Fransız Milli Olimpiyat ve Spor Komitesi (CNOSF, French National Olympic and Sports Committee) bünyesinde içerdiği 80 spor federasyonu ile birlikte hareket eden tek kurum olarak kamu kurumlarıyla ilişkilerinde etkin yönetim ve temsili sağlamaktadır. Üst düzey spor konularından da sorumludur. CNOSF her bölgede bölgesel Olimpik ve Spor Komitesi (CROS, Regional Olympic and Sports Committee) olarak temsil edilir ve her temsilcilikte bölgesel Olimpik ve Spor Komitesi mevcuttur⁷⁶.

2.8.2. Almanya’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

Federal Almanya Cumhuriyeti 16 eyaletten oluşan bir ülkedir. Bu federal yapı spor alanında sorumluluklar ayırımı yaşanmakta olup spor organizasyonlarında kendi kulüp ve federasyonlarını içeren özerk bir yapıya sahiptir. Almanya’da spor ulusal, bölgesel ve mahalli otoriteleri etkisi altına alan açık yönetimli bir yapıdadır. 23 milyondan fazla üyesiyle 75.000’den fazla kulüple Alman spor konfederasyonu (OSB) Federal Alman Cumhuriyetinin en büyük organizasyonudur. Federal Almanya Cumhuriyetinin temel kanunlarında spor açıkça belirtilmediğinden halk otoriteleri, sporun tanıtımında ne finansal bir sorumluluk ne de direk bir sorumlulukla desteklenmiştir. Ülke sınırları içinde yer alan kültürel bağımsızlık çerçevesi içinde kültürün bir parçası olarak, spor için bir sorumluluk üretilmiş bu sorumluluk eyaletlere verilmiştir. Buna rağmen federal merkezi hükümetin sporu tanıtımı için yazılı olmayan bir sorumluluğu vardır. Genel anlamda bu Avrupa ve Dünya şampiyonlukları, Olimpiyat Oyunları gibi ülkenin tamamını temsil eden faaliyetlerde sorumluluğu vardır anlamı taşımaktadır. Federal Almanya Cumhuriyetinde spor, sivil yapılanma içinde olup kulüpler bünyesinde yaklaşık 24 milyon üyesi ile 74 binden fazla spor kulübü bulunmaktadır. İki Almanya’nın birleşmesiyle bu rakama ulaşmıştır. Kulüpler pek çok fonksiyonları üstlenmiş durumdadır. Devletin toplum, sağlık ve eğitimle ilgili politikaları önemli ölçüde desteklemektedirler. Spor kulüpleri gönüllü çalışanlardan oluşmaktadır 1.800.000 gönüllü çalışan yönetim kurulu ve komite üyesi günlük liderleri gönüllü hakemlerden, part time çalışan koçları spor gözlemcilerinden oluşmaktadır. Federal Almanya’da sporun özerk yapısı ise sivil yapılar olarak adlandırılan kulüpler, kara sporları yönetimi toplulukları, federal spor yönetim toplulukları, kara sporları federasyonu, ulusal olimpiyat komitesi ve Alman sporlarına yardım kurumu tarafından yürütülmektedir. Bu yönetim anlayışı birbirleriyle koordineli olarak çalışmakta olup, bu yapıların genel amaçları ise sporu geliştirmek, spora ilgiyi artırmak, spor araştırmaları yapmak, sporun alt yapısını hazırlamaktır⁶¹.

Devletin spordaki temel rolü elit spora destek sağlamaktır. Bunun için Federal İçişleri Bakanlığı'nın "yüksek performans merkezlerinin inşası, en iyi antrenörlerin görevlendirilmesi, idman ve merkezi programlar hazırlama" gibi güncel çalışmalar örnek gösterilebilir. Devlet ayrıca spor bilimleri alanındaki projelerin bir kısmına sponsorluk yapmakta ve sporun işyerinde, silahlı kuvvetlerde, rehabilitasyon merkezlerinde, vb alanlarda uygulanması için finansal destek vermektedir⁵⁰.

Almanya'da devlet spora yılda 7 milyon Mark ödeyerek teşvik etmektedir. Bu rakam yerel yönetimler ve eyalet ve federasyonlar tarafından pay edilmektedir¹⁸.

Federal düzeyde üst düzey sporlar için sorumluluk Federal İçişleri Bakanlığına aittir. Federal Yönetim içinde ve eyaletlerle ilgili spor faaliyetlerini koordine eder. Bütün teşvik ve tanıtımlar hükümetin bütçesinden yapılır. Genel anlamda spor faaliyetleri ve halkın katıldığı sportif aktivitelerin teşviki ve sponsorluğu eyalet valilerine aittir. Eyaletlerin yapacakları görevlerdeki organizasyonel düzenlemeler kendi özerklik düzeylerine göre değişmektedir. Yerel yöneticiler temelde kitle ve rekreasyonel sporlardan sorumludur.

Organize spor öncelikle Alman Spor Konfederasyonu (DSB), Milli Olimpiyat Komitesi (NOK), milli ve bölgesel spor yönetim organları, Ülke sporları konfederasyonu (Kulüpler) gibi sivil örgütlerin sorumluluk alanına girmektedir. Bu örgütler kendi sorumlulukları altındaki spor faaliyetlerini organize eder ve yönetirler.

Eyaletlerin Eğitim ve Bilim Bakanları genel hedeflerle birlikte okullarda spor eğitim metotları ve içeriğini belirler. Bakanlar beden eğitimi öğretmenlerinin eğitiminden ve spor bilimlerinin üniversitelerde geliştirilmesinden de sorumludur⁷⁷.

2.8.3. Yunanistan’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

Yunanistan’da sporun temel sorumluluğu Spor ve Gençlikten Sorumlu Kültür Bakanlığı’nın ve Devlet Müsteşarlığına bağlıdır. Bu müsteşarlık, hükümete ait spor politikasını yerine getirmektedir. Yunan anayasası madde 16 ve 9, “Sporun korunması ve gözetimi devletin sorumluluğu altındadır” şeklinde belirtilmiştir. Kanuni çerçeve içerisinde spor federasyonları özerktir. Okul sporları Milli Eğitim tarafından yürütülmektedir. Spor Genel Sekreterliği ulusal, spor politikalarını belirleyerek spor federasyonlarına finansman,yapım ve gerekli personel istihdamı görevini üstlenmiştir.

Olimpiyat komitesi ve spor kulüpleri ile ulusal spor federasyonları Yunanistan’daki sporun hükümet dışı kısmını yürütmektedir. Spor federasyonları spor kanunları sınırları içerisinde özerktir⁶¹.

Spor Genel Sekreterliği, temel olarak bilimsel antrenman merkezleri ve spor federasyonlarıyla işbirliği içerisinde üst düzey spor branşlarının bilimsel desteklenmesinden ve finansmansından sorumludur. Ayrıca, bu kurum yerel seviyede yerel yöneticiler, kulüpler ve diğer spor yöneticileriyle işbirliğinde olduğu kadar merkezde herkes için spor faaliyetlerinin organizasyonundan ve finanse edilmesinden de sorumludur.

Spor politikalarının düzenlenmesi için Spor Genel Sekreterliği, Milli Eğitim ve Din Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Halk Düzeni bakanlığıyla işbirliği yapar.

Milli Olimpiyat Komitesi karar verici tek hukuki kurumdur. Bütçesi Spor Genel Sekreterliği tarafından onaylanmaktadır. 20’si Olimpik Sporlar Federasyonu olan 34 spor Federasyonu kendi alanlarında idari açıdan yetkili kurum olarak görev yapar. Fakat Spor Genel Sekreterliği tarafından finanse ve kontrol edilir.

Milli Eğitim ve Din Bakanlığı, eğitimin tüm seviyelerinde beden eğitiminin organizasyonundan, okullarda spor alanlarının yapılmasından olduğu kadar sportif çalışmaların içeriğinin belirlenmesinden de sorumludur⁷⁸.

2.8.4. İsveç’de Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

İsveç, Avrupa’nın en geniş beşinci ülkesidir. Ama nüfus olarak en küçük uluslardan bir tanesi km^2 başına 20 kişi düşmekte 9.000.000 insan ve 450.000 km^2 yüz ölçüme sahip iklimi ise oldukça yumuşaktır. İsveç kuzeyden güneye 1500 km dir. Kuzeydeki insanlar kayak ve kış sporları yaparken güneyde yaz sporları yapılmaktadır. İsveç göller ülkesidir ve yaklaşık 100.000 göl vardır. Ülkenin Yarısı da ormanla kaplı doğal olarak spor için ideal yerlerdir. Kış esnasında kayak ve buz pateni popüler, şartlara göre su sporlarının tüm çeşitleri yelken, kano, orman sporları ve sevilen yaz sporları yaygındır. İsveç sporunun örgütlenmesi tamamen, gönüllü liderler kadrosunun taahhüdüne bağlıdır. İsveç spor hareketi denince kökleşmiş demokratik geleneklere dayanır. Birlikler kurma hakkı İsveç Anayasası tarafından garanti altına alınmıştır. Bu demokratik gelenek hususi mahalli birlikleri ve ihtisas kazanmış spor federasyonlarından ulusal İsveç spor Konfederasyonuna kadar tüm spor hareketini şekillendirir. İsveç Spor Konfederasyonu (Swedish Sports Confederation) ve onun temsil heyeti ülkedeki tüm sporlar için bir şemsiye örgüttür. İsveç Spor Konfederasyonu 63 ihtisas kazanmış spor federasyonu ve 22 alan spor federasyonunun dan oluşur.

İsveç Olimpiyat Komitesi (Sweriges Olympiska Committe) İsveç’deki sporun olimpiik konularıyla ilgili en yüksek topluluktur. İsveç olimpiyat komitesi 35 resmi üye federasyon ve 11 bilinen tanınmış federasyonlardan oluşur. Sporda üst karar verme organı İsveç Spor Kongresi (Riksidrotts-Mötet) tir. Bu organ ihtisas kazanmış ve alan spor federasyonlarından 206 seçilmiş delegeden oluşur. Kongre İsveç Spor Kurulu Üyelerini seçer ve yeni üye kabul edip edemeyeceğine karar verir. Ayrıca sporla ilgili genel politikayı ve ilerlemek istediği aktivite çeşitlerini belirler. İsveç Spor Hareketi ticarî olmayan spor birlikleri yıllık genel toplantı seçilmiş idari heyeti üyeleri ve üyelik için oy verme hakkı gibi demokratik uygulamalarla yürütülmektedir. Bütün eğitimle ilgili aktivite İsveç spor çalışma birliği yoluyla belirlenir. Birlik, liderlerinin ve hakemlerin yoğun çalışma programını yürütür. İsveç sporuna devletin desteği pek olmadığı kanaati hakimdir. Çoğu sporlar kendi kendilerini büyük ölçüde finanse etmektedirler.

Üyelik aidatları, lotoviler ve bir takım satışlardan gelir elde ederler, katma değer vergisinden devlet spora geniş vergi temin eder. Tesislerin inşaatını yaparak devlet sporu çeşitli seviyelerde desteklemektedir. Mahalli idareler fonlardan büyük gelirler sağlarlar. Yüksek seviyede spor tesisleri temin ederler. İsveç spor federasyonları kendi harcamalarının % 50 sini temin ederler. İsveç spor hareket aktivitelerinin içinde olduğu ana programlar ise Gençlik sporu, Kitle katılım sporu, Yarışmacı sporlarını ihtiva eder.

Yapılan bir araştırmada 700.000 insanın yarışma sporunda yer aldığı bunlardan 7000 tanesi ulusal şampiyonluk seviyesinde yarışan elit erkek ve bayan sporculardır. İsveç sporunda kadının önemi büyüktür kadınların ihtisas kazanmış spor birliklerinde temsili % 26dır. Alan spor federasyonlarında % 38dir. Spor hareketi bundan dolayı seçim komitelerinde her cinsten en az % 40 karışım gerekliliğine karar vermişlerdir. Spora yatkınlık İsveç çocuklarının 9 yıllık temel eğitimde zorunlu spor ve sağlık dersi almalarıdır. Genç sporcuların almış olduğu eğitimlerinin devamını sağlaması ihtisas kazanmış spor federasyonları bu yetenekleri keşfetmek özel spor eğitime kazandırmalarından oluşur. İsveç'in az nüfusuna rağmen uluslararası yarışlarda çok başarılı olmasının sebebi İsveç çocuklarının ve gençlerinin erken yaşlarda sporla tanışmış olmasıdır.

İsveç sporu çatısı altında herkese ilgisi ve kapasitesi doğrultusunda spor aktivitesi için fırsat hazırlar. İsveç spor federasyonları yarışma sporları yanında herkes için sporu teşvik edici programlar hazırlar. Ayrıca İsveç spor örgütü göçmenler için ve özürlüler için teşvik edici programlar uygulamaktadırlar. Özürlüler için İsveç Spor Örgütü ülkenin her tarafındaki tesislerde uygun değişiklikler yapmaktadır²³.

Spor konularından sorumlu Kamu Yönetimi bakanlığıdır. Bu bakanlık İsveç Spor Konfederasyonu ve ona bağlı örgütlerle birlikte bunların dışında kalan bir çok örgüte yapılacak olan parasal desteği belirler. Parlamento ve hükümetçe belirlenen bütçenin kullanılmasını denetler. Sporun toplumdaki rolünün gelişmesini destekler. Sporla ilgili hizmetlerin sürdürülmesinden ve yenilerinin geliştirilmesinden temel olarak yerel yönetimler sorumludur.

İsveç Sporunda, İsveç Spor Konfederasyonu en üst kurumdur. Temel görevi, İsveç Spor hareketindeki faaliyetleri teşvik etmek, geliştirmek ve koordine etmektir. Bünyesine 66 özel spor federasyonunun bağlı olduğu İsveç Spor Konfederasyonu olarak benzer hedefleri paylaşan 22 bölgesel lig vardır. Bölgesel spor federasyonları ve kulüplerde, organizasyon servisleri, danışmanlık ve antrenman hizmetleri verilmektedir. Bölge meclisleri, okullar ve yerel sorumlularla temas içerisinde.

Okullarda spor faaliyetleri Eğitim Bakanlığının sorumluluğu altındadır. Bunun yanı sıra, İsveç Spor Konfederasyonu normal eğitime bağlı bir özel “**spor çalışması**” modeli geliştirmiştir⁷⁹.

2.8.5. Hollanda’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

Hollanda’da sporu devlet ve gönüllü sektörler tarafından yürütülmektedir. 14 milyon nüfusa sahip Hollanda 4,5 milyon kişi bir spor kulübü üyesidir. Yaklaşık 30.000 spor kulübü ulusal seviyede hepsi spor federasyonuna bağlı 80 kapsayıcı organizasyon şemsiye kuruluş tarafından desteklenmektedir. Bu spor kulüpleri ve organizasyonlarda 600.000 civarında antrenör ve memur çalışmaktadır. Spor kuruluşlarının çoğu mahalli idarelerin temin ettiği tesisleri kullanmakta çok azı ise kendi tesislerini kullanmaktadır. Devlet politikası hem yerel hükümetin hem de gönüllü sektörün otonom olarak çalışmalarına müsaade ederek bakanlık olarak her iki sektöründe uygun gördükleri şekilde çalışmalarını için gereken şartları sağlamaktır. Devletin destekleyici rolü vardır.

Hollanda’da mahalli idareler ve rekreasyon departmanının başlıca fonksiyonları spor tesisleri ve spor olaylarının idaresinin tedarikidir. Hollanda hükümeti spor tesislerinin işletilmesinde bir politika değişikliği yaparak belediye spor tesislerinin yapımı için sağlanan paralar ve var olan tesislerin giderlerini azaltmak için hükümetin spor politikası diğer sektörlerle çok az müdahale ile veya hiçbir zorunluluk getirilmeden otonom olarak çalışmalarına izin vermektedir.

Hollanda da spor tesisleri kullanılmasında örnek bir olayla anlatılmaya çalışılmaktadır. Belediyenin rekreasyon departmanı olan Recreaton Rotterdam’da altı şeritli koşu yolunu sadece kendi üyelerinin kullanımı için kiralanması, bir

diğer olay ise Schuttervelt spor salonudur. Bir fiziksel uygunluk merkezi saatte 10,5 gulden karşılığında bir spor kulübüne sadece onun üyeleri tarafından kullanılmak üzere kiralanması spor kulübünün ayda 25 gulden üyelik aidatı ödeyen 500 üyesi vardır. Tesislerin giderleri belediye tarafından karşılanmaktadır. 1980 yılından itibaren zorunlu olmayan rekabet eğilimi mahalli idare hizmetlerinin hizmetlerinde etkili olmaktadır. Çoğu büyük kasabalarda özellikle yüzme havuzları özel bir şirket tarafından inşa edilmekte ve işletilmektedir. Bu nedenle Hollanda'da sporu devlet ve özel sektör arasında bir karşılaştırma yapmak pek mümkün olmamaktadır. Özel sektörlerin açığı finanse olarak yerel yönetimler tarafından karşılanmaktadır. Hollanda'da spor salonları gibi diğer alanlarda da mahalli idareler idare şirketlerine baş vurmaktadırlar. Çünkü yeni bir tesisi idare etmeye ve korumaya bütçe yetmez görüşü hakim eğer şirket istenilen düzeyde çalıştırıyorsa ihale etmeksizin çalıştırmaya devam etmekte 120 tenis kortu işleten Recreation Rotterdam 20 personelle idare edilmekte çünkü bu işin büyük kısmı gönüllüler tarafından yapılmaktadır.

Hollanda'da sporu gönüllü sektör idare etmektedir. Spora olan genel eğilim takım sporlarında ziyade bireysel sporlara doğrudur. Hollanda'da merkezi hükümetin mahalli idarelerle birlikte aktif olarak içirildiği bir alan etnik topluluklar için spor gelişimi oluşmaktadır. Örneğin Hollanda'nın ikinci büyük şehri olan Rotterdam'da toplam nüfusun %25 'ni Fas ve Türkiye gibi çeşitli Müslüman ülkelerin halkı oluşturmaktadır. Spor gelişimi memuru etnik gençlerin özellikle sıklet sporları ve futbol olmak üzere bir spor branşına katılımı teşvik edilmektedir. Aynı zamanda Müslüman bayanlar için bayan yüzme seansları düzenlenmektedir. Hükümetin diğer girişimleri özürülüler ve 50 yaş üzerindekiiler için spordur⁶².

Spor politikası, Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığının sorumluluğu altındadır. (VWS, Sports Department of the Ministry of Health, Welfare and Sports). Devlet ve sivil toplum örgütlerince yürütülen spor politikasına nazaran taşra sorumluları (12 il) sınırlı ve tamamlayıcı bir rol oynar. Bu ülkede 650 sivil toplum örgütü özellikle finansal anlamda önemli bir destek sağlamaktadır.

1993 yılında Hollanda Olimpiyat Komitesi ve Spor Federasyonları birleşik bir örgüte dönüşerek Hollanda'daki organize sporu temsil etmeye başlamıştır. Bu iki örgütün yanı sıra, 3 merkezi spor örgütü vardır. Bunlardan birincisi Katolik Sporları Federasyonu; ikincisi, Hristiyan Sporları Federasyonu ve üçüncüsü Kültürel Sporlar Federasyonudur. Ayrıca Engelliler Federasyonlarını çatısı altında toplayan bir şemsiye örgüt vardır. Uygulamada tüm milli spor örgütleri il ve bölge temsilciliklerine sahiptir. Yerel kulüpler spor teşkilatının temel taşlarıdır. Demokratik yapılarıyla özerk bir örgüt yapısına sahiptir.

Beden eğitimi faaliyetlerinin yürütülmesinden ve finansa edilmesinden Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanlığı sorumludur⁸⁰.

2.8.6. Portekiz'de Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

Portekiz de spor birliklerinin hareketinin ötesinde son yüzyılın sonlarına gidildiğinde eski bir geleneğe sahiptir. Hükümet başbakanlığa bağlı devlet sekreteryasıyla spor organizasyonlarıyla ilgilidir ve kamu yönetim sektöründen 3 kurumun desteğini alır (IND, CEFD ve CAAD). Portekiz Olimpiyat Komitesi 1909 yılında kurulmuştur. Olimpik ve diğer spor federasyonlarından oluşmaktadır. Sportif organizasyon yapısında hükümet dışı birimler sırasıyla kulüpler, bölge birlikleri ve milli federasyonlardır. Hepsi 79 tane olan federasyonlar bağımsız ve doğrudan hükümet birimleriyle görüşme yetkisine sahiptir. Portekiz spor konfederasyonu tüm spor birlikleri hareketini temsil eden şemsiye örgüt olarak 1993 yılında kurulmuştur. Şu anda bu örgüte bağlı 69 federasyon vardır.

Portekiz Cumhuriyetinin Anayasasında spora ilişkin Temel Spor Sistemi maddesi (1990) ve yasal düzenlemeler vardır. Temel spor sistemi yasasından sonra, çeşitli alanlarda kabul edilen önemli yasalar vardır;

-Üst düzey müsabakalar için yarışma statüleri ve bütçelerinin yeterli olması için kriterler geliştirmek,

- Antrenör, erkek ve bayan sporcular için antrenman ve eğitimin planlanması ve düzenlenmesi,
- Spor sigortası,
- Dopinge karşı denetim düzenlemeleri
- Kolektif Örgütler (spor birliklerine uygulanan yasal düzenlemeler, kamuyu ilgilendiren konularda, program antlaşmalarında yetkili kurulların belirlenmesi),
- Organizatörler (gönüllü spor organizatörlerinin statülerinin belirlenmesi),
- Şiddet (sportif olaylarının polis tarafından denetimi için düzenlemeler, spor sahalarında güvenlik önlemlerinin belirlenmesi ve diğer düzenlemeler;
- Avukatlık(erkek ve bayan sporcuların sözleşme sistemleri),
- Rüşvet ve şike (doğruluğu ve dürüstlüğü ihlal eden durumları suç sayma ve cezalandırma),

Başbakanlığa bağlı Devlet Spor Sekreteryası hükümet seviyesinde spordan sorumludur ve politik anlamda karar verici bir görev yürütmektedir. İcraata yönelik uygulamalar için hükümet üyesinin denetimi altında, yönetim ve bütçe koşulları içerisinde hükümetin ilgili olduğu ve desteklediği konularda yasal 3 kurum tarafından desteklenir. Bu 3 kurum şunlardır;

- Milli Spor Enstitüsü (IND, the Instituto Nacional do Desporto), spor birlikleri ve sportif aktiviteye katılım için spor hekimliği ve alt yapı desteği vermekten sorumludur.
- The Centro de Estudos e Formação Desportiva (CEFD), spor idarecileri çalışma ve araştırmalar, dokümantasyon ve danışma, dış ilişkiler ve sportif işbirliği konuları için akademik olmayan eğitimi vermekten sorumludur.
- The Complexo de Apoio às Actividades Desportivas (CAAD), spor alanların tüm ülkeye yaygınlaşmasından ve yüksek performans Merkezleri veya Mili Antrenman Merkezlerinin kurulmasından sorumludur. Ayrıca, okul sporları milli eğitim ve spor bakanlığından

yönlendirilirken, askeri kurumlarda ise savunma bakanlığı tarafından yürütülür.

Doğrudan IND idaresine bilgi aktaran 5 bölgesel temsilci vardır. Bölgesel seviyede, spora katılımı desteklemek için ihtiyaç duyulan desteği koordine etmektedir ve 15 alt temsilciliğin yardımını almaktadır. Azora ve Madeira adaları kendi resmi spor örgütlerine sahiptir. Bunlar Madeira Özerk Bölgesi Spor Enstitüsü (IDRAM, the Sports Institute of the Madeira Autonomous Region) ve Azor Adaları Beden Eğitimi ve Spor Bölge Yönetimi dir (DREFD, the Azores Regional Directorate for Physical Education and Sport). Her ikisi, bağımsız şekilde çalışırlar ve Özerk Bölge Hükümetinin Eğitim Sekreteryası çatısı altında toplanmıştır.

Yerel yetkili kurumlar (şehir ve belediyeler, bazı durumlarda bu belediyelerin alt bölümlerinde) şehir ve belediyeler, bazı durumlarda belediyelerin alt birimlerinde değişik bir yapıya sahiptir. Siyasal olarak atanan kişi sportif konularda yasal profesyonel sporun ve Spor Konseyinin temsil hakkına sahiptir. Yetkililer spor kulüpleri için finansal yardım ve sıklıkla sportif etkinlikler içinde organizasyonla ilgili destek sağlar.

Spor Federasyonlarını kapsayan şemsiye örgüt mevcut değildir. Portekiz Spor Konfederasyonu 1993 yılında şemsiye örgüt olarak kurulmuştur ve spor birlikleri hareketi oluşturmaktadır. Portekiz Olimpiyat Komitesi (COP, The Portuguese Olympic Committee) Olimpik yarışmalar için uygulama ve hazırlık görevini üstlenmiştir. Ayrıca, federasyonların genel topluluğunu da kapsamaktadır. Şu anda Portekiz de kamu yararına çalıştığı resmen kabul edilen 66 spor federasyonu vardır. Bir ayırım bireysel spor federasyonları geniş kapsamlı spor federasyonları (üniversite spor federasyonları, engelliler federasyonu, askeri servislerdeki spor ve rekreasyonel spor) arasında çekilmiştir. Yaklaşık 10.000 kulüp bu federasyonlara bağlıdır. Futbol ve basketbol için iki profesyonel lig vardır.

Federasyonların çoğu bölgesel veya yöresel örgütlere sahiptir. Bu örgütler belediyelerle koordinasyon içerisinde ilgili federasyonun denetimi altında bölgesel veya yerel spor faaliyetlerinin gelişmesi ve düzenlenmesinden sorumludur.

Ana spor politikalarının planlanması için değişik spor disiplinlerinin temsilcilerinden oluşan sürekli danışma kurulu oluşturulmasına ihtiyaç duyulmuştur. Böylece, Yüksek Spor Konseyi (Conselho Superior do Desporto, or CSD) oluşturulmuştur. İki alanda sorumludur; (1) sporun gelişmesine rehberlik edecek kriterlerin dikkate alınması ve ortaya konulması, (2) Devlet Sekreteryasının talebi olduğunda veya onun inisiyatifinde, katılımcı aktivite olarak sporun gelişimiyle ilişkili tüm sorunlarda önemli görüşlerin, önerilerin, tavsiyelerin ve planlanan çalışmaların görüşülmesi.

Kamu yararına ilk özel vakıf 1995 kuruldu. Kuruculardan biride INDESP, olimpiyat komitesi, spor konfederasyonu ve Portekiz Radyo Televizyon kuruluyla birlikte devletti. Bu vakfın amacı özellikle önemli yarışma alanlarında sporu teşvik etmek ve geliştirmektir.

Okul sporları Eğitim Bakanlığınca yürütülmektedir. Okul sporlarının koordinasyonu okul yönetim kurullarınca sağlanır. Okul sporları programını yürüten ve yarışmaları organize eden 5 bölge müdürlüğü vardır⁸¹.

2.8.7. İtalya’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

İtalya Milli Olimpiyat Komitesi (CONI, Comitato Olimpico Nazionale Italiano/ National Olympic Committee of Italy) tüm seviyeler sportif aktiviteleri teşvik ve organize görevi Başbakan yardımcısının sorumluluğu altında, Bakanlık Konsey Başkanlığının izniyle, “spor kurulları bağlantı ofisi” aracılığıyla kullanmaktadır. Aynı ofise spor olanaklarının sunulması için sıra dışı finans programlarıyla ilgili görevler içinde yetkili kılınmıştır. Devlet bölgelerde sporun teşvik edilmesinde tamamlayıcı role sahiptir. Yerel yetkili kurumlar vatandaşların istedikleri sportif aktiviteye katılımı için gerekli koşulları hazırlar.

CONI aynı zamanda Milli Olimpiyat Komitesi, milli sporlar federasyonu ve kamuyu temsil etmektedir. Yönetim ve finansal anlamda özerktir. CONI ve milli spor federasyonları bölge ve illerde temsilciliklere sahiptir. Fiziksel ve sportif aktiviteleri eğitim ve rekreasyonel amaçlar için teşvik eden 14 özel spor kurulu CONI tarafından kabul edilmiştir. Spor yapısının desteklenmesinde rol oynayan diğer iki kurumda Spor Kredi Enstitüsü ve Sporcu Sigorta Fonudur.

Okullarda Eğitim Bakanlığının beden eğitimi ve sportif aktiviteleri şüphesiz devletin spora açıkça müdahale ettiği örneklerdendir⁸².

2.8.8. İspanya’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

1990 tarihli spor yasasına göre, ülke çapında sporun resmi yönetiminden sorumlu olan merkezi kurum Yüksek Spor Konseyi’dir Bu konseyin özerk yapısı Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından kontrol edilir. Bölgesel seviyede, 17 özerk birlik yasalarla belirlenmiş sınırlar içerisinde ve bazılarının varolan yasaları çerçevesinde spor alanında sorumluluğu üstlenmektedir. Yerel düzeyde, beden eğitimi ve spor aktivitelerinin teşvik edilmesi ve geliştirilmesinde gerekli koordinasyonu yerel yönetimler sağlamaktadır.

İspanya Milli Olimpiyat Komitesi yasal statüsü ve varlıklarıyla kar amacı gütmeyen bir kurumdur. Spor Federasyonları özel kurumlardır. 53 milli spor federasyonu, 4 kulüpler birliği ve 5 engelliler spor federasyonu vardır. Tüm faaliyetler Yüksek Spor Konseyi tarafından koordine edilir ve denetlenir. Bölgesel seviyede, spor federasyonlarının birimleri özerk birlik prensiplerine göre, merkez dışına dağıtılmıştır. Yerel düzeyde, yasal durumlarıyla spor kulüpleri kar amacı gütmeyen özel kurumlardır.

Eğitim sisteminin genel düzenlemeleriyle ilgili yasaya göre, beden eğitimi ve spor ilk ve ortaokulda zorunludur⁸³.

2.8.9. Danimarka’da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

Kültürel İşler Bakanlığı genelde spor politikaları konusunda sorumludur. Yerel Yetkililer, kültürel faaliyet, boş zaman ve spor aktiviteleri için sorumlu

resmi temsilcilerdir. Bu temsilciler yerel spor kulüplerine finansal destek sağlamaktadır.

Danimarka’da gönüllü spor faaliyetlerinin hemen hemen tamamı hükümet dışı sektöre aittir. Bu faaliyetler 3 milli örgüt tarafından yürütülür; (1) Danimarka Spor Konfederasyonu, (2) Danimarka Jimnastik ve Spor birlikleri ve (3) Danimarka Spor Federasyonu Şirketi. Bunlara ilaveten, Milli Olimpiyat Komitesi ve Danimarka Grubu elit sporun yaygınlaşmasından sorumludur. Milli Olimpiyat Komitesi ve Danimarka Spor Federasyonu Şirketi 1 ocak 1993 tarihinde birleşmiştir. Bölgesel seviyede spor örgütleri değişik yapıdadır. Yerel Spor Kulüpleri Danimarka Spor Teşkilatının temel yapısıdır.

Okullardaki beden eğitiminin ve spor faaliyetlerinden Eğitim Bakanlığı sorumludur⁸⁴.

2.8.10. Türkiye’de Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

(AB Aday Ülke)

Türkiye’nin spor konusundaki temel fonksiyonel kurumu 3289 sayılı yasayla 1986 yılında kurulan Devlet Bakanlığına bağlı kurulan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüdür. Bu kurumun amacı; vatandaşın ve okulda gençlerin, fizik, moral güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, cimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek; gençliğin boş zamanının değerlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek, bilgi ve beceri kursları ‘düzenlemek, gençlerin kötü alışkanlıklarından korunması için gerekli tedbirleri almak olarak ilgili yasada belirtilmiştir. Futbol federasyonu hariç tüm federasyonlar bu kurum çatısı altında toplanmıştır. Ayrıca, Okul sporlarına destek vermektedir. Bu kurum hiyerarşik hantal yapısıyla çağdaş anlamda spor federasyonlarının çalıştırılmasını yavaşlatmakta hatta engellemektedir. Tek özerk yapıya sahip Türkiye Futbol Federasyonunun 2002 Dünya Futbol Kupasında Milli Takımın 3’üncü olmasının temelindeki en önemli sebep **“GSGM’nin kontrolünde olmamasıdır”**. GSGM’nin yasal görevi olmasına rağmen sporun toplumda yaygınlaşmasına yanlış politikalarıyla engel olmuştur. Örneğin; Güreş Eğitim Merkezlerinin (GEM) mevcut durumu içler acısıdır. Türk Sporunun alt yapı kaynakları

kurutulmuştur. Üst düzey sporcuların eğitimi ve antrenmanları için “**Milli Antrenman ve Eğitim Merkezleri**” kurmamış ve bir çok milli takımın otellerde kamp yapmasını teşvik etmiştir. Aynı şekilde, sporcu sağlık merkezlerinin (SESAM) geliştirilmesi yerine içlerini boşaltarak sembolik kuruluşlara dönüşmesini sağlamıştır. GSGM genel bütçe dışında federasyonlara yeterince kaynak aktarımı yapmamıştır. Mevcut vakıflardan Türk Sporuna kaynak aktarımı yapılmamaktadır. Bunlardan biri olan Türk Güreş Vakfı, Güreş Sporunun desteklenmesi yerine kişisel çıkarlar için amaç dışı kullanılmaktadır.

Antrenör, beden eğitimi öğretmeni, masör ve yönetici gibi elemanların eğitimi konusunda mevcut durum ihtiyaca cevap verememektedir. Sporda başarılı olmak için “**eğitim konusunun yeterince önemsenmesi**” gerekmektedir.

Özetle, Türkiye’nin Avrupa Birliği ülkeleri ve diğer gelişmiş ülkeler standartlarında (1) stratejik plan hazırlaması, (2), yeniden yapılanması (3) hareket planı hazırlaması gerekmektedir. Türk Spor yönetiminde devlet, mümkün olduğunca yetkilerini alanlarında yeterli ve kendini ispat etmiş gönüllü kuruluşlara devreden fakat aynı zamanda politikalar belirleyen, stratejik kararlar alan, finansman sağlayan ve denetleyen olması gerekmektedir. Mevcut yönetim yapısı ve üst yönetimiyle, Türk Sporunun gelecekte uluslararası platformda bugünkü durumdan da geriye gideceğini düşünmek hayal olmaz.

Avrupa Birliği bazı ülkelerde mevcut olan Yüksek Spor Konseyi ülkemizde oluşturulmamıştır. Geçmiş dönemde hazırlanan yasa tasarısında bu konseyin görevleri şu şekilde belirtilmiştir;

a) Gençlik ve spor sektörleriyle ilgili ilke, hedef ve politikaları belirlemek, idari, mali ve hukuki konularda Genel Müdürlükçe hazırlanacak her türlü mevzuat hakkında nihai karar almak,

b) Spor federasyonlarının kurulmasına, birleştirilmesi veya ayrılmasına, özerkliğine veya özerkliğinin kaldırılmasına karar vermek, özerk federasyonların ana statülerini tetkik ve tasdik etmek,

c) Genel Müdürlüğün ve federasyonların yıllık faaliyet programları ile bütçelerini tetkik ve tasdik etmek,

Bu yasa tasarısının Avrupa birliği standartları ışığında tartışılmasına ihtiyaç vardır.

Yerel yönetimler sporun yaygınlaştırılmasında yeterince yükümlülük üstlenmemiştir. Yerel seviyede, sporun teşvik edilmesi ve geliştirilmesi konusunda Belediyelerin Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinden daha etkin olacağı açıktır. Milli Olimpiyat Komitesi merkez örgütü dışında taşrada örgütlenmemiş, amatör sporu ve spor ruhunu, Olimpiyat hareketini geliştirmek, yaymak ve korumak konusunu amaç edinmiş temsili bir kurumdur. Kulüpler ve diğer sporla ilgili kuruluşlar spor yönetimi konusunda yetkili kılınmamıştır. Spor federasyonlarının başkan seçimleri bile GSGM'nin kontrolünde yapılarak demokratik örgütlenmenin önüne geçilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı okullarda beden eğitiminin içeriğinin belirlenmesi ve yürütülmesi konusunda tek yetkilidir. Mevcut programlar öğrencilerin sağlığını ve fiziksel uygunluk düzeyini geliştirmekten çok uzaktır. Bu konuda mümkün olduğunca öğrencilere yaşam boyu yapmayı arzuladıkları aktiviteler ve spor faaliyetleri tercihlerinin sunulması, 5'inci sınıfa kadar haftada 3 ayrı çalışma, 5'den sonra haftada 4 ayrı çalışmayı hedefleyen programın yürürlüğe konması acil yapılması gereken işlerin başında gelmektedir. Milli Eğitimdeki ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Yurtlarındaki öğrenciler Türk Sporunun tek alt yapı kaynağıdır. Türkiye Güreş Federasyonu güreş sporunun yatılı bölge okullarında yaygınlaştırılması için projeler geliştirmesine rağmen zamanın yöneticileri tarafından üst yöneticilerden beklenen ilgiyi bulamamıştır⁸⁵.

2.8.11. Finlandiya'da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

Sporun genel yönetimi ve denetiminden Eğitim Bakanlığı sorumludur. Beden eğitimi ve spor işleri Eğitim Bakanlığına bağlı gençlik ve spor bölümü

tarafından yönetilir. Milli Spor Konseyi eğitim bakanlığına sporla ilgili konularda tavsiyelerde bulunan bir kurumdur. Bu konseyin 3 bölümü vardır; (1) spor bilimleri bölümü, (2) spor politikaları bölümü ve (3) Özel konular bölümü. Bölgesel seviyede sporun yaygınlaşmasından 452 belediye sorumludur.

Finlandiya Spor Federasyonu sportif hedeflerin gerçekleşmesine hizmet etmek ve bu hedefleri daha ileriye taşımak için 1993 yılının kasım ayında Finlandiya Spor Örgütleri tarafından kurulmuştur. Bu Federasyona 114 örgüt üyedir. Örneğin; değişik spor dallarının federasyonları, İşçi Sporları federasyonu, Finlandiya'nın İsveç Merkezi Spor Federasyonu ve Finlandiya Milli Olimpiyat Komitesi. Yerel spor kulüpleri yarışma ve tüm seviyelerde sportif aktivitelerin organizasyonundan sorumludur⁸⁶.

2.8.12. İrlanda'da Spor Teşkilatlanması ve Okul Sporları

İrlanda Cumhurbaşkanı İrlanda Spor Konseyi Yasasını 18 Mayıs 1999 imzalamış ve Konsey 1 Temmuz 1999'da özerk bir kurum olarak çalışmaya başlamıştır. Yasayla kurulan İrlanda Spor Konseyi; Turizm, Spor ve Rekreasyon Bakanlığının himayesi altında çalışmaktadır. Turizm, Spor ve Rekreasyon Bakanı Dr. James McDavid T.D. vasıtasıyla rapor vermektedir. Konseyin 30 Haziran'daki resmi toplantısında turizm, spor ve rekreasyon bakanı Dr. James McDavid T.D. Konseyin rolünü şu şekilde özetlemiştir;

-Değişik spor organizasyonları ve bunlar aracılığıyla İrlanda'daki nesillerin can damarı olan binlerce gönüllüyle birlikte İrlanda Sporunun gelecekteki gelişimini planlama ve destekleme,

-İrlanda Spor Konseyinin yetkileri 1999 İrlanda Spor Konseyi yasasından kaynaklanmaktadır. Bu da Konseye 6 anahtar görev vermektedir;

1. Yarışma sporlarının tanıtımı, gelişimi ve koordinasyonunu desteklemek,

2. Rekreasyonel sporlara olan katılımı arttırmak için strateji geliştirmek, tüm ülkede rekreasyonel sporların tanıtımını yapan ve bu alanda fırsatlar sunan ilgili örgütlerle işbirliğini koordine etmek,

3. Rekreasyonel ve yarışma sporlarını her ikisinde iyi yönetim standartlarını ve "fair play'i" sağlamak,

4.Sporla dopinge mücadele etmek,

5.Rekreasyonel ve yarışma sporlarıyla ilgili araştırmaları başlatmak ve geliştirmek,

6.Rekreasyonel ve yarışma sporlarıyla ilgili araştırma ve bilginin yaygınlaştırılmasını sağlamak.

İrlanda Spor Konseyi (ISC) 3 yıllık stratejik planını belirlemiştir. Bu strateji İrlanda Spor Konseyinin gelecekteki spor vizyonu belirlemiştir ve bunun başarılması için ISC'nin yapmayı düşündüğü işler ortaya konulmuştur. Ortak çıkarlar doğrultusunda diğer temsilcilerle beraber çok geniş bir birlikteliği etkili kılmak için fırsatlar sunmak ve konseyin gelişimini değerlendirmede kullanılacak kilometre taşlarını belirler.

İrlanda Spor Konseyi öncelikle turizm, spor ve rekreasyon bölümü tarafından finanse edilir. Spor programlarının sorumluluğu İrlanda Spor Konseyinde olduğu halde bu bölüm sadece bütçeyi kontrol eden merkezdir.

-İrlanda Spor Konseyi İrlanda'da ilk ulusal anti-doping kontrolünü başlatmıştır.

-İrlanda Spor Konseyi anti-doping politikasıyla ilgili bütün bilgiler İrlanda Milli Yönetim organlarının website'lerinde verilmiştir.

İrlanda'nın sporla ilgili 72 milli yönetim kurumu vardır. Bunların % 25'i İrlanda Olimpiyat Komitesi tarafından kabul edilmiştir.

Milli Antrenör Eğitim ve Antrenman Merkezi (NCTC, The National Coaching and Training Centre) Limerick Üniversitesinde İrlanda Spor Konseyinin desteğiyle kurulmuştur.

Bu merkez antrenör ve sporcularla birlikte antrenörlüğün ve performans standartlarının geliştirilmesi için yoğun olarak çaba gösterir. Bu hedeflerin başarılması için yoğun çalışmalar yapılır ve ülke çapındaki tüm spor kuruluşlarıyla işbirliğine gidilir.

Sporcular için, iyi antrenörlük ve yüksek seviyede spor bilimi ve diğer destekleyici servisler yüksek kalitede bir spor sisteminin hayati parçalarıdır. Bu merkez ayrıca milli antrenör yetiştirme programını da yürütmektedir.

Eğitim Bakanlığı genel spor politikalarına ilaveten okullardaki beden eğitiminin de sorumludur⁸⁷.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma betimsel bir yöntem içermektedir.

İlgili literatür taranarak tarihi süreç içerisinde okul sporlarının gelişimi incelenmiş, bazı sayısal verilerle desteklenmiştir.

Araştırma için ayrıca bir anket geliştirilerek beden eğitimi öğretmenlerine uygulanmıştır. Bu anket ile elde edilen verilerle araştırmanın problemine çözüm aranmıştır.

Araştırmanın evrenini M.E.B bağlı okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemi ise Ankara'da 2002-2003 eğitim öğretim döneminde görev yapan 546 beden eğitimi öğretmeni arasından tesadüfi yöntemle seçilmiş 347 beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur⁵³.

Araştırma verileri ise şu şekilde elde edilmiştir.

Araştırma problemine ilişkin mevcut bilgiler, ilgili literatürün taranmasıyla verilmiş, araştırma ile ilgili teorik bir çerçeve oluşturulmuştur.

Araştırmanın amacına ulaşmak için geliştirilen anket beden eğitimi öğretmenlerine uygulanmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket alanın uzmanlarının da görüş ve önerileri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Anket 25 kişilik bir beden eğitimi öğretmeni grubuna uygulanmış, doldurulan anketlere göre sorulardaki eksiklikler giderilerek yeniden düzenlenmiştir.

500 anket araştırmacı tarafından elden dağıtılmıştır. Geriye dönen 362 anket tekrar kontrol edilerek hatalı doldurulan 15 anket değerlendirme dışı bırakılarak, 347 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Toplanan anketlerde verilerin işlenmesi bilgisayar vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir. Anketlerdeki verilerin çözümlenmesinde istatistikçilerin de görüşleri alınarak, frekans ve yüzde dağılımları bulunmuş, ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesinde ki-kare, t-testi ve anova testleri kullanılmış, 5'li Likert ölçeğine göre derecelendirilmiştir

5'li Likert dereceleme ölçeğindeki yorumlarda aralıklar, $4/5=0.80$ formülüyle belirlenmiştir. Buna göre ;

1.00 – 1.80 (Hiç Katılmıyorum),
1.81 – 2.60 (Katılmıyorum)
2.61 – 3.40 (Kararsızım)
3.41 – 4.20 (Katılıyorum)
4.21 – 5.00 (Tamamen Katılıyorum) şeklinde puanlama yapılmıştır.

Anketteki verilerin değerlendirilmesinde SPSS 10.0 istatistik programı kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 18. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri

Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
Cinsiyet	kadın	138	39.8
	erkek	209	60.2
	Toplam	347	100
Yaş	21-25	42	12.1
	26-30	65	18.7
	31-36	76	21.9
	37-41	64	18.4
	42 ve üstü	100	28.8
	Toplam	347	100
Meslekteki Hizmet Süresi	1-5 yıl	95	27.4
	6-10 yıl	70	20.2
	11-15 yıl	60	17.3
	16-20 yıl	52	15.0
	21 ve üstü	70	20.2
	Toplam	347	100
Lisansüstü Eğitim Durumu	Yüksek Lisans	35	10.1
	Doktora	2	.6
	Toplam	37	10.7
Yetiştigi Çevre	büyükşehir	200	57.6
	il	98	28.2
	ilçe	43	12.4
	kasaba-köy	6	1.7
	Toplam	347	100
Görev Yapılan Okulun Kademesi	ilköğretim	136	39.2
	orta öğretim	211	60.8
	Toplam	347	100

Tablo 18'e bakıldığında, beden eğitimi öğretmenlerinin %60.2'sinin erkek, %28.8'inin 42 yaş ve üstü yaş grubunda, %27.4'ünün hizmet sürelerinin 1-5 yıl olduğu, %10.1'inin yüksek lisans %0.6'sının doktora yaptığı, %57.6'sının büyükşehir de yetiştiği, %60.8'inin ortaöğretimde %39.2'sinin ilköğretimde görev yaptıkları görülmektedir.

Tablo 19. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mevcut Durumlarına İlişkin Bazı Değişkenler

Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
İdari Görev	evet	58	16.7
	hayır	289	83.3
	Toplam	347	100
Hizmet İçi Eğitim Alma	evet	228	65.7
	hayır	119	34.3
	Toplam	347	100
Milli Sporcu Olma	evet	36	10.4
	hayır	311	89.6
	Toplam	347	100
Aktif Olarak Halen Spor Yapma	evet	132	38.0
	hayır	215	62.0
	Toplam	347	100
Okul Dışında ki Spor Tesislerinden Faydalanma	evet	165	47.6
	hayır	182	52.4
	Toplam	347	100
Okul Takımı Çalıştırma Durumu	evet	245	70.6
	hayır	102	29.4
	Toplam	347	100
Öğrencileri Spor Branşlarına Yönlendirme	evet	329	94.8
	hayır	18	5.2
	Toplam	347	100

Tablo 19'daki verilere göre, beden eğitimi öğretmenlerinin, %16.7'sinin idari bir görev aldığı, %65.7'sinin hizmet içi eğitim aldığı, %10.4'ünün Milli sporcu olduğu, %38.0'ının halen aktif spor yaptığı, %47.6'sının kendi okulu dışındaki spor tesislerinden öğrencileri için faydalandığı, %70.6'sının okulda takım veya takımlar çalıştırdığı, %94.8'inin beden eğitimi derslerinde öğrencilerini bir spor branşına yönlendirdiği tespit edilmiştir.

Tablo 20. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mevcut Durumlarına İlişkin Bazı Değişkenler

Değişkenler	Alt Kategoriler	f	%
Spor Kulüplerinde Lisanslı Sporcunuz Var mı	evet	265	76.4
	hayır	82	23.6
	Toplam	347	100
Spor Kulüpleri İle Öğrencileriniz İçin Koordinasyon Sağlıyor musunuz	evet	227	65.4
	hayır	120	34.6
	Toplam	347	100
Gençlik Spor İl ve İlçe Müdürlükleri ile Öğrencileriniz İçin Koordinasyon Sağlıyor musunuz	evet	219	63.1
	hayır	128	36.9
	Toplam	347	100
Spor Kulüplerinde Lisanslı Spor Yapararak Başarı Elde Eden Sporcunuz Var mı	evet	134	38.6
	hayır	213	61.4
	Toplam	347	100
Milli sporcunuz Varmı	evet	78	22.5
	hayır	269	77.5
	Toplam	347	100

Tablo 20 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin %76.4'ünün spor kulüplerinde lisanslı sporcusu olduğu, %65.4'ünün öğrencileri için spor kulüpleri ile koordinasyon sağladığı, %63.1'inin öğrencileri için gençlik spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağladığı, %38.6'sının öğrencilerinin spor kulüplerinde lisanslı spor yaparak başarı elde ettiği, %22.5'inin Milli sporcusunun olduğu görülmektedir.

Tablo 21. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Spor Uzmanlık Alanlarına Göre Dağılımları

Branşlar	f	%
Futbol	77	22.2
Voleybol	82	23.6
Basketbol	64	18.4
Hentbol	58	16.7
Atletizm	44	12.7
Jimnastik	42	12.1
Yüzme	26	7.5
Kayak	6	1.7
Güreş	16	4.6
Masa Tenisi	30	8.6
Tenis	6	1.7
Badminton	14	4.0
Judo	8	2.3
Boks	-	-
Eskrim	-	-
Karate	2	.6
Taekwondo	20	5.8
Halk Oyunları	16	4.6
Diğer	-	-

N : 347

Beden eğitimi öğretmenlerinin spor uzmanlık alanlarına göre dağılımlarına bakıldığında, %23.6'sının voleybol, %22.2'sinin futbol, %18.4'ünün basketbol, %16.7'sinin hentbol branşlarında uzmanlaştıkları görülmektedir.

Tablo 22. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İşleme Yöntemlerine İlişkin Dağılımları

Yöntem	f	%
uygulamalı	100	28.8
uygulamalı ve teorik	247	71.2
Toplam	347	100

Tablo 22'deki verilere göre, beden eğitimi öğretmenlerinin ders işleme yöntemlerine ilişkin olarak %71.2'sinin dersleri uygulamalı ve teorik, %28.8'inin ise dersleri sadece uygulamalı yaptıkları görülmektedir.

Tablo 23. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okul Dışında Kulüp veya Organizasyonda Ne Tür Görev Aldığına İlişkin Dağılım

Görev Türü	f	%
görev almıyorum	191	55.0
antrenör	106	30.5
sporcu	24	6.9
hakem	28	8.1
masör	2	0.6
spor yöneticisi	16	4.6
Diğer	-	-

N : 347

Tablo 23 incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %55'inin (191) okul dışında hiç bir görev almadığı, %30.5'inin (106) antrenör olarak görev aldığı, %6.9'unun (24) sporcu olarak görev aldığı, %8.1'inin hakem olarak görev aldığı, %0.6'sının (2) masör olarak görev aldığı, %4.6'sının (16) spor yöneticisi olarak görev aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 24. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptığı Okuldaki Mevcut Spor Tesislerine İlişkin Dağılım

Spor Tesisleri	f	%
futbol sahası	59	34.1
spor salonu	118	68.2
açık basketbol sahası	108	62.4
açık voleybol sahası	70	40.5
atletizm sahası	1	0.6
hiç yok	9	5.2
diğer	-	-

N : 347

Tablo 24'e göre, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda %68.2'sinin (118) spor salonu, %62.4'ünün (108) açık basketbol sahası, %40.5'inin (70) açık voleybol sahası, %34.1'inin (59) futbol sahası, %5.2'sinin (9) hiç spor tesisinin olmadığı, %0.6'sının ise (1) atletizm sahası olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 25. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Çalıştırdıkları Okul Takımlarının Branşlarına Göre Dağılımı

Branşlar	f	%
Futbol	97	28.0
Voleybol	97	28.0
Basketbol	85	24.5
Hentbol	38	11.0
Atletizm	36	10.4
Jimnastik	14	4.0
Yüzme	14	4.0
Kayak	2	.6
Güreş	8	2.3
Masa Tenisi	22	6.3
Tenis	2	.6
Badminton	8	2.3
Judo	2	.6
Boks	2	.6
Eskrim	-	-
Karate	2	.6
Taekwondo	12	3.5
Halk Oyunları	16	4.6
Diğer	-	-

N : 347

Tablo 25'e göre, beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştırdıkları okul takımlarının branşlarına göre dağılımına bakıldığında %28 (97) futbol, %28 (97) voleybol, %24.5 (85) basketbol, %11 (38) hentbol, %10.4 (36) atletizm branşlarında yoğunlaştıkları görülmektedir.

Tablo 26. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Haftalık Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Kaç Saat Olmasına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Ders Saatleri	f	%
2 saat	72	20.7
3 saat	63	18.2
4 saat	172	49.6
5+ saat	40	11.5
Toplam	347	100

Tablo 26'ya göre, beden eğitimi öğretmenlerinin haftalık beden eğitimi ders saatlerinin kaç saat olmasına ilişkin dağılıma bakıldığında %49.6'sının 4 saat, %18.2'sinin 3 saat, %20.7'sinin 2 saat, %11.5'inin ise 5 saat ve üzeri olması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 27. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullar Arası Yapılan Spor Organizasyonlarında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Karşılaşılan Sorunlar	f	%
malzeme sorunu	160	46.1
idari sorunlar	130	37.5
öğrencilerin ilgisizliği	62	17.9
tesis sorunu	157	45.2
maddi sıkıntılar	211	60.8
organizasyonlarda hakem eksikliği	54	15.6
velilerden kaynaklanan sorunlar	128	36.9
diğer	10	2.9

N : 347

Tablo 27 incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin okullar arası yapılan spor organizasyonlarında karşılaşılan sorunlar, %60.8'lik bir oranla maddi sıkıntılar, %46.1'lik oranla malzeme sorunu, %45.2'lik oranla tesis sorunu, %37.5'lik oranla idari sorunlar, %36.9'luk bir oranla velilerden kaynaklanan sorunlar, %17.9'luk bir oranla öğrencilerin ilgisizliği, %15.6'lık oranla organizasyonlarda hakem eksikliği olduğu yönünde görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

Tablo 28. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders Dışı Sportif Etkinliklere Haftada Kaç Saat Ayırdıklarına İlişkin Dağılım

Haftalık Saat	f	%
2-4 saat	116	33.4
5-7 saat	97	28.0
8-10 saat	82	23.6
11+	38	11.0
hiç zaman ayırmıyorum	14	4.0
Toplam	347	100

Beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı sportif etkinliklere haftada kaç saat ayırdıklarına ilişkin dağılıma bakıldığında %33.4'ünün 2-4 saat, %28.0'inin 5-7 saat, %23.6'sının 8-10 saat, %11.0'inin 11 saat ve üzeri, %4.02'ünün ise hiç zaman ayırmadıkları görülmektedir.

Tablo 29. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullarda Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara ve Sorunlara İlişkin Görüşlerinin Frekans, Yüzde, Ortalama Değerleri

Maddeler	Cevap Seçenekleri										$\bar{X}$
	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Okulunuzdaki spor. araç. gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	66	19.0	158	45.5	20	5.8	73	21.0	30	8.6	2.55
Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	72	20.7	183	52.7	26	7.5	58	16.7	8	2.3	2.27
Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz	2	0.6	22	6.3	14	4.0	152	43.8	157	45.2	4.27
Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz	2	0.6	4	1.2	8	2.3	154	44.4	179	51.6	4.45
Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	2	0.6	2	0.6	-	-	166	47.8	177	51.0	4.48
Okullar arası yapılan spor organizasyonları ülke sporuna katkı sağlar. görüşüne katılıyor musunuz	4	1.2	6	1.7	4	1.2	172	49.6	161	46.4	4.38
Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz	6	1.7	6	1.7	8	2.3	178	51.3	149	42.9	4.32

“Okulunuzdaki spor araç gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %45.5’i “katılmıyorum” yönünde görüş belirtirken, %21.0’ı “katılıyorum” seçeneğini, %19.0’ı “hiç katılmıyorum” seçeneğini, %8.6’sı “tamamen katılıyorum” seçeneğini, %5.8’i ise

“kararsızım” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=2.55$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Katılmıyorum” düzeyinde olmuştur.

“Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %52.7’si “katılmıyorum” yönünde görüş bildirirken, %20.7’si “hiç katılmıyorum” seçeneğini, %16.7’si “katılıyorum” seçeneğini, %7.5’i “kararsızım” seçeneğini, %2.3’ünün ise “tamamen katılıyorum” seçeneğini tercih ettikleri görülmüştür. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=2.27$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Katılmıyorum” düzeyinde olmuştur.

“Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %45.2’si “tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %43.8’i “katılıyorum” seçeneğini, %6.3’ü “katılmıyorum” seçeneğini, %4.0’ı “kararsızım” seçeneğini, %0.6’sı ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.27$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

“Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %51.6’sı “tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %44.4’ü “katılıyorum” seçeneğini, %2.3’ü “kararsızım” seçeneğini, %1.2’si “katılmıyorum” seçeneğini, %0.6’sı ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.45$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin

beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

“Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %51.6’sı “tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %47.8’i “katılıyorum” seçeneğini, %0.6’sı “katılmıyorum” seçeneğini, %0.6’sı ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.48$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

“Okullar arası yapılan spor organizasyonları ülke sporuna katkı sağlar, görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %49.6’sı “katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %46.4’ü “tamamen katılıyorum” seçeneğini, %1.7’si “katılmıyorum” seçeneğini, %1.2’si “karasızım” seçeneğini, %1.2’sinin ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini tercih ettikleri görülmüştür. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.38$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

“Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %51.3’ü “katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %42.9’u “tamamen katılıyorum” seçeneğini, %2.3’ü “karasızım” seçeneğini, %1.7’si “katılmıyorum” seçeneğini, %1.7’sinin ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini tercih ettikleri görülmüştür. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.32$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

Tablo 30. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullarda Karşılaştıkları Soruna İlişkin Görüşlerinin Frekans, Yüzde, Ortalama Değerleri

Maddeler	Cevap Seçenekleri										$\bar{X}$
	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur. görüşüne katılıyor musunuz	10	2.9	28	8.1	24	6.9	147	42.4	138	39.8	4.08

“Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler **derslerinde başarısız olur** görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine verilen cevapların dağılımı incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %82.2 si “katılmıyorum”(x=4.08) yönünde görüş belirtmişlerdir. Okul dışı sportif etkinliklerden dolayı öğrencilerin derslerinde başarısız olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı ise sadece %11 olmuştur. Bu bulgu beden eğitimi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrencilerin derslerindeki başarılarını olumsuz etkilemediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 31. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Milli Sporcu Olma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Milli Sporcu Olup Olmama		Cinsiyet		Toplam
		kadın	erkek	
evet	N	13	23	36
	%	36.1	63.9	100
hayır	N	125	186	311
	%	40.2	59.8	100
Toplam	N	138	209	347
	%	39.8	60.2	100

$$X^2 = .224$$

$$sd = 1$$

$$p = .636$$

Tablodaki verilere göre, cinsiyetlerine göre Milli sporcu olan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, Milli sporcu olanlarda %36.1'i kadın, %63.9'u erkek, bu oranın Milli sporcu olmayanlarda %40.2'si kadın, %59.8'inin erkek olduğu görülmektedir. Cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin Milli sporcu olup olmama durumlarında görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(1)} = .224$; $p > .05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri ile Milli sporcu olup olmama durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 32. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Aktif Sporcu Olma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Aktif Spor Yapma		Cinsiyet		Toplam
		kadın	erkek	
evet	N	64	68	132
	%	48.5	51.5	100
hayır	N	74	141	215
	%	34.4	65.6	100
Toplam	N	138	209	347
	%	39.8	60.2	100

$$X^2 = 6.756$$

$$sd = 1$$

$$p = .009$$

Tablo 32'ye bakıldığında, beden eğitimi öğretmenlerinden cinsiyetlerine göre aktif spor yapma oranı, kadınlarda %48.5 iken, bu oranın erkeklerde %51.5'e

yükseldiği, aktif spor yapmayanlarda kadınlar %34.4 iken erkeklerde %65.6 olarak tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri ile aktif sporcu olma durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur [$X^2_{(1)} = 6.756$; $p < .05$]. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin aktif spor yapma durumları cinsiyetlerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir.

Tablo 33. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Okul Takımı Çalıştırma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Okul Takımı Çalıştırma		Cinsiyet		Toplam
		kadın	erkek	
evet	N	86	159	245
	%	35.1	64.9	100
hayır	N	52	50	102
	%	51.0	49.0	100
Toplam	N	138	209	347
	%	39.8	60.2	100

$$X^2 = 7.580 \quad sd = 1 \quad p = .006$$

Tablo 33'e göre, beden eğitimi öğretmenlerinden cinsiyetlerine göre okul takımı çalıştırma oranı, kadınlarda %35.1 iken, bu oranın erkeklerde %64.9'a yükseldiği, okul takımı çalıştırmayanlarda kadınlar %51.0 iken erkeklerde %49.0 olarak tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri ile okul takımı çalıştırma durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur [$X^2_{(1)} = 7.580$; $p < .05$]. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin okul takımı çalıştırma durumları cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

Tablo 34. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Öğrencilerini Çeşitli Spor Branşına Yönlendirmelerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Spor Branşlarına Yönlendirme		Cinsiyet		Toplam
		kadın	erkek	
evet	N	130	199	329
	%	39.5	60.5	100
hayır	N	8	10	18
	%	44.4	55.6	100
Toplam	N	138	209	347
	%	39.8	60.2	100

$$X^2=.173$$

$$sd= 1$$

$$p= .677$$

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, cinsiyetlerine göre, öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendiren beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, %39.5'i kadın, %60.5'i erkek, bu oranın öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendirmeyen beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre oranı, %44.4'ü kadın, %55.6'sının erkek olduğu görülmektedir. Cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendirme durumlarında görülen bu sayısal farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır [$X^2_{(1)}=.065; p>.05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri ile öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendirme durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 35. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Haftada Kaç Saat Olmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Beden Eğitimi Ders Saatleri Haftada Kaç Saat Olmalı		Cinsiyet		Toplam
		kadın	erkek	
2 saat	N	26	46	72
	%	36.1	63.9	100
3 saat	N	27	36	63
	%	42.9	57.1	100
4 saat	N	75	97	172
	%	43.6	56.4	100
5+ saat	N	10	30	40
	%	25.0	75.0	100
Toplam	N	138	209	347
	%	39.8	60.2	100

$$X^2=5.352$$

$$sd= 3$$

$$p= .148$$

Tablodaki verilere göre, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre, beden eğitimi ders saatlerinin haftada 2 saat olması yönünde görüş bildiren kadınlarda %36.1, erkeklerde %63.9 iken, 3 saat olması yönünde görüş bildiren kadınlarda %42.9, erkeklerde %57.1, 4 saat olması yönünde görüş bildiren kadınlarda %43.6, erkeklerde %56.4, 5 saat ve üzeri olması yönünde görüş bildiren kadınlarda ise %25.0, erkeklerde %75.0'lık bir oranda görüş bildirdikleri

tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri ile beden eğitimi ders saatlerinin haftada kaç saat olmasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır [$X^2_{(3)} = 5.352$; $p > .05$]. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ders saatlerinin haftada kaç saat olmasına ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine bağlı olmaksızın benzer bulunmuştur.

Tablo 36. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Öğrencileri İçin Spor Kulüpleriyle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Spor Kulüpleri İle Koordinasyon Sağlama		Cinsiyet		Toplam
		kadın	erkek	
evet	N	80	147	227
	%	35.2	64.8	100
hayır	N	58	62	120
	%	48.3	51.7	100
Toplam	N	138	209	347
	%	39.8	60.2	100

$$X^2=5.616$$

$$sd= 1$$

$$p= .018$$

Tablo 36'ya göre, spor kulüpleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, kadınlarda %35.2 iken, bu oranın erkeklerde %64.8 olduğu, spor kulüpleri ile koordinasyon sağlamayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı kadınlarda %48.3 iken erkeklerde %51.7 olarak görülmektedir. Cinsiyet durumlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin spor kulüpleri ile koordinasyon sağlamada görülen bu sayısal farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [$X^2_{(1)} = 5.616$; $p < .05$].

Tablo 37. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre, Öğrencileri İçin Gençlik ve Spor İl veya İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon Sağlama		Cinsiyet		Toplam
		kadın	erkek	
evet	N	82	137	219
	%	37.4	62.6	100
hayır	N	56	72	128
	%	43.8	56.3	100
Toplam	N	138	209	347
	%	39.8	60.2	100

$$X^2=1.342$$

$$sd= 1$$

$$p= .247$$

Tablo incelendiğinde, gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, kadınlarda %37.4 iken, bu oranın erkeklerde %62.6 olduğu, gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlamayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı kadınlarda %43.8 iken erkeklerde %56.3 olarak görülmektedir. Cinsiyet durumlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlamada görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(1)}= 1.342$; $p>.05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyeti ile gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlama durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 38. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Cinsiyetlerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		İdari Görev		Toplam
		evet	hayır	
kadın	N	18	120	138
	%	13.0	87.0	100
erkek	N	40	169	209
	%	19.1	80.9	100
Toplam	N	58	289	347
	%	16.7	83.3	100

$$X^2= 2.218 \quad sd= 1 \quad p= .136$$

Tablo 38'e bakıldığında, idari görev alma durumlarına ilişkin oran, kadınlarda %13.0 iken erkeklerde %19.1, idari görev almayanların oranı kadınlarda %87.0 iken bu oranın erkeklerde %80.9 olduğu görülmektedir. İdari görev alma durumlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri arasında görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(1)}=2.218$; $p>.05$]. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin idari görev alma durumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 39. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Yaşlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		İdari Görev		Toplam
		evet	hayır	
21-25	N	-	42	42
	%	-	100.0	100
26-30	N	6	59	65
	%	9.2	90.8	100
31-36	N	14	62	76
	%	18.4	81.6	100
37-41	N	14	50	64
	%	21.9	78.1	100
42+	N	24	76	100
	%	24.0	76.0	100
Toplam	N	58	289	347
	%	16.7	83.3	100

$$X^2= 16.240 \quad sd= 4 \quad p= .003$$

Tablodaki verilere göre, idari görev alma oranları, 26-30 yaş grubunda %9.2, 31-36 yaş grubunda %18.4, 37-41 yaş grubunda %21.9, 42 yaş ve üstü grubunda %24.0 olduğu görülmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin idari görev alma durumları ile yaş grupları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur [$X^2_{(4)}=16.240$; $p<.05$]. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin idari görev alma durumları yaşlarına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir.

Tablo 40. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Lisans Üstü Eğitim Durumlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Lisansüstü Eğitim		İdari Görev		Toplam
		evet	hayır	
evet	N	8	29	37
	%	21.6	78.4	100
hayır	N	50	260	310
	%	16.1	83.9	100
Toplam	N	58	289	347
	%	16.7	83.3	100

$X^2 = .716$ $sd = 1$ $p = .397$

Tablo 40'a bakıldığında, idari görev alanların oranı, lisansüstü eğitim yapanlarda %21.6, lisansüstü eğitim yapmayanlarda ise %16.1, idari görev almayanların oranının lisansüstü eğitim yapanlarda %78.4, lisansüstü eğitim yapmayanlarda ise %83.9 olarak görülmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin idari görev alma durumları ile lisansüstü eğitim yapmaları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır [$X^2_{(4)} = 16.240$; $p > .05$]. Başka bir anlatımla idari görev alanlar ile lisansüstü eğitim yapanlar arasındaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 41. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Haftada Kaç Saat Olmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Ders Saatleri		İdari Görev		Toplam
		evet	hayır	
2 saat	N	14	58	72
	%	19.4	80.6	100
3 saat	N	18	45	63
	%	28.6	71.4	100
4 saat	N	22	150	172
	%	12.8	87.2	100
5+ saat	N	4	36	40
	%	10.0	90.0	100
Toplam	N	58	289	347
	%	16.7	83.3	100

$X^2 = 9.946$ $sd = 3$ $p = .019$

Tablo 41 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinden idari görev alma durumlarına ilişkin oran, beden eğitimi ders saatlerinin haftada 2 saat olması yönünde görüş bildirenler %19.4, 3 saat olması yönünde görüş bildirenler %28.6, 4 saat olması yönünde görüş bildirenler %12.8, 5 saat ve üzeri olması yönünde görüş bildirenlerin ise %10.0'lık bir oranda olduğu tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin idari görev alma durumları ile beden eğitimi ders saatlerinin haftada kaç saat olması gerekir ifadesine verilen cevaplar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur [$X^2_{(3)} = 8.946$; $p < .05$]. Diğer bir ifade ile öğretmenlerin beden eğitimi ders saatlerinin haftalık kaç saat olması gerekir ifadesine ilişkin görüşleri idari görev almayanların lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 42. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Ders Dışı Sportif Etkinliklere Haftada Kaç Saat Ayırdıklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Ders dışı sportif etkinliklere zaman ayırma		İdari Görev		Toplam
		evet	hayır	
2-4 saat	N	26	90	116
	%	22.4	77.6	100
5-7 saat	N	16	81	97
	%	16.5	83.5	100
8-10 saat	N	10	72	82
	%	12.2	87.8	100
11+ saat	N	2	36	38
	%	5.3	94.7	100
hiç zaman ayırmıyorum	N	4	10	14
	%	28.6	71.4	100
Toplam	N	58	289	347
	%	16.7	83.3	100

$$X^2 = 8.907$$

$$sd = 4$$

$$p = .063$$

Tablo 42'ye bakıldığında, idari görev alan beden eğitimi öğretmenlerin ders dışı sportif etkinliklere haftada kaç saat ayırdıklarına bakıldığında, %22.4'ü 2-4 saat, %16.5'i 5-7 saat, %12.2'si 8-10 saat, %5.3'ünün ise 11 saat ve üzeri

zaman ayırdıkları tespit edilmiştir. Hiç zaman ayırmıyorum diyenlerin ise %28.6'lık bir oranda olduğu görülmüştür. İdari görev alma durumlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı sportif etkinliklere haftada kaç saat ayırdıklarına bakıldığında görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)} = 8.907$; $p > .05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin İdari görev alma durumları ile ders dışı sportif etkinliklere haftalık ayırdıkları zaman arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 43. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Öğrencileri İçin Spor Kulüpleriyle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Spor Kulüpleri İle Koordinasyon Sağlama		İdari Görev		Toplam
		evet	hayır	
evet	N	34	193	227
	%	15.0	85.0	100
hayır	N	24	96	120
	%	20.0	80.0	100
Toplam	N	58	289	347
	%	16.7	83.3	100

$$X^2 = 1.422$$

$$sd = 1$$

$$p = .233$$

Tablo incelendiğinde, öğrencileri için spor kulüpleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, idari görev alanlarda %15.0 iken, bu oranın idari görev almayanlarda %85.0 olduğu görülmektedir. İdari görev alma durumlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin spor kulüpleri ile koordinasyon sağlamada görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(1)} = 1.422$; $p > .05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin İdari görev alma durumları ile spor kulüpleri ile koordinasyon sağlama durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 44. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İdari Görev Alma Durumlarına Göre, Öğrencileri İçin Gençlik ve Spor İl veya İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon sağlama		İdari Görev		Toplam
		evet	hayır	
evet	N	30	189	219
	%	13.7	86.3	100
hayır	N	28	100	128
	%	21.9	78.1	100
Toplam	N	58	289	347
	%	16.7	83.3	100

$$X^2= 3.880$$

$$sd= 1$$

$$p= .049$$

Tablo 44'e göre, öğrencileri için gençlik ve spor il veya ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, idari görev alanlarda %13.7 iken, bu oranın idari görev almayanlarda %86.3 olduğu tespit edilmiştir. İdari görev alma durumlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin gençlik ve spor il veya ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlamada görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(1)}=3.880$; $p<.05$]. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin gençlik ve spor il veya ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlama durumlarının idari görev almayan öğretmenlerde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 45. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitim Yapma Durumlarına Göre, Öğrencilerini Çeşitli Spor Branşına Yönlendirmelerine İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Öğrencileri çeşitli spor branşlarına yönlendirme		Lisansüstü Eğitim		Toplam
		evet	hayır	
evet	N	36	293	329
	%	10.9	89.1	100
hayır	N	1	17	18
	%	5.6	94.4	100
Toplam	N	37	310	347
	%	10.7	89.3	100

$$X^2= .520$$

$$sd= 1$$

$$p= .471$$

Tablo 45 incelendiğinde, öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendiren beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, Lisansüstü eğitim yapanlarda %10.9 iken, bu oranın Lisansüstü eğitim yapmayanlarda %89.1'e yükseldiği, öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendirmeyen beden eğitimi öğretmenlerinin oranı Lisansüstü eğitim yapanlarda %5.6 iken Lisansüstü eğitim yapmayanlarda %94.4 olarak görülmektedir. Lisansüstü eğitim durumlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendirilmede görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(1)} = .520$; $p > .05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin Lisansüstü eğitim durumları ile öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendirme durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 46. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitim Yapma Durumlarına Göre, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Haftada Kaç Saat Olmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Beden Eğitimi Dersleri Haftada Kaç Saat Olmalıdır		Lisansüstü Eğitim		Toplam
		evet	hayır	
2 saat	N	2	70	72
	%	2.8	97.2	100
3 saat	N	6	57	63
	%	9.5	90.5	100
4 saat	N	21	151	172
	%	12.2	87.8	100
5+ saat	N	8	32	40
	%	20.0	80.0	100
Toplam	N	37	310	347
	%	10.7	89.3	100

$$X^2 = 8.878$$

$$sd = 3$$

$$p = .031$$

Tablo 46'ya göre, beden eğitimi öğretmenlerinden Lisansüstü eğitim yapanların oranı, beden eğitimi ders saatlerinin haftada 2 saat olması yönünde görüş bildirenler %2.8, 3 saat olması yönünde görüş bildirenler %9.5, 4 saat

olması yönünde görüş bildirenler %12.2, 5 saat ve üzeri olması yönünde görüş bildirenlerin ise %20.0'lık bir oranda olduğu tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin Lisansüstü eğitim yapma durumları ile beden eğitimi ders saatlerinin haftada kaç saat olması gerekir ifadesine verilen cevaplar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur [$X^2_{(3)} = 8.878$; $p < .05$]. Başka bir anlatımla beden eğitimi ders saatlerinin haftada kaç saat olması gerekir ifadesine verilen cevaplar lisansüstü eğitim durumlarına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir.

Tablo 47. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitim Yapma Durumlarına Göre, Ders Dışı Sportif Etkinliklere Haftada Kaç Saat Ayırdıklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Ders dışı sportif etkinliklere haftada kaç saat ayırıyorsunuz		Lisansüstü Eğitim		Toplam
		evet	hayır	
2-4 saat	N	6	110	116
	%	5.2	94.	100
5-7 saat	N	12	85	97
	%	12.4	87.6	100
8-10 saat	N	14	68	82
	%	17.1	82.9	100
11+	N	4	34	38
	%	10.5	89.5	100
hiç zaman ayırmıyorum	N	1	13	14
	%	7.1	92.9	100
Toplam	N	37	310	347
	%	10.7	89.3	100

$$X^2 = 7.688$$

$$sd = 4$$

$$p = .104$$

Tablo 47'de görüldüğü gibi, Lisansüstü eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerin ders dışı sportif etkinliklere haftada kaç saat ayırdıklarına bakıldığında, %5.2'si 2-4 saat, %12.4'ü 5-7 saat, %17.1'i 8-10 saat, %10.5'inin ise 11 saat ve üzeri zaman ayırdıkları tespit edilmiştir. Hiç zaman ayırmıyorum diyenlerin ise %7.1'lik bir oranda olduğu görülmüştür. Lisansüstü eğitim durumlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı sportif etkinliklere haftalık ayırdıkları zamana bakıldığında görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel

olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)} = 7.688$; $p > .05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin Lisansüstü eğitim durumları ile ders dışı sportif etkinliklere haftalık ayırdıkları süre arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 48. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Aktif Spor Yapma Durumuna İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Aktif Spor Yapma		Toplam
		evet	hayır	
21-25	N	24	18	42
	%	57.1	42.9	100
26-30	N	40	25	65
	%	61.5	38.5	100
31-36	N	34	42	76
	%	44.7	55.3	100
37-41	N	12	52	64
	%	18.8	81.3	100
42+	N	22	78	100
	%	22.0	78.0	100
Toplam	N	132	215	347
	%	38.0	62.0	100

$$X^2 = 44.196$$

$$sd = 4$$

$$p = .000$$

Tablo 48 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinden aktif spor yapanların oranı, 21-25 yaş grubunda %57.1 iken, bu oranın 26-30 yaş grubunda %61.5 e yükseldiği ancak 31-36 yaş grubunda %44.7 ye, 37-41 yaş grubunda %18.8'e ve 42+ yaş grubunda %22'ye düştüğü görülmektedir. İlk iki yaş grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarıyla orantılı olarak daha fazla aktif sporla ilgilendikleri söylenebilir. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile aktif spor yapma durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur [$X^2_{(4)} = 44.196$; $p < .05$]. Başka bir anlatımla yaş grupları arasındaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 49. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Derslerini Daha Çok Hangi Yöntemle Yaptıklarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Ders İşleme Yöntemi		Toplam
		uygulamalı	uygulamalı ve teorik	
21-25	N	6	36	42
	%	14.3	85.7	100
26-30	N	14	51	65
	%	21.5	78.5	100
31-36	N	24	52	76
	%	31.6	68.4	100
37-41	N	20	44	64
	%	31.3	68.8	100
42+	N	36	64	100
	%	36.0	64.0	100
Toplam	N	100	247	347
	%	28.8	71.2	100

$$X^2=8.985$$

$$sd= 4$$

$$p= .061$$

Tablo 49 incelendiğinde, ders işleme yöntemi olarak uygulamalı ve teorik yöntemi tercih eden beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, 21-25 yaş grubunda %85.7 iken, bu oranın 26-30 yaş grubunda %78.5'e, 31-36 yaş grubunda %68.4'e, 37-41 yaş grubunda %68.8'e ve 42 yaş ve üstü grubunda ise %64.0'a düştüğü görülmektedir. Farklı yaş grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin ders işleme yöntemi olarak uygulamalı ve teorik yöntemini tercih etme durumlarında görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür [$X^2_{(4)}=4.777$; $p>.05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile ders işleme yöntemi olarak uygulamalı ve teorik yöntemi tercih etme durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 50. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Okul Takımı Çalıştırma Durumlarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Okul Takımı Çalıştırma		Toplam
		evet	hayır	
21-25	N	30	12	42
	%	71.4	28.6	100
26-30	N	47	18	65
	%	72.3	27.7	100
31-36	N	48	28	76
	%	63.2	36.8	100
37-41	N	42	22	64
	%	65.6	34.4	100
42+	N	78	22	100
	%	78.0	22.0	100
Toplam	N	245	102	347
	%	70.6	29.4	100

$$X^2=5.535$$

$$sd= 4$$

$$p= .237$$

Tablo 50 incelendiğinde, okul takımı çalıştıran beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, 21-25 yaş grubunda %71.4 iken, bu oranın 26-30 yaş grubunda %72.3'e yükseldiği, ancak 31-36 yaş grubunda %63.2'ye, 37-41 yaş grubunda %65.6'ya düştüğü, ve 42 yaş ve üstü grubunda ise %78.0'a yükseldiği görülmektedir. Farklı yaş grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin okul takımı çalıştırma durumlarında görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 5.535$; $p>.05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile okul takımı çalıştırma durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 51. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Beden Eğitimi Ders Saatlerinin Haftada Kaç Saat Olmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Beden Eğitimi Ders Saatleri Haftada Kaç Saat Olmalı				Toplam
		2 saat	3 saat	4 saat	5+ saat	
21-25	N	6	4	26	6	42
	%	14.3	9.5	61.9	14.3	100
26-30	N	10	8	31	16	65
	%	15.4	12.3	47.7	24.6	100
31-36	N	14	17	43	2	76
	%	18.4	22.4	56.6	2.6	100
37-41	N	10	20	28	6	64
	%	15.6	31.3	43.8	9.4	100
42+	N	32	14	44	10	100
	%	32.0	14.0	44.0	10.0	100
Toplam	N	72	63	172	40	347
	%	20.7	18.2	49.6	11.5	100

$$X^2=38.307$$

$$sd= 12$$

$$p= .000$$

Tablodaki verilere göre, beden eğitimi ders saatlerinin haftada 2 saat olması yönünde görüş bildiren beden eğitimi öğretmenlerinin oranı 21-25 yaş grubunda %14.3 iken, 42 yaş ve üstü grubunda %32.0, 3 saat olması yönünde görüş bildirenlerin oranı 21-25 yaş grubunda %9.5, 37-41 yaş grubunda %31.3, 4 saat olması yönünde görüş bildirenlerin oranı 37-41 yaş grubunda %43.8, 21-25 yaş grubunda ise %61.9, 5 saat ve üzeri olması yönünde görüş bildirenlerin oranı 31-36 yaş grubunda %2.6 iken, 26-30 yaş grubunda %24.6'lık bir orana sahip oldukları tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş gruplarına göre beden eğitimi ders saatlerinin haftada kaç saat olması gerekir ifadesine verilen cevaplar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. [$X^2_{(12)}= 38.307$; $p<.05$]. Başka bir anlatımla beden eğitimi ders saatlerinin haftada kaç saat olması gerekir ifadesine verilen cevaplar ile yaş değişkeni arasındaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Tabloda beden eğitimi ders saatlerinin haftada 4 saat olması yönünde görüş bildirenlerin %49.6'lık bir oran ile en yüksek paya sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 52. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Öğrencileri İçin Spor Kulüpleriyle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Spor Kulüpleri İle Koordinasyon Sağlama		Toplam
		evet	hayır	
21-25	N	30	12	42
	%	71.4	28.6	100
26-30	N	39	26	65
	%	60.0	40.0	100
31-36	N	50	26	76
	%	65.8	34.2	100
37-41	N	34	30	64
	%	53.1	46.9	100
42+	N	74	26	100
	%	74.0	26.0	100
Toplam	N	227	120	347
	%	65.4	34.6	100

$$X^2=9.049$$

$$sd= 4$$

$$p= .060$$

Tablo 52 incelendiğinde, spor kulüpleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, 21-25 yaş grubunda %71.4 iken, bu oranın 26-30 yaş grubunda %60.0'a, 31-36 yaş grubunda %65.8'e,, 37-41 yaş grubunda %53.1'e düştüğü, ancak 42 yaş ve üstü grubunda ise %74.0'a yükseldiği görülmektedir. Farklı yaş grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin spor kulüpleri ile koordinasyon sağlama durumlarında görülen bu sayısal farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 4.777$; $p>.05$]. Başka bir anlatımla, Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile spor kulüpleri ile koordinasyon sağlama durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 53. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaşlarına Göre, Öğrencileri İçin Gençlik ve Spor İl veya İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon Sağlamalarına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaş		Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri İle Koordinasyon Sağlama		Toplam
		evet	hayır	
21-25	N	26	16	42
	%	61.9	38.1	100
26-30	N	53	12	65
	%	81.5	18.5	100
31-36	N	44	32	76
	%	57.9	42.1	100
37-41	N	34	30	64
	%	53.1	46.9	100
42+	N	62	38	100
	%	62.0	38.0	100
Toplam	N	219	128	347
	%	63.1	36.9	100

$$X^2=13.190$$

$$sd= 4$$

$$p= .010$$

Tablo 53'e bakıldığında, beden eğitimi öğretmenlerinin gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlama oranı, 21-25 yaş grubunda %61.9 iken, bu oranın 26-30 yaş grubunda %81.5'e yükseldiği, ancak 31-36 yaş grubunda %57.9'a ve 37-41 yaş grubunda %53.1'e, 42 yaş ve üstü grubunda %62.0' ye düştüğü görülmektedir. 26-30 yaş grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile orantılı olarak gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlamada daha etkin oldukları söylenebilir. Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlama durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur [$X^2_{(4)}= 13.190$; $p<.05$]. Başka bir anlatımla yaş grupları arasındaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 54. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarında Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara İlişkin Görüşlerinin Cinsiyete Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Anket Maddeleri	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p
Okulunuzdaki spor. araç. gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	kadın	138	2.52	1.17	-.319	.750
	erkek	209	2.56	1.31		
Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	kadın	138	2.32	1.07	.695	.487
	erkek	209	2.24	1.02		
Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz	kadın	138	4.07	.90	-3.525	.000*
	erkek	209	4.40	.79		
Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz	kadın	138	4.43	.60	-.406	.685
	erkek	209	4.46	.69		
Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	kadın	138	4.41	.57	-1.926	.055
	erkek	209	4.53	.60		
Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar. görüşüne katılıyor musunuz	kadın	138	4.28	.64	-2.318	.021*
	erkek	209	4.45	.75		
Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur. görüşüne katılıyor musunuz	kadın	138	4.26	.85	2.691	.007*
	erkek	209	3.96	1.11		
Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz	kadın	138	4.26	.72	-1.177	.240
	erkek	209	4.36	.78		

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okulunuzdaki spor, araç, gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)} = -.319$; $p > 0.05$]. Bu maddede erkek beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.56 olarak gerçekleşirken, kadın beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.52 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri cinsiyetlerine bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-.695$; $p>0.05$]. Bu maddede erkek beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.24 olarak gerçekleşirken, kadın beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.32 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri cinsiyetlerine bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin görüşlerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık vardır [$t_{(345)}=-3.525$; $p< 0.05$]. Bu ifadede erkek beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.40 olarak gerçekleşirken, kadın öğretmenlerin görüşlerinin ortalaması 4.07 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Başka bir anlatımla, sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne erkek beden eğitimi öğretmenlerinin daha olumlu düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-.406$; $p>0.05$]. Bu maddede erkek beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.46 olarak gerçekleşirken, kadın beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.43 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri cinsiyetlerine bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri

cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-1.926$; $p> 0.05$]. Bu maddede erkek beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.53 olarak gerçekleşirken, kadın beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.41 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri cinsiyetlerine bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar, görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin görüşlerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık vardır [$t_{(345)}=-2.318$; $p< 0.05$]. Bu ifadede erkek beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.45 olarak gerçekleşirken, kadın öğretmenlerin görüşlerinin ortalaması 4.28 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Başka bir anlatımla, Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar görüşüne erkek beden eğitimi öğretmenlerinin daha olumlu düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur, görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin görüşlerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık vardır [$t_{(345)}=-2.691$; $p< 0.05$]. Bu ifadede erkek beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 3.96 olarak gerçekleşirken, kadın öğretmenlerin görüşlerinin ortalaması 4.26 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Başka bir anlatımla, Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur görüşüne erkek beden eğitimi öğretmenlerinin daha olumlu düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-1.177$; $p> 0.05$]. Bu maddede erkek beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.26 olarak

gerçekleşirken, kadın beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.36 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri cinsiyetlerine bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Tablo 55. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarında Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara İlişkin Görüşlerinin İdari Görev Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Anket Maddeleri	İdari Görev	N	$\bar{X}$	S	t	p
Okulunuzdaki spor. araç. gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	evet	58	2.59	1.20	.257	.797
	hayır	289	2.54	1.27		
Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	evet	58	2.62	1.20	2.504	.015*
	hayır	289	2.20	1.00		
Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz	evet	58	3.86	1.08	-4.057	.000*
	hayır	289	4.35	.78		
Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz	evet	58	4.41	.86	-.392	.696
	hayır	289	4.46	.61		
Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	evet	58	4.45	.82	-.353	.725
	hayır	289	4.49	.54		
Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar. görüşüne katılıyor musunuz	evet	58	4.38	.81	-.047	.963
	hayır	289	4.38	.69		
Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur. görüşüne katılıyor musunuz	evet	58	4.10	1.10	.185	.853
	hayır	289	4.08	1.01		
Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz	evet	58	4.21	1.04	-.953	.344
	hayır	289	4.34	.69		

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okulunuzdaki spor, araç, gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=.257$; $p>0.05$]. Bu maddede idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin

görüşlerinin ortalaması 2.59 olarak gerçekleşirken, idari görevi olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.54 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermiştir [$t_{(345)}=2.504$; $p<0.05$]. Bu maddede idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.62 olarak gerçekleşirken, idari görevi olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.20 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Başka bir anlatımla “Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne” idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin daha olumlu düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermiştir [$t_{(345)}=-4.057$; $p<0.05$]. Bu maddede idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 3.86 olarak gerçekleşirken, idari görevi olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.35 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Başka bir anlatımla “Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne” idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin daha olumlu düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-.392$; $p>0.05$]. Bu maddede idari görevi olan beden eğitimi

öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.41 olarak gerçekleşirken, idari görevi olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.46 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-.353$; $p>0.05$]. Bu maddede idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.45 olarak gerçekleşirken, idari görevi olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.49 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar, görüşüne katılıyor musunuz ” maddesine ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-.047$; $p>0.05$]. Bu maddede idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.38 olarak gerçekleşirken, idari görevi olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.38 olarak gerçekleşmiştir. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur, görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=.185$; $p>0.05$]. Bu maddede idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.10 olarak gerçekleşirken, idari görevi olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.08 olarak

gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=.953$; $p>0.05$]. Bu maddede idari görevi olan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.21 olarak gerçekleşirken, idari görevi olmayan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.34 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri idari görev alma durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Tablo 56. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarında Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara İlişkin Görüşlerinin Eğitim Durumuna Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Anket Maddeleri	Eğitim Durumu	N	$\bar{X}$	S	t	p
Okulunuzdaki spor. araç. gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	Lisansüstü	37	2.41	1.26	-.729	.466
	Lisans	310	2.56	1.25		
Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	Lisansüstü	37	1.92	.95	-2.183	.030*
	Lisans	310	2.31	1.05		
Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz	Lisansüstü	37	4.24	.89	-.186	.852
	Lisans	310	4.27	.85		
Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz	Lisansüstü	37	4.59	.55	1.391	.165
	Lisans	310	4.44	.67		
Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	Lisansüstü	37	4.59	.50	1.226	.221
	Lisans	310	4.47	.61		
Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar. görüşüne katılıyor musunuz	Lisansüstü	37	4.54	.51	1.429	.154
	Lisans	310	4.36	.73		
Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur. görüşüne katılıyor musunuz	Lisansüstü	37	4.35	.86	1.708	.088
	Lisans	310	4.05	1.04		
Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz	Lisansüstü	37	4.38	.76	.495	.621
	Lisans	310	4.31	.76		

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okulunuzdaki spor, araç, gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz “ maddesine ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)} = -.729$; $p > 0.05$]. Bu maddede Lisansüstü Eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.41 olarak gerçekleşirken, Lisans Eğitimi yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 2.56 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin

görüşlerinde Eğitim Durumlarına göre anlamlı bir farklılık vardır [$t_{(345)}=-2.183$; $p<0.05$]. Bu ifadede Lisansüstü Eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 1.92 olarak gerçekleşirken, Lisans Eğitimi yapan beden eğitimi öğretmenlerin görüşlerinin ortalaması 2.31 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Başka bir anlatımla, Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne Lisans Eğitimi almış beden eğitimi öğretmenlerinin daha olumlu düzeyde katıldıkları söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz “ maddesine ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-.186$; $p>0.05$]. Bu maddede Lisansüstü Eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.24 olarak gerçekleşirken, Lisans Eğitimi yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.27 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz“ maddesine ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=1.391$ $p>0.05$]. Bu maddede Lisansüstü Eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.59 olarak gerçekleşirken, Lisans Eğitimi yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.44 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz“ maddesine ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=1.226$; $p>0.05$]. Bu

maddede Lisansüstü Eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.59 olarak gerçekleşirken, Lisans Eğitimi yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.47 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar, görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=1.429$; $p>0.05$]. Bu maddede Lisansüstü Eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.54 olarak gerçekleşirken, Lisans Eğitimi yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.36 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur, görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=1.708$; $p>0.05$]. Bu maddede Lisansüstü Eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.35 olarak gerçekleşirken, Lisans Eğitimi yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.05 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(345)}=-.495$; $p>0.05$]. Bu maddede Lisansüstü Eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.38 olarak gerçekleşirken, Lisans Eğitimi yapan beden eğitimi

öğretmenlerinin görüşlerinin ortalaması 4.31 olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Başka bir anlatımla beden eğitimi öğretmenlerinin bu ifadeye ilişkin görüşleri Eğitim Durumlarına bakılmaksızın benzer bulunmuştur.

Tablo 57. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okullarında Karşılaştıkları Çeşitli Durumlara İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Anket Maddeleri	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark Tukey
Okulunuzdaki spor. araç. gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	Gruplar arası	15.077	4	3.769	2.437	.057	-
	Gruplar içi	528.889	342	1.546			
	Toplam	543.965	346	-			
Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	Gruplar arası	11.388	4	2.847	2.666	.032	1-3*
	Gruplar içi	365.148	342	1.068			
	Toplam	376.536	346	-			
Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz	Gruplar arası	7.781	4	1.945	2.723	.059	-
	Gruplar içi	244.294	342	.714			
	Toplam	252.075	346	-			
Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz	Gruplar arası	6.427	4	1.607	3.829	.005	1-2* 1-4* 1-5*
	Gruplar içi	143.538	342	.420			
	Toplam	149.965	346	-			
Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	Gruplar arası	2.771	4	.693	1.977	.098	-
	Gruplar içi	119.857	342	.350			
	Toplam	122.628	346	-			
Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar. görüşüne katılıyor musunuz	Gruplar arası	4.474	4	1.118	2.256	.063	-
	Gruplar içi	169.549	342	.496			
	Toplam	174.023	346	-			
Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur. görüşüne katılıyor musunuz	Gruplar arası	11.031	4	2.758	2.689	.031	1-5*
	Gruplar içi	350.709	342	1.025			
	Toplam	361.741	346	-			
Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz	Gruplar arası	4.618	4	1.155	2.026	.090	-
	Gruplar içi	194.875	342	.570			
	Toplam	199.493	346	-			

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okulunuzdaki spor, araç, gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin

görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-342)} = 2.437$; $p > 0.05$]. Yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olmamakla birlikte 21-25 yaş ($X=2.86$) grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin, okullarındaki spor araç-gereçlerinin yeterliliğine ilişkin görüşleri, diğer yaş grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu düzeyde gerçekleşmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşlerinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık vardır [$F_{(4-342)} = 2.666$; $p < 0.05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Tukey HSD testi sonuçlarına göre; 31-36 yaş ($x=2.50$) grubundaki öğretmenlerin okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterliliğine ilişkin görüşlerinin, 21-25 yaş ($x=1.86$) grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu düzeyde gerçekleştiği görülmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-342)} = 2.723$; $p > 0.05$]. Yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olmamakla birlikte 21-25 yaş ($X=4.48$) grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin, Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğuna ilişkin görüşleri, diğer yaş grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu düzeyde gerçekleşmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşlerinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık vardır [$F_{(4-342)} = 3.829$; $p < 0.05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Tukey HSD testi sonuçlarına göre; 21-25 yaş ($x=4.76$) grubundaki Öğretmenlerin “Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesine” ilişkin görüşlerinin 26-30 yaş grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu

düzeyde gerçekleştiği, ayrıca 21-25 yaş ($x=4.76$) grubundaki öğretmenlerin ilgili maddeye ilişkin görüşlerinin 37-41 yaş ($x=4.31$) grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu düzeyde gerçekleştiği, 21-25 yaş ($x=4.76$) grubundaki öğretmenlerin ilgili maddeye ilişkin görüşlerinin 42 yaş ve üstü ($x=4.42$) grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu düzeyde gerçekleştiği görülmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-342)}= 1.977$; $p> 0.05$]. Yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olmamakla birlikte 21-25 yaş ($X=4.67$) grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin, okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğuna ilişkin görüşleri, diğer yaş grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu düzeyde gerçekleşmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar, görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-342)}= 2.256$; $p> 0.05$]. Yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olmamakla birlikte 21-25 yaş ($X=4.62$) grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin, okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağladığına ilişkin görüşleri, diğer yaş grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu düzeyde gerçekleşmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur, görüşüne katılıyor musunuz” maddesine ilişkin görüşlerinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık vardır [$F_{(4-342)}= 2.689$; $p< 0.05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Tukey HSD testi sonuçlarına göre; 21-25 yaş ($x=4.48$) grubundaki öğretmenlerin Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur görüşüne 42 yaş

ve üstü ($x=3.88$) grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha az katıldıkları söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, “Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine ilişkin görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-342)}= 2.026$; $p> 0.05$]. Yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olmamakla birlikte 31-36 yaş ($X=4.42$) grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin, Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapmasına ilişkin görüşleri, diğer yaş grubundaki öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu düzeyde gerçekleşmiştir.

Tablo 58. Yaş Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

Anket Maddeleri	Sıra	Yaş Grupları	N	$\bar{X}$	S
Okulunuzdaki spor. araç. gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	1	21-25	42	2.86	1.34
	2	26-30	65	2.25	.95
	3	31-36	76	2.37	1.21
	4	37-41	64	2.63	1.33
	5	42+	100	2.70	1.34
	Toplam		347	2.55	1.25
Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	1	21-25	42	1.86	.95
	2	26-30	65	2.28	.87
	3	31-36	76	2.50	1.08
	4	37-41	64	2.31	1.19
	5	42+	100	2.24	1.02
	Toplam		347	2.27	1.04
Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz	1	21-25	42	4.48	.80
	2	26-30	65	4.32	.73
	3	31-36	76	4.16	.78
	4	37-41	64	4.03	.99
	5	42+	100	4.38	.87
	Toplam		347	4.27	.85
Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz	1	21-25	42	4.76	.43
	2	26-30	65	4.35	.74
	3	31-36	76	4.53	.64
	4	37-41	64	4.31	.47
	5	42+	100	4.42	.75
	Toplam		347	4.45	.66
Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz	1	21-25	42	4.67	.48
	2	26-30	65	4.51	.50
	3	31-36	76	4.50	.50
	4	37-41	64	4.34	.48
	5	42+	100	4.46	.78
	Toplam		347	4.48	.60
Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar. görüşüne katılıyor musunuz	1	21-25	42	4.62	.49
	2	26-30	65	4.29	.52
	3	31-36	76	4.32	.77
	4	37-41	64	4.28	.63
	5	42+	100	4.46	.86
	Toplam		347	4.38	.71
Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur. görüşüne katılıyor musunuz	1	21-25	42	4.48	.97
	2	26-30	65	4.09	.84
	3	31-36	76	4.05	.95
	4	37-41	64	4.16	.84
	5	42+	100	3.88	1.25
	Toplam		347	4.08	1.02
Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz	1	21-25	42	4.38	.49
	2	26-30	65	4.29	.72
	3	31-36	76	4.42	.64
	4	37-41	64	4.09	.89
	5	42+	100	4.38	.85
	Toplam		347	4.32	.76

5. TARTIŞMA SONUÇ

Bu araştırmada, sporun topluma yaygınlaştırılması açısından okul sporları ve okul sporlarında önemli bir rol oynayan beden eğitimi öğretmenleri araştırma kapsamına alınmış ve beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel özellikleri, okullardaki mevcut durum tespiti ve bazı konulara ilişkin görüşleri incelemiştir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel özelliklerine bakıldığında, %60.2'sinin “erkek”, %28.8'inin “42 yaş ve üstü” yaş grubunda, %27.4'ünün hizmet sürelerinin “1-5 yıl” olduğu, %10.1'inin “yüksek lisans”, %0.6'sının “doktora” eğitimi aldığı, %57.6'sının “büyük şehirde” yetiştiği, %60.8'inin “ortaöğretimde” %39.2'sinin “ilköğretimde” görev yaptıkları görülmektedir (Tablo 18).

Beden eğitimi öğretmenlerinin, %16.7'sinin “idari bir görev” aldığı, %65.7'sinin “hizmet içi eğitim aldığı”, %10.4'ünün “Milli sporcu” olduğu, %38.0'ının halen “aktif spor yaptığı”, %47.6'sının “kendi okulu dışındaki spor tesislerinden öğrencileri için faydalandığı”, %70.6'sının “okulda takım veya takımlar çalıştırdığı”, %94.8'inin “beden eğitimi derslerinde öğrencilerini bir spor branşına yönlendirdiği” tespit edilmiştir (Tablo 19).

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerini spor branşlarına yönlendirme ve takım çalıştırma oranlarının yüksek oluşu gelişmekte olan sporumuz için sevindirici bir olaydır. Öğretmenlerin okul dışındaki spor tesislerinden faydalanması okul spor tesislerinin yetersizliğinden kaynaklandığı söylenebilir. M.E.B yeni yapılacak okul projelerinde olmasına rağmen⁹⁰, spor tesisi yatırımlarını çeşitli sebeplerden dolayı değişikliğe uğratması ise oldukça düşündürücüdür. Günümüzde kötü alışkanlıkların (içki, sigara, uyuşturucu) çoğaldığı, sigara içme alışkanlığının ilköğretim kademelerine kadar indiği, uyuşturucu kullanımının orta öğretimde gittikçe yaygınlaştığı bilinmektedir. Sivrikaya ve arkadaşlarının (1997) 5300 öğrenci üzerinde yapmış oldukları araştırmada ilk ve orta dereceli okullarda sigara içme oranının erkek öğrencilerde %40 bayan öğrencilerde ise %21.1 olarak tespit etmişlerdir. Spor yoluyla bu kötü

alışkanlıkların kullanımının azalacağı, sağlıklı ve zinde bir toplum yetiştirilebileceği söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin %76.4'ünün “spor kulüplerinde lisanslı olarak spor yapan öğrencilerinin olduğu”, %65.4'ünün “öğrencileri için spor kulüpleri ile koordinasyon sağladığı”, %63.1'inin “öğrencileri için gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağladığı”, %38.6'sının “öğrencilerinin spor kulüplerinde lisanslı spor yaparak başarı elde ettiği”, %22.5'inin ise “Milli sporcusunun” olduğu yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 20).

Bulgulara bakıldığında Tablo 20'deki sonuçlarda oranların yüksekliğinin bir sporcu öğrenci için aynı okulda görev yapan iki yada üç öğretmenin cevap verdiği tahmin edilmektedir. Öğretmenlerin öğrencileri için spor kulüpleri ve gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlamaya çalışmaları sporun geleceği ve topluma yaygınlaşması açısından ve kurumlar arası işbirliğinin sağlanması bakımından olumlu bir gelişme olarak yorumlanabilir.

Fakat **Çoban** ve arkadaşlarının (2003) yaptığı araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin, gençlik spor il ve ilçe müdürlükleri tarafından mesleki olarak kabul görmeme oranını (%13) “hiç inanmıyorum” , (%35.1) ise “inanmıyorum” şeklinde tespit etmişler ve beden eğitimi öğretmenlerinin yıl içerisinde gençlik spor il ve ilçe müdürlüklerine “hiç gitmediklerini” (%18.2) tespit etmiştir. Sporun sevk ve idaresinden sorumlu kuruluş ile uygulayıcıları arasındaki bu kopukluk ve diyalog eksikliği ise oldukça düşündürücüdür.

Beden eğitimi öğretmenlerinin spor uzmanlık alanlarına göre dağılımlarına bakıldığında, %23.6'sının voleybol, %22.2'sinin futbol, %18.4'ünün basketbol, %16.7'sinin hentbol branşlarında uzmanlaştıkları görülmüştür (Tablo 21).

Bu noktadan hareketle, bazı branşların oranlarının düşük olması, söz konusu branşların gelişmesini olumsuz yönde etkileyebileceği şeklinde yorumlanabilir. İleriki yıllarda uluslar arası müsabakalarda yarışacak sporcularımızın çıkmamasına çok şaşırmamak gerekir. Branşlardaki eksikliğin mücadele sporlarında olması dikkat çekicidir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işleme yöntemlerine bakıldığında %71.2'sinin dersleri uygulamalı ve teorik, %28.8'inin ise dersleri sadece uygulamalı yaptıkları tespit edilmiştir (Tablo 22).

Beden eğitimi dersi uygulama gerektiren bir ders olduğundan, beden eğitimi öğretmenlerinin bu dersi teorik olarak işlemiş olmalarının bu dersin özelliğiyle çeliştiği, ancak okullardaki spor tesisi yetersizliğinin ve iklim şartlarının da etkisi ile derslerin teorik işlenmiş olabileceği de düşünülmelidir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %55'inin (191 kişi) meslekle ilgili olarak “okul dışında hiç bir görev almadığı”, %30.5'inin (106 kişi) “antrenör olarak görev aldığı”, %6.9'unun (24 kişi) “sporcu” olarak görev aldığı, %8.1'inin “hakem” olarak görev aldığı, %0.6'sının (2 kişi) “masör” olarak görev aldığı, %4.6'sının (16 kişi) spor yöneticisi olarak görev aldığı tespit edilmiştir (Tablo 23).

Bu bulgulardan hareketle beden eğitimi öğretmenlerinin okul dışında sportif faaliyetlerde yeterince görev almadığı, almama sebeplerinin ise teşvik edici ortam ve şartların oluşmadığı söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda spor tesislerinin yeterli olduğu gözlenebilir. (Tablo 24) Ancak beden eğitimi öğretmenlerinin, araştırma kapsamında aynı okulda görev yapan öğretmenler tarafından cevaplandırılmış olabileceğinden oranın yüksek olduğu söylenebilir. Bu tesisler için iki yada üç öğretmenin cevap verdiği tahmin edilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştırdıkları okul takımlarının branşlarına göre dağılımına bakıldığında, spor branşlarının genelde yaygın olan spor branşlarında yoğunlaştığı görülmektedir (Tablo 25). Ancak bunun nedeninin de bir öğretmenin birden çok takımı çalıştırmamasından kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin haftalık beden eğitimi ders saatlerinin kaç saat olmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde, %49.6'sının “4 saat”,

%18.2'sinin "3 saat", %20.7'sinin "2 saat", %11.5'inin ise "5 saat ve üzeri" olması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 26).

Bu verilere göre, beden eğitimi öğretmenlerinin yaklaşık %80 gibi büyük bir oranda haftalık beden eğitimi ders saatlerinin 3 saat ve üzerinde olması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu bulgu, haftalık beden eğitimi ders saatlerinin öğretmenler açısından yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

M.E.B'nin beden eğitimi derslerine bakış açılarının değişmesi gerektiğinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Beden eğitimi öğretmenleri okullar arası spor organizasyonlarında karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak, %60.8'lik bir oranla "maddi sıkıntılar", %46.1'lik "oranla malzeme sorunu", %45.2'lik oranla tesis sorunu, %37.5'lik oranla "idari sorunlar", %36.9'luk bir oranla "velilerden kaynaklanan sorunlar", %17.9'luk bir oranla "öğrencilerin ilgisizliği", %15.6'lık oranla "organizasyonlarda hakem eksikliği" olduğu yönünde görüş belirttikleri tespit edilmiştir (Tablo 27). Bilir ve Ay'ın (2002) yaptığı araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin %37.14'ünün "okul müdürleri", %22.86'sının ise "okul müdür yardımcıları" ile çatışma yaşadıklarını, yaşanan bu çatışmanın %34.14'ünün "beden eğitimi dersi", %20'sinin ise "ders dışı sportif etkinlikler" için yaşandığını ve yaşanan bu sorunların %57.14'ünün "moralini olumsuz etkilediği" ve %42.86'sının "işe yönelik çabalarını azalttığını" tespit etmişlerdir.

Yapılan bu araştırmada bulunan sonuçlarla araştırmanın sonuçları paralellik arz etmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı sportif etkinliklere haftada kaç saat ayırdıklarına ilişkin dağılıma bakıldığında, %33.4'ünün 2-4 saat, %28.0'inin 5-7 saat, %23.6'sının 8-10 saat, %11.0'inin 11 saat ve üzeri, %4.02'ünün ise hiç zaman ayırmadıkları görülmektedir (Tablo 28).

Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda karşılaştıkları çeşitli durumlara ilişkin görüşlerine bakıldığında ise ; (Tablo 29)

“Okulunuzdaki spor araç gereç ve malzemelerinizin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %45.5’i “katılmıyorum” yönünde görüş belirtirken, %21.0’ı “katılıyorum” seçeneğini, %19.0’ı “hiç katılmıyorum” seçeneğini, %8.6’sı “tamamen katılıyorum” seçeneğini, %5.8’i ise “kararsızım” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=2.55$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Katılmıyorum” düzeyinde olmuştur.

Bu bulgulara göre, beden eğitimi öğretmenlerinin okuldaki spor araç ve gereçlerin yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Spor malzemelerinin yetersizliği ise yeterli ödenek ayrılmadığı, okul spor kollarınca toplanan paranın yetersizliği, okul idaresinin ilgisizliği, yerel yönetimlerin ve öğrenci velilerinin duyarsızlığı şeklinde yorumlanabilir.

“Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %52.7’si “katılmıyorum” yönünde görüş bildirirken, %20.7’si “hiç katılmıyorum”, %16.7’si “katılıyorum”, %7.5’i “kararsızım”, %2.3’ünün ise “tamamen katılıyorum” seçeneğini tercih ettikleri görülmüştür. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=2.27$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Katılmıyorum” düzeyinde olmuştur. Bu sonuçların Tablo 26’daki sonuçlarla bir paralellik arz ettiği görülmektedir.

“Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %45.2’si “tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %43.8’i “katılıyorum” seçeneğini, %6.3’ü “katılmıyorum” seçeneğini, %4.0’ı “kararsızım” seçeneğini, %0.6’sı ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.27$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden

eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur. **Ekici’nin** 2002’de yaptığı araştırmada spor federasyonları yönetim kurulu üyelerinin ilgili federasyonlarının öncelikli politikalarının sporun topluma yaygınlaştırılması olması gerektiği yönünde (%75.1) görüş bildirmişlerdir. **Karakuş** ve diğerlerinin (2000) belediye meclis üyeleri üzerine yaptığı araştırmada, spor yatırımı yapılırken dikkate alınması gereken hedef kitlenin öncelikle çocuklar olduğunu (%56.66), ikinci önceliğin ise gençlere (%26.66) verilmesi gerektiği yönünde sonuca ulaşmıştır. Bu bulgulardan hareketle sporcu piramidinin tabanını oluşturan okul sporlarına desteğin artırılması, federasyonlar ve okullar arası iletişimin sağlanması ve federasyonlar tarafından desteklenmesinin, sporun topluma yaygınlaştırılmasında önemli bir rol oynayacağı söylenebilir.

“Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %51.6’sı “tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %44.4’ü “katılıyorum” seçeneğini, %2.3’ü “kararsızım” seçeneğini, %1.2’si “katılmıyorum” seçeneğini, %0.6’sı ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.45$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur. **Karaküçük** ve arkadaşlarının (2000) okul yöneticileri üzerine yaptığı araştırmada, okul yöneticilerinin de “ders dışı etkinliklerin önemli olduğunu” (%51.2) ve “ders dışı etkinlikler olarak sportif etkinlikleri düşündükleri” ve bu etkinlikler için en fazla “beden eğitimi öğretmenlerinden” (%77.4) yararlanmak istediklerini belirtmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenleri ise bu tür etkinliklerde idare ile sorun yaşadıklarını (Tablo 27) belirtmişlerdir. Yine **Karaküçük** (1999) okul yöneticileri ders dışı etkinliklere yaklaşımlarının incelendiği araştırmada, öğrencileri ders dışı etkinliklere yönlendirmede “beden eğitimi öğretmenlerinin” bu konuda daha etkin (%41.3) olduklarını ortaya koymaktadır. **Karaküçük** ve arkadaşlarının (1997) sporcular üzerinde yaptığı çalışmada, sporcuların büyük bir

çoğunluğunun %52.2 spora ilk defa “okulda” başladıklarını, spora yönlendirmede de “beden eğitimi öğretmenlerinin” %30.5 daha etkin olduklarını tespit etmiştir. **Sunay** ve arkadaşlarının (1996) yaptığı çalışmada lise öğrencilerinin beden eğitimi dersinde “belli bir spor branşına yönlendirilme” %86.7 beklentisinde oldukları, bu beklentilerinin %14.5 oranında “tamamen gerçekleştiğini”, %39.1 oranında “kısmen gerçekleştiğini”, fakat %46.4 oranında ise hiç gerçekleşmediğini” tespit etmiştir. Tablo 29’deki verilere göre beden eğitimi öğretmenlerinin %96 gibi büyük bir çoğunluğun, öğrencilerin ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katıldıkları tespit edilmiş olmasına rağmen, uygulamada bazı eksikliklerin veya olumsuzlukların olduğunu söylemek mümkündür. **Çon** ve arkadaşlarının (1997) Samsun’da yaptığı çalışmada öğrencilerin spora yönelmesinde “arkadaş çevresinin” %20.3 ve “spor kulübünün” %15.36 daha etkili olduğu, “beden eğitimi öğretmeninin” ise %14.07 gibi bir oranda kaldığı görülmektedir. Yine **Aslan** ve diğerlerinin (2002) Kocaeli bölgesinde yaptıkları bir çalışmada, “beden eğitimi öğretmeninin öğrencileri spora yönleltmedeki etkisini” %43.40 oranında tespit etmiştir. Bulunan sonuçlardaki bu çelişkiler; beden eğitimi öğretmenlerinin konuya biraz daha hassasiyet göstermeleri gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çelişkilerin kaynaklarının, okul spor tesislerinin yetersiz olduğu, okullardaki spor araç-gereç ve malzemelerin yetersiz olduğu, beden eğitimi öğretmenlerinin niteliklerinin farklı olabileceği, bölgesel spor kültürlerinin farklı olabileceği, bölgelerin sosyal değer yargılarındaki farklılıklar, beden eğitimi ders saatlerinin az olması, velilerin olumsuz etkileri, öğrencinin sportif etkinliklerden dolayı derslerindeki başarı oranının düşebileceği kaygısını taşıması, okul idarecilerinin yeterli destek vermemiş olması şeklinde de ifade edilebilir.

“Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %51.6’sı “tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %47.8’i “katılıyorum” seçeneğini, %0.6’sı “katılmıyorum” seçeneğini, %0.6’sı ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini

işaretlemişlerdir. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.48$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur. **Karaküçük** (1999) yapmış olduğu çalışmada, “ders dışı etkinliklere katılan öğrencilerin sosyal ilişkilerde daha başarılı olduklarını” (%79.6) tespit etmiştir.

Bu bulgulardan hareketle, beden eğitimi öğretmenlerinin %99.4 gibi büyük bir çoğunluğun, Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katıldıkları tespit edilmiştir.

“Okullar arası yapılan spor organizasyonları ülke sporuna katkı sağlar, görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %49.6’sı “katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %46.4’ü “tamamen katılıyorum” seçeneğini, %1.7’si “katılmıyorum” seçeneğini, %1.2’si “karasızım” seçeneğini, %1.2’sinin ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini tercih ettikleri görülmüştür. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.38$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

Bu bulgulara göre, beden eğitimi öğretmenlerinin %96 gibi büyük bir oranın, Okullar arası yapılan spor organizasyonları ülke sporuna katkı sağlar görüşüne katıldıkları tespit edilmiştir. 2003 yılında Çin’de düzenlenen Dünya Liselerarası Futbol Şampiyonası’nda, **Trabzon Lisesinin** üstelik en çok gol atan ve en az gol yiyen takım olarak şampiyon olduğunu⁹¹ hatırlamak gerekir. Milletler mücadelesinin spor yoluyla yapıldığı günümüzde, spordaki uluslararası başarıların ülkelerin tanıtımlarına katkı sağladığı, ülke insanlarının sportif başarıdan dolayı toplumsal morallerinin yükseldiği ve ülke tanıtımına katkısının olduğu başlıca etkenler olarak söylenebilir.

“Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz” sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %51.3’ü “katılıyorum” yönünde görüş bildirirken, %42.9’u “tamamen katılıyorum” seçeneğini, %2.3’ü

“karasızım” seçeneğini, %1.7’si “katılmıyorum” seçeneğini, %1.7’sinin ise “hiç katılmıyorum” seçeneğini tercih ettikleri görülmüştür. Bu maddeye ilişkin genel ortalama değer $x=4.32$ olmuştur. Başka bir ifade ile, bu maddeye ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmuştur.

Bu verilere göre, öğretmenlerin büyük bir oranının(%94.2), öğrencilerinin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katıldıkları tespit edilmiştir. Tablo 20’deki “Spor Kulüpleri İle Öğrencileriniz İçin Koordinasyon Sağlıyor musunuz” sorusuna verilen cevaplara bakıldığında ise (%65.4 “evet”) gibi bir oran tespit edilmiştir. Bu iki bulgu arasındaki sayısal fark bir çelişkiyi ifade etmektedir.

“Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur görüşüne katılıyor musunuz” ifadesine verilen cevapların dağılımı incelendiğinde araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %82.2’si “katılmıyorum”(x=4.08) yönünde görüş belirtmişlerdir. Okul dışı sportif etkinliklerden dolayı öğrencilerin derslerinde başarısız olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı ise sadece %11 olmuştur (Tablo 30). **Karaküçük** (1999) yapmış olduğu araştırmada, ders dışı etkinliklere katılan öğrencilerin %35.6’sının “akademik başarılarını olumlu”, %53.4’ünün ise “kısmen olumlu etkilediğini” tespit etmiştir. **Bulgu** ve arkadaşlarının (2002), 12-17 yaş arası ümit milli sporcular üzerinde yaptığı araştırmada sporcuların derslerinde daha başarılı olduklarını (%73.2) tespit etmiştir. **Çoban** ve arkadaşları (2003) yaptığı araştırmada sporcu öğrencilerin okul takımına girdikten sonra derslerinde (%10.3) “çok olumlu”, (%32.3) ise “olumlu” olarak başarılarının arttığını tespit etmişlerdir.

Bu bulgu, okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrencilerin derslerindeki başarılı olduklarını, spora daha fazla yönlendirilme yapıldığı takdirde akademik başarının artabileceğinin bir göstergesi şeklinde yorumlanabilir.

Cinsiyetlerine göre Milli sporcu olan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, Milli sporcu olanlarda %36.1’i “kadın”, %63.9’u “erkek”, olarak tespit

edilmiştir(Tablo 31). Ülkemizde bayanların spor yapma oranı dikkate alındığında bu bulguların normal sonuçlar olduğu söylenebilir. Ancak bayanlarda son günlerde gözlenen spor yapma alışkanlığının gittikçe artmaya başlaması toplumsal değer yargılarındaki değişmelerin etkili olabileceği şeklinde de ifade edilebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre aktif spor yapma oranı “kadınlarda” %48.5 iken, bu oranın “erkeklerde” %51.5’e yükseldiği tespit edilmiştir (Tablo 32). Bu oranın beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet gözetmeksizin sportif aktivitelere katılımı şeklinde ifade edilebilir.

Cinsiyetlerine göre, öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendiren beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, %39.5’i “kadın”, %60.5’i “erkek”, olarak tespit edilmiştir(Tablo 34).

Bulunan bu bulgularda “erkek” beden eğitimi öğretmenlerinin oranının yüksek oluşu dikkat çekicidir.

Spor kulüpleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, “kadınlarda” %35.2 iken, bu oranın “erkeklerde” %64.8 olduğu tespit edilmiştir(Tablo 36).

Gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, “kadınlarda” %37.4 iken, bu oranın “erkeklerde” %62.6 olduğu tespit edilmiştir(Tablo 37).

Bulgulara göre, gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranının küçümsenmeyecek bir oran olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre idari görev alma durumlarına ilişkin oran, “kadınlarda” %13.0 iken “erkeklerde” %19.1 şeklinde tespit edilmiştir(Tablo 38).

İdari görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin oranının düşük olması dikkat çekicidir.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin yaşlarına göre idari görev alma oranları, 26-30 yaş grubunda %9.2, 31-36 yaş grubunda %18.4, 37-41 yaş grubunda %21.9, 42 yaş ve üstü grubunda %24.0 olduğu görülmektedir(Tablo 39).

Bulgulara göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin idari görev alma oranları, 37-42 ve üstü yaş gurubunda yoğunlaştıkları görülmektedir, 37-42 yaş gurubunun altındaki gurupların ise sorumluk almak istemedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin lisansüstü eğitim durumlarına göre idari görev alanların oranı, lisansüstü eğitim yapanlarda %21.6, lisansüstü eğitim yapmayanlarda ise %16.1, idari görev almayanların oranının lisansüstü eğitim yapanlarda %78.4, lisansüstü eğitim yapmayanlarda ise %83.9 olarak görülmektedir (Tablo 40).

Bulgulara göre lisans üstü eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerinin idari görev almama veya alamamaları düşündürücüdür.

Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ders saatlerinin haftada kaç saat olması gerekir ifadesine idari görev alma durumlarına ilişkin oran, beden eğitimi ders saatlerinin haftada “2 saat” olması yönünde görüş bildirenler %19.4, “3 saat” olması yönünde görüş bildirenler %28.6, “4 saat” olması yönünde görüş bildirenler %12.8, “5 saat ve üzeri” olması yönünde görüş bildirenlerin ise %10.0’lık bir oranda olduğu tespit edilmiştir(Tablo 41).

Bu verilere göre, idari görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ders saatlerinin artırılmasına çok sıcak bakmadıklarını söyleyebiliriz. Bu sonuç oldukça düşündürücüdür.

Öğrencileri için spor kulüpleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, idari görev alanlarda %15.0 iken, bu oranın idari görev almayanlarda %85.0 olduğu, öğrencileri için gençlik ve spor il veya ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, idari görev alanlarda %13.7 iken, bu oranın idari görev almayanlarda %86.3 olduğu tespit edilmiştir (Tablo 43), (Tablo 44).

Bu sonuçlardan hareketle, idari görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarının artması sonucunda okul dışı diğer faaliyetlere yeterince zaman ayıramadıkları söylenebilir.

Öğrencilerini çeşitli spor branşına yönlendiren beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, lisansüstü eğitim yapanlarda %10.9 iken, bu oranın lisansüstü eğitim yapmayanlarda %89.1'e yükseldiği görülmektedir (Tablo 45).

Beden eğitimi öğretmenlerinden lisansüstü eğitim yapanların oranı, beden eğitimi ders saatlerinin haftada 2 saat olması yönünde görüş bildirenler %2.8, 3 saat olması yönünde görüş bildirenler %9.5, 4 saat olması yönünde görüş bildirenler %12.2, 5 saat ve üzeri olması yönünde görüş bildirenlerin ise %20.0'lık bir oranda olduğu tespit edilmiştir (Tablo 46).

Bu sonuçlara göre, beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim seviyesi arttıkça haftalık ders saatlerinin azalması yönünde görüş bildirmeleri (%97.2, "2 saat") oldukça düşündürücüdür.

Lisansüstü eğitim yapan beden eğitimi öğretmenlerin ders dışı sportif etkinliklere haftada kaç saat ayırdıklarına bakıldığında, %5.2'si "2-4 saat", %12.4'ü "5-7 saat", %17.1'i "8-10 saat", %10.5'inin ise "11 saat ve üzeri" zaman ayırdıkları tespit edilmiştir. "Hiç zaman ayırmıyorum" diyenlerin ise %7.1'lik bir oranda olduğu görülmüştür (Tablo 47).

Beden eğitimi öğretmenlerinin aktif spor yapma oranı, "21-25 yaş" grubunda %57.1 iken, bu oranın "26-30 yaş" grubunda %61.5 e yükseldiği ancak "31-36 yaş" grubunda %44.7 ye, "37-41 yaş" grubunda %18.8'e ve "42+ yaş" grubunda %22'ye düştüğü görülmektedir (Tablo 48).

Bulgulara göre ilk iki yaş grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarıyla orantılı olarak daha fazla aktif sporla ilgilendikleri söylenebilir.

Ders işleme yöntemi olarak "uygulamalı ve teorik" yöntemi tercih eden beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, "21-25 yaş" grubunda %85.7, bu oranın "26-

30 yaş” grubunda %78.5, “31-36 yaş” grubunda %68.4, “37-41 yaş” grubunda %68.8 ve “42 yaş ve üstü” grubunda ise %64.0 olarak tespit edilmiştir (Tablo 49).

Bu verilere göre beden eğitimi öğretmenlerinin derslerini genelde uygulamalı ve teorik olarak işledikleri tespit edilmiş, bu oranın yüksek oluşu dersin özelliğinden kaynaklanmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

Okul takımı çalıştıran beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, “21-25 yaş” grubunda %71.4 iken, bu oranın “26-30 yaş” grubunda %72.3’e yükseldiği, ancak “31-36 yaş” grubunda %63.2’ye, “37-41 yaş” grubunda %65.6’ya düştüğü, ve “42 yaş” ve üstü grubunda ise %78.0’a yükseldiği görülmektedir(Tablo 50).

Beden eğitimi ders saatlerinin haftada “4 saat” olması yönünde görüş bildiren beden eğitimi öğretmenlerinin oranı “21-25 yaş” gurubunda %61.9 iken, “26-30 yaş” gurubunda %47.7, “31-36 yaş” grubunda %56.6, 37-41 yaş gurubunda %43.8, “42 yaş ve üstü” gurupta ise %44.0 olarak tespit edilmiştir(Tablo 51).

Bulgulara göre, beden eğitimi ders saatlerinin haftada “4 saat” olması yönünde görüş bildiren beden eğitimi öğretmenlerinin %49.6 gibi bir oranda yoğunlaştıkları tespit edilmiştir. Beden eğitimi dersleri yapısı itibarıyla hazırlık ve uygulama özelliğinden dolayı ders saatlerinin fazla olması gerektiği söylenebilir.

Spor kulüpleri ile koordinasyon sağlayan beden eğitimi öğretmenlerinin oranı, “21-25 yaş” grubunda %71.4 iken, bu oranın “26-30 yaş” grubunda %60.0, “31-36 yaş” grubunda %65.8,, 37-41 yaş grubunda %53.1, 42 yaş ve üstü grubunda ise %74.0 olduğu görülmektedir.(Tablo 52).

Bu verilere göre, beden eğitimi öğretmenlerinin bütün yaş guruplarında spor kulüpleri ile koordinasyon sağlamaya çalışma oranlarının yüksek oluşunun sevindirici bir gelişme olduğu söylenebilir. Spor kulüplerimizin bazı branşlar dışında bu konulara ne kadar duyarlı oldukları da ayrıca düşündürücüdür.

Beden eğitimi öğretmenlerinin gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlama oranı, “21-25 yaş” grubunda %61.9 , “26-30 yaş” grubunda

%81.5, “31-36” yaş grubunda %57.9, “37-41” yaş grubunda %53.1, “42 yaş ve üstü” grubunda %62.0 olarak görüş belirttikleri tespit edilmiştir (Tablo 53).

Bulgulara göre, bütün yaş gruplarındaki beden eğitimi öğretmenlerinin gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile koordinasyon sağlamada daha etkin oldukları ve genelde de koordinasyon sağlamaya çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin oranının yüksek olduğu söylenebilir.

Eğitim, sağlık ve savunmadan tasarruf olmaz. Sağlıklı, zinde ve şuurlu bir toplum yetiştirmek istiyorsak spordan da tasarruf edilmemesi gerekir. Sıcak savaş dönemlerinin artık büyük oranda bittiği, milletler mücadelesinin spor yoluyla yapıldığı bilinen bir gerçektir. Toplumlar üstünlüklerini spor yoluyla pekiştirme mücadelesine girmişlerdir. Bunun en açık örneği ise Olimpiyatlardır.

Sporun gücü milletler arası süregelen husumetlerin giderilmesinde çok önemli bir araçtır. Savaşları bile durdurabilen Olimpiyatlar sayesinde spor dünya barışına daha çok katkı sağlayacaktır. Amerika ile Çin’in yakınlaşmalarının bir masa tenisi müsabakası olduğunu geçmiş yıllarda yaşadık. Aynı şekilde Japonya ile Kore’nin Dünya Futbol şampiyonasını beraber organize ettikleri de göz ardı edilmemesi gereken önemli bir konudur.

Sporun toplumları kaynaştıran, bazen de ayırıştıran bir özelliğini vardır. Geleceğimizi emanet edeceğimiz çocuklarımıza spor kültürünü verebilirsek, sporun gücünün dünya barışına çok büyük katkısının olacağı söylenebilir.

İlk ve orta öğretimde sporcu kaynakları yaratarak önümüzdeki yıllarda elit düzeyde bir çok sporcunun yetişmesi mümkün olacaktır. Bu sporcu kaynağının oluşturulmasında ise maliyet, bir yabancı futbolcunun transferinde aldığı ücretten çok daha düşük olacaktır. Yetişen bu elit sporcularımız kulüplerimizde faaliyet göstererek yurt dışı transferlerde ülkemizden çıkan milyonlarca dolarlık bir giderin önüne geçerek büyük bir geri dönüşüm sağlayacaklardır. Yurt dışına sporcu transferi gerçekleştirerek ülkemize büyük miktarda döviz girdisi sağlanacaktır.

Genel ve mahalli seçimlerden dolayı İl ve ilçe seçim kurullarının genellikle seçim karargahı olarak seçtikleri okullardaki spor salonları seçimlerden uzun bir süre önce alınarak sadece seçim için kullanılmakta ve çocuklarımız bu salonlarımızdan belli bir süre faydalanmamaktadırlar.

Ülkemizde yaşanan seçim sıklığı ve sürekliliği zaten az sayıda olan okul spor salonlarının verimli bir şekilde kullanılmasını engellemektedir.

Seçim kurullarımızın bu konuya gerekli önemi vermeleri ve konuyu farklı şekilde çözmeleri, okul sporlarının ve dolayısıyla Türk sporunun gelişimine katkı sağlayabileceği muhakkaktır.

İnsan ömründe on yıl uzun bir zaman dilimi olabilir, fakat devletler yaşında çok kısa bir zamandır. Yatırım ve uygulamalar bu günden başladığı takdirde on yıl sonra çok rahatlıkla sonuç alınabileceği söylenebilir.

Sonuç olarak; beden eğitimi öğretmenlerinin, haftalık beden eğitimi ders saatlerini yetersiz buldukları, okul sporlarının ülke sporuna katkı sağlayacağı, okul sporlarında maddi sıkıntı, tesis sorunu ve idari sorun yaşadıkları, sporun topluma yaygınlaştırılmasında ve öğrencinin akademik başarısının artırılmasında okul sporlarının etkili olacağı, spor uzmanlık alanlarındaki dağılımın dengesiz olduğu, okul dışında spor alanında yeterince görev alamadığı, ders dışı sportif etkinliklere yeterince zaman ayırdığı, öğrencilerini spor branşlarına yönlendirdikleri sonucuna varılmıştır.

Buna göre okul sporlarının ülke sporuna katkısının normal şartlarda oluşmadığı söylenebilir.

Öneriler;

- Türkiye’de her okula mutlaka bir beden eğitimi öğretmeni görevlendirilmelidir.
- 2003 yılında kurulması düşünülen Okul Sporları Federasyonu acilen kurulmalı ve kurulduğu takdirde MEB, GSGM, Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları, Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ve

ilgili kurum ve kuruluşlarla tam bir koordinasyon ve dayanışma içerisinde çalışmalarını yürütmelidir.

- Çoğu atıl vaziyette duran kamu kurum ve kuruluşlarının spor tesisleri uygun saatlerde program dahilinde okul sporlarının kullanımına açılmalıdır.
- Her okul bir spor salonuna sahip olmalıdır.
- Genel ve mahalli seçimlerde, seçim kurullarının karargah olarak kullandıkları okul spor salonlarının yerine değişik alternatif düşünülmeli ve uygulanmalıdır.
- Okullarda ailelere yönelik sportif etkinlikler ve sporla ilgili konferanslar düzenlenerek, sporun sevdilmesi ve spor bilincinin artırılması sağlanmalıdır.
- Beden eğitimi ders saatleri artırılmalıdır.
- Okul sporları kaynak yaratılarak desteklenmelidir.
- Okul sporları organizasyonları sorumlu kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenmelidir.

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; sporun topluma yaygınlaştırılması açısından okul sporları ve uygulayıcıları olarak ta beden eğitimi öğretmenlerinin okul sporlarındaki bazı konulara ilişkin görüşleri incelenmiş ve yapılan uygulamalar açısından bazı öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

Bu amaçla ; ilgili literatür incelenerek araştırma problemine ilişkin bilgilere yer vermeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında beden eğitimi öğretmenlerine bir anket uygulanmış ve anketten elde edilen bulgularla araştırmanın problemine çözüm aranmıştır.

Araştırmanın evrenini M.E.B bağlı okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemini ise Ankara’da 2002-2003 eğitim öğretim döneminde görev yapan 546 beden eğitimi öğretmeni arasından tesadüfi yöntemle seçilmiş 347 beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur.

Araştırmada; frekans ve yüzde dağılımları bulunmuş, ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesinde ki-kare, t-testi ve anova testleri kullanılmış, verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS istatistik paket program kullanılmıştır.

Sonuçta; beden eğitimi öğretmenlerinin, haftalık beden eğitimi ders saatlerini yetersiz buldukları, okul sporlarının ülke sporuna katkı sağlayacağı, okul sporlarında maddi sıkıntı, tesis sorunu ve idari sorun yaşadıkları, sporun topluma yaygınlaştırılmasında ve öğrencinin akademik başarısının artırılmasında okul sporlarının etkili olacağı, spor uzmanlık alanlarındaki dağılımın dengesiz olduğu, okul dışında spor alanında yeterince görev alamadığı, ders dışı sportif etkinliklere yeterince zaman ayırdığı, öğrencilerini spor branşlarına yönlendirdikleri sonucuna varılmıştır.

Buna göre okul sporlarının ülke sporuna katkısının normal şartlarda oluşmadığı söylenebilir.

SUMMARY

The purpose of this study was to examine some opinions of physical education teachers on school sports concerning to disseminating sport to the society and to give some suggestions about the applications.

With this aim some necessary information was given by reviewing of some literatures related to this subject. Also a questionnaire was applied to physical education teachers to find some solutions for the problem of this research.

The scope of the study was formed with the teachers employed in schools which are affiliated to Ministry of Education and the sample has included the 347 physical education teachers who had been chosen randomly from the mass forming with 546 teachers employed in Ankara in 2002-2003 season.

As statistical analysis in evaluation at opinions of physical education teachers, frequency, percentage of data, K-square, t-test and Anova tests were done by SPSS statistical program.

As a result, it has been determined that physical education teachers thought; their course's hours were not enough, school sport could contribute to dissemination of sport, sport in the country has some problems related to materials sport facilities, and management, school sports were very effective to dissemination of sport into society and improving the students grades, the distribution of sport specialists in to the area were not sufficient. To give enough time for sport facilities into out of courses and orienting their students to sport branches were also the opinions determined.

In this respect it could be said that school sports have no contribution to the sport in country in normal conditions.

KAYNAKLAR

1. ALPMAN, C., **“Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitiminin Yeri Ve Önemi”** 1.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 19-21 Aralık, İzmir, 1991
2. ABALI, A., **“Cumhuriyetimizin 50.Yılında Gençlik ve Spor”**, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ajans-Türk Matbaacılık Sanayi, Ankara, 1974
3. AYDOĞAN, A.,**”Orta Öğretim Kurumlarındaki Ders Dışı Sportif Etkinliklerin Daha Yaygın ve Elverişli Duruma Getirilmesinde Okul Aile ve Sosyal Çevreye Düşen Görevler”** S, 271-280, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II.Ulusal Sempozyumu 16-18 Aralık, Manisa, 1993
4. ALBERT, R., MARILYN, D.,CLEARİNG HOUSE; **“Avrupa Konseyine Üye Ülkelerde Sporun Teşkilatlanması”**, (Çev: M. Can Şipal), GSGM Dış İlişkiler Daire Başkanlığı, Yayın No.79. Ankara, 1989.
5. ARNAUD, M., **“33 Ülkenin Spor Kanunları Üzerinde Yapılan (CIO) Uluslar Arası Olimpiyat Komitesinin Araştırması, 16 Nisan 1985 Tarihine Kadar İncelemeye Alınan Spor Kanunları**, (Çev: Yalçın İPBÜKEN) Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Dokümanı.
6. ASLAN, M. F., BAŞARAN, Z., **“Kocaeli Bölgesi İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrencilerin Spora Yönelmelerinde Ailenin, Beden Eğitimi Öğretmeni Ve Çevrenin Etkileri”** 7. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, 27-28 Ekim, Antalya, 2002

7. BAŞER, E., **“Okul Spor ve Milli Eğitim Sistemi”** 1.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, 19-21 Aralık, İzmir, 1991
8. BOZTEPE, H., **“İlköğretim Çağındaki Çocukların Bedensel ve Sosyal Gelişmelerinde Beden Eğitimi Ve Sporun Önemi”** s. 366, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II.Ulusal Sempozyumu 16-18 Aralık, Manisa, 1993
9. BALCI, V., **“Avrupa Birliği ve Spor”** 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, s.51, 27-29 Ekim, Antalya, 2002
10. BİLİR, P., AY, Ü., **“Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Çatışma Yönetimi Stratejileri: Adana’da Bir Alan Araştırması”** Spor Araştırmaları Dergisi, Cilt 6, Sayı 16, ss 119-137, Aralık 2002
11. BULGU, N., AKCAN, F., **“Spor ve Toplumsallaşma”** Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, ss, 156-159, 10-11 Ekim, Ankara, 2003
12. ÇALIK, T., **“Türk Milli Eğitim Sisteminin Yönetim Sorunlarına İlişkin Bir Araştırma ”** Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yeni Dönem, Sayı 4, ss 245-256, Ankara, 1996
13. COL, Z., **“Futbol Medya Olimpizim Semineri”** Göynük-Antalya, 23-24 Aralık, Antalya, 1997

14. ÇOBAN, B., DEVECİOĞLU, S., ZİREK, O., SARIKAYA, M., GÜLER, G., TURAN, M., **“Okul Takımlarında Faaliyet Gösteren Sporcu Öğrencilerin Faaliyet Amaçları Ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma (Elazığ İli Örneği)”** Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, ss 396-404, 10-11 Ekim, Ankara, 2003
15. ÇOBAN, B., DEVECİOĞLU, S., ZİREK, O., SARIKAYA, M., GÜLER, G., TURAN, M., **“Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Gençlik Spor İl Müdürlüğü İle İlişkilerinin Belirlenmesi”** Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, ss, 307-315, 10-11 Ekim, Ankara, 2003
16. ÇOLAKOĞLU, T.; **“Sporun Topluma Yaygınlaştırılmasında Medyanın Etkisi (Güreş Örneği)”** Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara, 2000
17. ÇON, M., YETİM, A.A., AĞAOĞLU, S.A., TAŞMEKTEPLİĞİL, M.Y., **“Elit Düzeyde Spor Yapanların Spora Yönelmelerinde İlk Ve Orta Öğretim Kurumlarının Etkisi Üzerine Bir Araştırma”** Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, ss 41-53, Ocak, Ankara, 1997
18. CERRAHOĞLU, N., İMAMOĞLU, A. F.,; **“Sporun Ekonomik Boyutu Almanya Örneği”** Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, s 243, 26-27 Mayıs, Ankara, 2000
19. DPT; **Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu**, s 32, Ankara, 2000

20. DPT, “**Ulusal Bölgesel Düzeyde Gelişme Stratejileri**” Ulusal Kalkınma Planı Hazırlıkları, Spor Sektörü, Ankara, 2003
21. ERKAL ,M; **Sosyolojik Açıdan Spor**” Türk Dünyası Araştırma Vakfı Yayını, s 73-74, İstanbul, 1992
22. EKİCİ, S., “**Türkiye’de Spor Federasyonlarını Oluşturan Fahri (Gönüllü) Çalışanların Spor Politikalarının Oluşumu Ve Uygulamalarına Yaklaşımları**” Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara, 2002
23. **Fact Sheets on Sweden Published by The Swedish Institute** November, 1998
24. FİŞEK, K., “**Türkiye’de Spor**” Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, İletişim Yayınları, Cilt 8, s 2176-2177. İstanbul, 1985
25. GSGM, “**Spor faaliyetleri Daire Başkanlığı**” Ankara, 2003
26. Gençlik Spor Genel Müdürlüğü “**Spor Şurası Bildirileri**” Ankara, 1990
27. GÖKBULUT, A., “**Lise Düzeyindeki Spor Müsabakalarında Bazı Okul Türlerinin başarıya Etkisi**” Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara, 1992
28. “**Gençlik ve Spor Bakanı Adnan Karaküçük’ün Konuşmaları-1972**”, Gençlik Ve Spor Bakanlığı Yayınları-1, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1973
29. HİÇYILMAZ, E., “**Türk Sporunun Yapısal Analizi**” İstanbul, 1974

30. HASAN ALİ YÜCEL., “**Milli Eğitimle İlgili Söylev ve Demeçler**” T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları/1573, Yayınlar Dairesi, Türk Klasikleri Dizisi / 28, Ankara, 1993
31. İMAMOĞLU, A. F., “**İkibinli Yıllara Doğru Türk Sporuna Üzerine Bazı Gözlemler**” Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 8, Sayı1, Ankara, 1992
32. İMAMOĞLU, F., ÇİMEN, Z., “**Türkiye’de Spor Federasyonlarında Örgütsel Değişme İhtiyacı ve Bazı Uygulamalar Üzerine Düşünceler**” Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, Ankara, 1999
33. KARAKÜÇÜK, S., “**Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Faaliyet Alanları**” Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 1, Beden Eğitimi ve Spor Özel Sayısı, Ankara, 1991
34. KARAKÜÇÜK, S., “**Türkiye’de Spor Yöneticilerinin Eğitimi**” Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 4, Sayı 1, ss 357-383, Ankara, 1988
35. KARAKÜÇÜK, S., “**Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi**” Gazi Üniversitesi Yayınları, Yayın No : 146, ss 8-29-30-31-43-47, Ankara, 1989
36. KARAKÜÇÜK, S., YETİM, A.A., “**Okul Yöneticilerinin Ders Dışı Etkinliklere Yaklaşımları**” Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 4, Sayı 3, ss 51-62, Temmuz, Ankara, 1999

37. KARAKÜÇÜK, S., YETİM, A.A., **“Okul Müdürlerinin Ders Dışı Etkinliklerin Uygulamalarına Yönelik Sorunları”** Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, 26-27 Mayıs, ss 137-145, Ankara, 2000
38. KARAKÜÇÜK.S., YENEL.F.; **” Türk sporunun Gelişmesi ve Topluma Yaygınlaştırılması Bakımından Basının Etkinliği”** Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 2, Sayı 2, Ankara, 1997
39. KARAKÜÇÜK, S., YETİM, A. : **“Sporcuların Spor Yapma Amaçları ve Spora Yönlendirilmelerinde Etken Olan Faktörler Üzerine Bir Araştırma”**, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, ss. 1–22 Temmuz, Ankara, 1997
40. KARAKUŞ, E., SUNAY, H., **“Sporun Kitlelere Yaygınlaştırılmasında, Yerel Yönetimlerin Yeri Ve Fonksiyonuna İlişkin, Ankara İli Metropol İlçeleri Belediye Meclisi Üyelerinin Görüşleri”** Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 5, Sayı 3, ss 63-80, Temmuz, Ankara, 2000
41. MCQUAIL, D., WINDAHL, S., **“Kitle İletişim Modelleri”** (Çev: Mehmet Küçük Kurt), İmaj Yayınları, ss1-2, 1993
42. MEB, **“İlk-Ortaöğretim Kurumları Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Talimatı”** Okulî Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı, Ankara , 1994
43. M.E.B, Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı, **“1999-2000 Öğretim Yılı Türkiye Geneli İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Spor, İzcilik, Sosyal ve Kültürel Faaliyetler”**, Ankara, 2001

44. MEB, “Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı”, Ankara, 2003
45. ORHUN, A., “Beden Eğitimi Dersinden Okul Spor Dersine” 1.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 19-21 Aralık, İzmir, 1991
46. ÖZTÜRK, F., “Toplumsal Boyutlarıyla Spor” Bağırhan Yayınları, s 80, Ankara, 1998.
47. POYRAZ, K., DURMAN, M., SÖNMEZ, S., KILINÇ, F., “Kalkınma Sürecini Hızlandıran Bir Araç Olarak Toplumda Bireysel Spor Alışkanlığı” 7. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, ss 254-258, 27-28 Ekim, Antalya, 2002
48. PAGES, J.G.,FOUCAUD,G.P.; “The Organization of Sport in France”, Message Olympique-Olympic Message, No 10 June, pp 71-82, 1995
49. SİVRİKAYA, K., TUNCER, I., KILINÇ, F., BAŞARAN, Z., “İlk ve Orta Dereceli Okullardaki Öğrencilerin Sigara Kullanımında Beden Eğitimi ve Boş Zaman Faaliyetlerinin Rolü (97/98 ve 99/2000 Dönemi)” 7. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, 27-28 Ekim, Antalya, 2002
50. ERTURAN, E, E., “ Türkiye’de Spor Federasyonlarında Özerklikle İlgili Gelişmeler ve Federasyon Başkanlarının Görüşleri Açısından Bir Değerlendirme” Yüksek Lisan Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara, 2003

51. SUNAY, Y., SUNAY, H., **“Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri Ve Beklentilerinin Gerçekleşme Düzeyleri”** Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 4, ss 35-53, Ekim, Ankara, 1996
52. SUNAY, H., **“Türkiye’de Sporun Yaygınlaştırılması Kapsamında Çağdaş Spor Yöneticilerinin Rolü Ve Önemi”** 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 27-29 Ekim, Antalya, 2002
53. T.C. M.E.B **“Milli Eğitim Sayısal Veriler 2002 - 2003”** Yayınlar Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2003
54. T.C. 1982 Anayasası, Saypa Yayınları, Yayın No:12, Ankara, 1994
55. TOK. M.; **“Spor Basının Halkla İlişkiler Yönünden Kamu oyuna Etkisi”** Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Anabilim Dalı, İstanbul, 1995
56. TURAM. E.; **“2000’li Yıllara Doğru Türkiye’de TV”** Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1996
57. TURAM, E., **“Medyanın Siyasi Hayata Etkileri”** İrfan Yayınevi, İstanbul, 1994,
58. TURHAN, B., **“Manisa İli Eğitim Kurumlarında Okullar Arası Spor Karşılaşmalarına Katılım ve Sorunları”** ss 295-300, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II.Ulusal Sempozyumu 16-18 Aralık, Manisa, 1993

59. Türkiye Üniversite Sporları Dergisi, 2001 Özel Sayısı, Sayı 1, Ankara, 2001.
60. Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu, “**Üniversiteler Yurt İçi ve Yurt Dışı Faaliyetlere Katılan Sporcu Sayıları (2002-2001-2000-1999-1998-1997-1996)**”, Ankara, 2003
61. WERGNER, J.G., “**Sport in The Member States of The European Community**”, pp.53-66, Netherlands Sports Confederation, 1993
62. WILLIAMS, C., “**Sport In The Netherlands**”, Institute of Leisure & Amenity Management Ilam House, Reading, Berkshire, RG8 9NE, pp 1-4, June. 1992
63. YAKA, A., “**Eğitimde "Bütünlük" Kavramı Açısından Okullarda Beden Eğitiminin Yeri ve Önemi**” ss 73-76, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu 19-21 Aralık, İzmir, 1991
64. YETİM, A.A., “**Öğretmenlik Mesleği ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Sosyal Görevleri**” Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt 3, Sayı 3, ss 222-234, Ankara, 1999
65. YETİM, A. A., “**Sosyoloji ve Spor**”, ss 128-131-186, Topkar Matbaası, Trabzon, 2000
66. YILDIRAN, İ., YETİM, A.A., “**Orta Öğretimde Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma**” Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 3, ss 36-43, Temmuz, Ankara, 1996
67. www.sporum.gov.tr (14.02.2003)

68. <http://www.univspor.org.tr/kurulus.htm> (14.03.2004)
69. <http://www.meb.gov.tr/Stats/ist9900/icindekiler9900.html> (11.01.2003)
70. http://www.meb.gov.tr/Stats/Apk2002/3_1.htm (11.01.2003)
71. http://www.meb.gov.tr/Stats/Apk2002/3_2.htm#3b2 (11.01.2003)
72. <http://www.tbb.gen.tr/turkce/egitim/index.html> (24.04.2003)
73. <http://www.meb.gov.tr/Stats/Apk2002/7.htm> (12.01.2003)
74. <http://www.meb.gov.tr> (12.01.2003)
75. <http://www.schoolsport.org/> (26.06.2003)
76. <http://www.guresdosyasi.com/fransa.html> (17.04.2003)
77. <http://www.guresdosyasi.com/almanya.html> (17.04.2003)
78. <http://www.guresdosyasi.com/yunanistan.html> (17.04.2003)
79. <http://www.guresdosyasi.com/isvec.html> (17.04.2003)
80. <http://www.guresdosyasi.com/hollanda.html> (17.04.2003)
81. <http://www.guresdosyasi.com/portekiz.html> (17.04.2003)
82. <http://www.guresdosyasi.com/italya.html> (17.04.2003)

83. <http://www.guresdosyasi.com/ispanya.html> (17.04.2003)
84. <http://www.guresdosyasi.com/danimarka.html> (18.04.2003)
85. <http://www.guresdosyasi.com/turkiye.html> (18.04.2003)
86. <http://www.guresdosyasi.com/finlandiya.html> (19.04.2003)
87. <http://www.guresdosyasi.com/irlanda.html> (19.04.2003)
88. http://www.sporbilim.com/t_statu.html (21.03.2003)
89. http://www.sporbilim.com/t_toplumvespor.html (10.12.2003)
90. <http://ytdb.meb.gov.tr/doc/iomys.htm> (16.03.2004)
91. <http://www.aksam.com.tr/arsiv/aksam/2003/11/24/spor/spor8.html>
(28.12.03)

ÖZ GEÇMİŞ

1970 yılında Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elbistan'da tamamladı. 1992 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünü kazandı. 1996 yılında mezun oldu, aynı yıl yüksek lisansa başladı ve 2000 yılında tamamladı. 1998 yılında Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunda Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı. 2000 yılında doktora programına başladı. Askerlik görevini yapmıştır. Evli ve bir erkek, iki kız çocuğu vardır.

Halen Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır.

EKLER

EK : 1

Sayın Beden Eğitimi Öğretmeni ;

Bu anket, “**Sporun Topluma Yaygınlaştırılması Açısından Okul Sporlarının İncelenmesi**” amacıyla düzenlenmiştir. Bu bilgiler sadece araştırma için kullanılacaktır. Sorulara içtenlikle cevap verirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

Tekin ÇOLAKOĞLU
Gazi Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Araştırma Görevlisi

1. Cinsiyetiniz ? ☐ Kadın ☐ Erkek
2. Yaşınız ? ☐ 21 – 25 ☐ 26 – 30 ☐ 31 – 36 ☐ 37-41 ☐ 42 ve üstü
3. Mesleğinizdeki kıdeminiz ?
☐ 1 - 5 yıl ☐ 6 – 10 yıl ☐ 11 – 15 yıl ☐ 16-20 ☐ 21 yıl ve yukarısı
4. İdarecilik göreviniz var mı ? ☐ Evet ☐ Hayır
5. Yetiştığınız çevre ? ☐ Büyükşehir ☐ İl ☐ İlçe ☐ Kasaba-Köy
6. Şu an görev yaptığınız okulun öğretim kademesi ?
☐ İlköğretim ☐ Ortaöğretim
7. Görev yaptığınız İlçe
8. Lisansüstü eğitim yaptınız mı ? ☐ Evet ☐ Hayır
9. Cevabınız Evet ise lütfen kademesini belirtiniz.
☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora
10. Beden Eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitime katıldınız mı ?
☐ Evet ☐ Hayır
11. Uzman olduğunuz **alan** hangisidir ?
☐ Futbol ☐ Voleybol ☐ Basketbol ☐ Hentbol ☐ Atletizm ☐ Jimnastik
☐ Yüzme ☐ Kayak ☐ Güreş ☐ Masa Tenisi ☐ Tenis ☐ Badminton
☐ Judo ☐ Boks ☐ Eskrim ☐ Karate ☐ Taekwondo
Diğer (belirtiniz).....

12. Milli sporcu oldunuz mu ?
 ☐ Evet ☐ Hayır
13. Milli sporcu olduysanız **branşınızı** belirtiniz.

14. Aktif olarak halen spor yapıyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır
15. Beden Eğitimi derslerinizi daha çok hangi yöntemle yapıyorsunuz ?
 ☐ Uygulamalı ☐ Teorik ☐ Uygulamalı ve Teorik
16. Okul dışında herhangi bir kulüp veya organizasyonda ne tür **görev** alıyorsunuz
 ☐ Görev almıyorum ☐ Masör
 ☐ Antrenör ☐ Spor Yöneticisi
 ☐ Sporcu ☐ Diğer (belirtiniz).....
 ☐ Hakem
17. Spor tesislerinden **hangisi** okulunuzda mevcuttur?
 (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.)
 ☐ Futbol sahası ☐ Spor salonu ☐ Açık basketbol sahası
 ☐ Açık voleybol sahası ☐ Atletizm sahası ☐ Hiç yok
 Diğer (belirtiniz).....
18. Başka kurum ve kuruluşların spor tesislerinden yararlanabiliyor musunuz?
 ☐ Evet ☐ Hayır
19. Okul takımı çalıştırıyor musunuz ?
 ☐ Evet ☐ Hayır
20. Okul takımı çalıştırıyor iseniz branşlarını belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)
 ☐ Futbol ☐ Voleybol ☐ Basketbol ☐ Hentbol ☐ Atletizm
 ☐ Jimnastik ☐ Badminton ☐ Karate ☐ Taekwondo
 ☐ Yüzme ☐ Kayak ☐ Güreş ☐ Masa Tenisi ☐ Tenis
 ☐ Judo ☐ Boks ☐ Eskrim
 Diğer (belirtiniz).....

21. Öğrencilerinizi beden eğitimi derslerinde çeşitli spor branşlarına yönlendiriyor musunuz ?
() Evet () Hayır
22. Sizce beden eğitimi ders saatleri haftada kaç saat olmalıdır ?
() 2 saat () 3 saat () 4 saat () 5 saat ve üzeri
23. Spor kulüplerinde lisanslı spor yapan öğrenciniz var mı?
() Evet () Hayır
24. Okullar arası yapılan spor organizasyonlarında en çok hangi sorunlarla karşılaşıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)
() Malzeme sorunu () Velilerden kaynaklanan sorunlar
() İdari sorunlar Başka (lütfen belirtiniz).....
() Öğrencilerin ilgisizliği
() Tesis sorunu
() Maddi sıkıntılar
() Organizasyonlarda Hakem eksikliği
25. Ders dışı sportif etkinliklere haftada kaç saat ayırıyorsunuz ?
() 2-4 saat () 5-7 saat () 8-10 saat () 11 ve üzeri
26. Herhangi bir spor kulübü ile öğrencileriniz için koordinasyon sağlıyor musunuz?
() Evet () Hayır
27. Gençlik ve spor il veya ilçe müdürlükleri ile öğrencileriniz için koordinasyon sağlıyor musunuz ?
() Evet () Hayır
28. Spor kulüplerinde lisanslı spor yaparak belirli başarılar elde etmiş öğrenciniz var mı?
() Evet () Hayır
29. Milli sporcunuz var mı ?
() Evet () Hayır

30. Okulunuzdaki spor, araç, gereç ve malzemelerinizin **yeterli** olduğu görüşüne katılıyor musunuz?
- ☐ Tamamen katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Kararsızım
☐ Katılmıyorum ☐ Hiç katılmıyorum
31. Okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne katılıyor musunuz ?
- ☐ Tamamen katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Kararsızım
☐ Katılmıyorum ☐ Hiç katılmıyorum
32. Sporun topluma yaygınlaştırılmasında okul sporlarının **etkili** olduğu görüşüne katılıyor musunuz?
- ☐ Tamamen katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Kararsızım
☐ Katılmıyorum ☐ Hiç katılmıyorum
33. Öğrencilerinizi ders dışı etkinlikler olarak yapılan sportif çalışmalara yönlendirilmesi görüşüne katılıyor musunuz ?
- ☐ Tamamen katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Kararsızım
☐ Katılmıyorum ☐ Hiç katılmıyorum
34. Okul içi yapılan spor organizasyonlarının önemli olduğu görüşüne katılıyor musunuz ?
- ☐ Tamamen katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Kararsızım
☐ Katılmıyorum ☐ Hiç katılmıyorum
35. Okullar arası yapılan spor organizasyonlarının ülke sporuna katkı sağlar, görüşüne katılıyor musunuz ?
- ☐ Tamamen katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Kararsızım
☐ Katılmıyorum ☐ Hiç katılmıyorum
36. Okul dışı yapılan sportif etkinliklerden dolayı öğrenciler derslerinde başarısız olur, görüşüne katılıyor musunuz?
- ☐ Tamamen katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Kararsızım
☐ Katılmıyorum ☐ Hiç katılmıyorum

37. Öğrencilerinizin okul dışında bir spor kulübünde spor yapması görüşüne katılıyor musunuz?

- ☐ Tamamen katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Kararsızım
☐ Katılmıyorum ☐ Hiç katılmıyorum

Konuya ilişkin görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.

.....
.....
.....

